

TÜRKİYE SATRANÇ FEDERASYONU YAYINIDIR.

mavikale

ARALIK 2020 • SAYI: 44 ISSN: 1309-1166

2019 - 2020 TÜRKİYE ŞAMPİYONU! GM VAHAP ŞANAL

ANA SPONSORUMUZ TÜRKİYE İŞ BANKASI İLE 15. YILIMIZI KUTLADIK

DÜNYA ONLINE OKULLAR SATRANÇ ŞAMPİYONASI'NDA IŞIK CAN İKİNCİ

BUSE NAZ KOÇYİĞİT WFM UNVANI ALMAYA HAK KAZANDI

Türkiye için, **gelecek** için
Türk satrancının yanındayız.

SPORTOTO
TEŞKİLAT BAŞKANLIĞI

Glkz Tulay

Başkan

gulkiztulay@tsf.org.tr

Başlarken

SAĞLIKLI GÜNLERDE BULUŞMAK DİLEĞİYLE...

Kıymetli Dostlarım,

Türkiye Satranç Federasyonu olarak pandemi sürecinde en etkin federasyonların başında yer alıyoruz. Etkinlik takvimimizde yer alan "2020 Türkiye Satranç Şampiyonasını" pandemi kurallarına riayet ederek yüz yüze düzenledik. Birlikteliğimizin nc yılına girdiğimize Griş Holding, bu talebimizi olumlu karşıladı ve tüm imkanlarını bizler; yani "satranç sporu" için seferber etti. Sporcularımıza, hakemlerimize ve grevlilerimize PCR testi yapıldı. Bunun yanı sıra, turnuva salonu fiziksel mesafe kurallarına uygun dizayn edilerek, masalara koruma amaçlı pleksiler yerleştirildi. Şampiyonada yarışan FM Ataberk Eren, IM Ekaterina Atalık, FM Volkan Sevgi, FM Emirhan Tarlaabaşı, GM Burak Fırat, GM Kivanç Haznedaroğlu ve IM Deniz zen'e gösterdikleri mücadeleden dolayı teşekkür ediyoruz. 2019 - 2020 Türkiye Şampiyonu GM Vahap Şanal'ı, ikinci IM Melih Yurtseven'i ve nc IM Cem Kaan Gökerkan'ı gönülden tebrik ediyoruz.

Dünya Online Okullar Satranç Şampiyonası 17 yaş altı erkekler kategorisinde IM Işık Can 7 puanla ikinci, 14 yaş altı kızlar kategorisinde WCM Gülenay Aydın 6,5 puanla dördüncü oldu. Genç yeteneklerimizi tebrik ediyor, başarılarının devamlarını diliyorum.

Dünya Satranç Federasyonu (FIDE) tarafından ilk defa düzenlenen "FIDE Engelliler İçin Konfederasyon Kupasına" pandemi öncesinde ev sahipliğiyi yapmıştık. Ancak bu sene pandemi nedeniyle "Engelliler Satranç Olimpiyatı", online olarak gerçekleştirildi. 44 federasyon, 61 takım ve 396'sı sporcu olmak üzere toplam 557 kişinin katıldığı olimpiyatlarda, 4 takım ile turnuvaya en çok katılım gösteren ülke olduk. Turnuvaya katılan ve hamle yapan tüm sporcularımızı tebrik ediyorum.

Sporcularımız Balkan Online Yaş Grupları Şampiyonası'nda bir altın, bir gümüş ve iki bronz madalya kazanarak bizleri mutlu etti. 12 yaş kategorisinde Ceren Tırpan 5,5 puanla tek başına birinci olurken, 16 yaş kızlarda Müge Elma, 5 puan alarak Romen WFM Ciolacu'nun bir puan arkasında şampiyonayı ikinci tamamladı. 10 yaş grubunda yarışan sporcumuz Mert Can Seviğ ve 14 yaş kızlarda yarışan Zeynep ifti, kategorilerinde elde ettikleri 5'er puanla 2'inci ve 4'nc sıraları paylaşarak, şampiyonada

nc oldular. Sporcularımızı gönülden kutluyorum.

Bu yıl ayrıca, Türkiye İş Bankası ile 2005 yılında başlayan değervalı iş birliğimizin 15'inci yılını kutladık. Etkinliğimizi, satranç ailemiz ile tek yürek olan ve her koşulda satranç sporuna hassasiyetle yaklaşarak desteklerini esirgemyen Sayın Genel Müdürümüz Adnan Bali'nin katılımıyla gerçekleştirdik. Tüm zamanların en güçlü kadın satranç sporcularından Bykusta Judit Polgar'ı evrimii olarak ağırladık ve geleceğimizin Bykustaları olacak olan kızlarımız ile bir araya getirdik. En güçlü Azerbaycanlı Bykusta Shakriyar Mamedyarov ile Türk Bykusta Vahap Şanal da bu etkinlikte bize eşlik etti. Aynı zamanda yıldınm kapsamında Türkiye İş Bankası II. Online Satranç Turnuvası'nı da hayata geçirdik. Bize verdikleri bu anlamlı destek ve ana sponsorluk için Sayın Genel Müdürümüz Adnan Bali şahsında, bu yolda emeğiy olan tüm Türkiye İş Bankası ailesine yürekten teşekkür ederiz.

T.C. Aile, alışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığiy ve federasyonumuz iş birliğinde ocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü Online Satranç Turnuvası'nı hayata geçirdik. 7 - 18 yaş grubuna özel düzenlenen turnuvada hamle yapan ve dereceye giren sporcuları tebrik ediyorum.

Karabağ-Azerbaycan Uluslararası Online Yıldırım Turnuvası'nda IM Ekin Barış zenir 2. sırada tamamlarken, CM Ediz Gürel 11 puan ile eleme aşamasını şampiyon olarak tamamlamayı başardı. Turnuvada hamle yapan sporcularımız IM Ekin Barış zenir, CM Ediz Gürel, Bora Yarar ve Elifnaz Akat'ı yürekten tebrik ediyorum. Uluslararası Acık Belgrad Şampiyonası'nda Milli sporcumuz Buse Naz Koçyiğit WFM unvanını almaya hak kazandı. Kendisini tebrik ediyor, başarılarının devamını diliyorum.

Avrupa Online Yıldırım Satranç Turnuvası'nda hamle yapan sporcularımız GM Mustafa Yılmaz ve IM Deniz zen'i, Monte Carlo Satranc Kulübü ve Avrupa Satranc Birliğı işbirliğı ile düzenlenen Avrupa Kadınlar Kulüpler Kupası'nda hamle yapan iki takımımızı, Judit Polgar Satranc Vakfı'nın her sene dzenlediğiy Küresel Satranç Festivali'ne katılan WCM Gülenay Aydın'ı, "Kuşak ve Yol" 2020 Dünya Kadın Satranc Zirvesi'nde ülkemizi temsil eden IM Ekaterina Atalık'ı kutluyorum.

En kısa zamanda sağılıklı günlerde kavuşmak dileğiyile.

IA Fatma Yılmaz

Yayın Kurulu Başkanı
fyakademi@gmail.com

Sunuş

SAĞLIK, EN BÜYÜK ZENGİNLİK!

**"Halk içinde muteber bir nesne yok devlet gibi
Olmaya devlet cihânda bir nefes sıhhat gibi"
Kanuni Sultan Süleyman (Muhibbi)**

Değerli satrançseverler,
Corona virüs saltanatını ne yazık ki aylardır azalmayan bir hızla sürdürmeye devam ediyor. Ve bizler toplum olarak, bu süreçte hayatımızın hiçbir döneminde kullanmadığımız kadar bazı sözleri ağız alışkanlığı olmaktan çok öte, hakkını vererek, kıymetini bilerek kullanmaya başladık.

Canın sağ olsun, ötesini boş ver, önemli olan can sağlığı, gerisi bir biçimiyle hallolur.

Nasıl kullanmayalım ki...

Gerçekten de dünyanın Muhteşem Süleyman olarak adlandırdığı, bizlerin kanun yapıcılığından dolayı Kanuni olarak tanıdığımız, edebiyat dünyasında Muhibbi takma adıyla şiirler yazan Sultan Süleyman'ın geçirdiği ağır bir hastalık döneminde yazdığı söylenen, bugünkü Türkçe ile "Halk içinde iktidarda olmak kadar itibar gören başka bir şey olmasa da dünyada sağlıklı alınan bir nefes kadar mutluluk verici, önemli bir şey yok." olarak çevirebileceğimiz yukarıdaki dizelerinin, adeta, bütün gerçekliğiyle hayat bulduğu bir dönemi yaşıyoruz. Dileriz bu dönem bir sonraki sayımızı çıkardığımız günlerde çoktan tarihteki yerini alarak, ona dair bütün uygulamalar tedavülden kalkmış olur.

Değerli satrançseverler,

Bir yandan sağlıktan öte bir şey düşünmezken bir yandan bütün gerçekliği ile hızla akıp giden hayatın gereklerini yerine getirme yükümlülüğündeyiz. Bu durum satranç ailemiz ve satranç ailemizin sesi olan Mavikale için de farklı değil. İşte bu gerçekten hareketle yazarlarımız da bir yandan sağlıklarını koruma çabasıyla bir yandan da 44. sayımız için birbirinden okunası yazılarını kaleme aldılar.

Dergimizin güncel haberler bölümünde Türkiye'nin en güçlü oyuncularının bir araya geldiği Türkiye Şampiyonası haberini FM Fethi Apaydın kaleme alırken, İş Bankası'nın federasyonumuza sponsorluğunun 15. yılı etkinlikleri kapsamında düzenlenen GM Judit Polgar ile 20 kadın sporcumuzu bir araya getiren karşılaşmanın haberi Handenur Şahin yazar-

ken, yine aynı etkinlikler kapsamındaki GM Şakhriyar Mamedyarov ile 2019 ve 2020 Türkiye Şampiyonu GM Vahap Şanal karşılaşması ve Türkiye İş Bankası 2. Online Satranç Turnuvası haberleri Mert Tırak imzasıyla okuyucularımızla buluşuyor.

Sürecin önde gelen yarışmalarından Dünya Online Okullar Satranç Şampiyonası ve FIDE Online Dünya Yaş Grupları Hızlı Satranç Şampiyonası, Avrupa Online Yıldırım Satranç Şampiyonası haber yazılarını FM Yasin Emrah Yağız, 1. FIDE Engelliler Satranç Olimpiyatı ve ÇGHM Online Satranç Turnuvası 7-12 Yaş Türkiye Finali haberlerini Mert Tırak yazarken, Balkan Online Yaş Grupları Şampiyonası'nı FM Erkin Karaokçu, 2020 Avrupa Kadınlar Kulüpler Kupası'nı Handenur Şahin, "Karabağ Azerbaycanı'ndır" Online Yıldırım Turnuvası ve Kıtalararası Online Gençler Takım Kupası haberlerini FM Tarık Selbes, Kuşak ve Yol Girişimi – Dünya Kadın Satranç Zirvesi'nde haberini WGM Betül Cemre Yıldız Kadioğlu okuyucularımız için kaleme aldılar.

Dergimizin sürekli yazıları bölümünde ise Kurallara Dair köşesinde IA Tahsin Aktar "Hileyi Önleyebilir miyiz?" sorusuna cevap ararken, Simetri ve Asimetri köşesinde IA Müslim Ersoy yine birbirinden ilginç örnekleri ile çıkıyor karşımıza. Sürekli köşelerimizden Söyleşe Söyleşe ve Ustaca'da IA Fatma Yılmaz hakem hocalarının hocası IA İsmet Arvit'i genç nesillerle tanıştırmak, Prof. Dr. Ergin Çiftçi Satranç ve Sanat ve ona bağlı Kazancı Bulun köşelerinde Satranç Oyuncusu filmini oyuncu kadrosu ve çekim yılı farkıyla yeniden okuyucularıyla buluşturuyor. Dergimizin sonunda ise Doğru Hamle köşesinde İlker Pazarcioglu Kazandıran Strateji değişikliği başlığı altında 1984/85 Dünya Satranç Şampiyonluğu maçında 5-0 geriye düşen Garry Kasparov'un nasıl strateji değiştirdiğini ve yeni stratejisiyle şampiyonluğa nasıl ulaştığının öyküsünü anlatıyor.

Bütün yazılarımızı apayrı tat ve sağlıklı okumanız dileklerimizle...

BAŞLARKEN:

SAĞLIKLI GÜNLERDE

BULUŞMAK DİLEĞİYLE... 1

SUNUŞ:

SAĞLIK, EN BÜYÜK ZENGİNLİK!... 2

2020 TÜRKİYE SATRANÇ ŞAMPİYONASI... 4

TARİHE GEÇMİŞ BİR ROL MODEL:

JUDİT POLGAR... 8

BÜYÜKUSTALAR UNUTULMAZ BİR

KARŞILAŞMAYA İMZA ATTI... 12

TÜRKİYE İŞ BANKASI

II. ONLINE SATRANÇ TURNUVASI... 14

ÇGHM ONLINE SATRANÇ TURNUVASI

7-12 YAŞ TÜRKİYE FİNALİ... 17

1. FIDE ENGELLİLER SATRANÇ OLİMPİYATI... 18

FIDE ONLINE DÜNYA YAŞ GRUPLARI

HIZLI SATRANÇ ŞAMPİYONASI'NDA
İKİ SPORCUMUZ FİNALİST!... 22

DÜNYA ONLINE OKULLAR SATRANÇ ŞAMPİYONASI'NDA

IŞIK CAN İKİNCİ OLDU!... 25

BALKAN ONLINE YAŞ GRUPLARI ŞAMPİYONASI'NDA

TÜRKİYE'YE 4 DERECE!... 26

MUSTAFA YILMAZ VE DENİZ ÖZEN AVRUPA ONLINE

YILDIRIM SATRANÇ ŞAMPİYONASI FİNALİNDE!... 28

2020 AVRUPA KADINLAR KULÜPLER

KUPASI ONLINE OLARAK YAPILDI... 32

KAZANCI BULUN

KAZANCI GÖRME VE HESAPLAMA... 35

“KARABAĞ AZERBAIJAN'INDIR”

ONLINE YILDIRIM TURNUVASI'NDA GENÇ
OYUNCULARIMIZDAN BAŞARILI SONUÇLAR... 36

KITALARARASI ONLINE GENÇLER TAKIM KUPASI... 38

SPORCUMUZ BUSE NAZ KOÇYİĞİT WFM

UNVANI ALMAYA HAK KAZANDI... 40

KUŞAK VE YOL GİRİŞİMİ – DÜNYA KADIN SATRANCI

ZİRVESİ'NDE ŞAMPİYON HOU YIFAN... 42

KURALLARA DAİR

HİLEYİ ÖNLEYEBİLİR MİYİZ?... 48

SİMETRİ VE ASİMETRİ

SATRANÇ TAHTASINDA SİMETRİ VE ASİMETRİ... 52

SÖYLEŞE SÖYLEŞE

HAKEM HOCALARININ HOCASI

IA İSMET ARVİT... 58

SATRANÇ VE SANAT

SATRANÇ OYUNCUSU

TÜRK YENİDEN BEYAZ PERDEDE!... 68

DOĞRU HAMLE

KAZANDIRAN STRATEJİ DEĞİŞİKLİĞİ... 76

YAYININ ADI: Mavikale
Yılı: 12 • Sayı: 44 • Aralık 2020
ISSN: 1309-1166

İMTİYAZ SAHİBİ

Türkiye Satranç Federasyonu Adına
Gülşay Tulay

Yayın Kurulu Başkanı

IA Fatma Yılmaz

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Aşkın Keleş

Haber Koordinatörü

Burçin Üre

Yayın Kurulu

IA Fatma Yılmaz
Prof. Dr. Ergin Çiftçi
Hür Yasin
Alper Aydın
FM Tarık Selbes
M. Anıl Şengün
İbrahim Ege Bulduk
Deniz Coşgun
Deniz Seyhanoglu
IA Müslim Ersoy

Görsel Yönetmen

Kasım Halis / www.medyatime.gen.tr

Yayın Türü/Aralığı

Yerel Süreli / Üç aylık

Yönetim Yeri

Türkiye Satranç Federasyonu
Şehit Yaşar Akansel Sokak
Özgürler İş Merkezi No:3 Kat:6
Ulus-Ankara
Tel: 0312 309 75 94
Faks: 0312 310 96 20
mavikale@tsf.org.tr

Mavikale dergisi, Türkiye Satranç Federasyonu tarafından yayımlanmaktadır. Dergide yer alan yazı, röportaj, fotoğraf, illüstrasyon, grafik v.s. gibi malzemeler izin alınmadan ve kaynak gösterilmeden yayımlanamaz.

2020 TÜRKİYE SATRANÇ ŞAMPİYONASI

Şampiyon GM Vahap Şanal 2. IM Melih Yurtseven 3. IM Cem Kaan Gökerkan

FM Fethi Apaydın

Sporcu ve Antrenör
fapaydinus@hotmail.com

Eski Türkiye Satranç Şampiyonlarımızdan Hasan Ferit Boysan adına düzenlenen 2020 Türkiye Satranç Şampiyonasının kazananı GM Vahap Şanal oldu. IM Melih Yurtseven'in ikinci, IM Cem Kaan Gökerkan'ın üçüncü olduğu turnuvada genç sporcuların katılımı ve yüksek performansları dikkat çekti. Pandemi döneminde ve pandemi kuralları esas alınarak düzenlenen turnuvaya GM Mustafa Yılmaz sağlık sorunları sebebiyle katılamadı. Bu turnuvanın yapılması ve sorun-

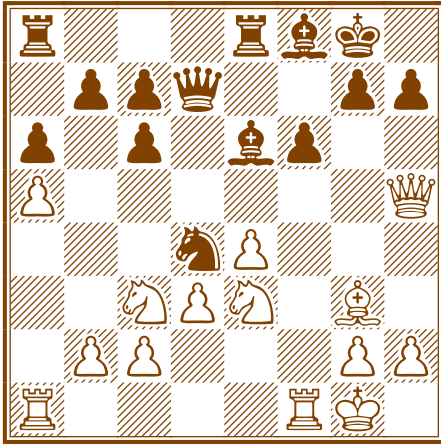
suz tamamlanması tüm satrançseverler için önemliydi. Organizasyonda emeği geçen herkese kendi adına teşekkür ederim.

Turnuva süresince zaman zaman canlı yayınlara katıldım ve IM Can Arduman ile birlikte canlı analizler yaptık. Analizlerin tamamında yer alamasam da tüm maçları heyecanla takip ettim. Kaliteli maçlar ve heyecan içeren bir turnuva oldu diyebilirim. GM Vahap Şanal'ın üst üste ikinci kez Türkiye Şampiyonluğunu

kazandığının altını çizerek bu önemli turnuvada yarışmaya hak kazanan her sporcuyla tebrik ederim.

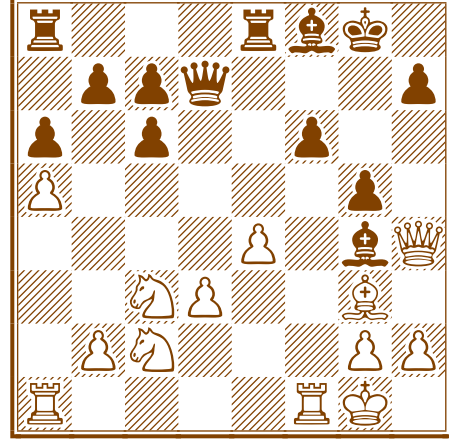
Turnuvanın 8. turunda oynanan GM Vahap Şanal – GM Burak Fırat maçı birçok izleyiciye göre şampiyonun belirlendiği maçı. Canlı yayında büyük bir heyecana sahne olan bu güzel maçın analizine geçmeden önce belirtmek isterim ki bana göre turnuvanın kaderini etkileyen maç ilk turda oynandı. Neden mi böyle düşünüyorum? Gelin konumu birlikte inceleyelim

Siyah olsaydınız ne oynardınız?

Diyagramda gördüğünüz konum 1. turda oynanan GM Vahap Şanal – IM Ekaterina Atalık maçında oluştu. Turnuvanın şampiyonu GM Şanal 18. ♔h5 oynadı. Konuma dikkatli bakarsak Siyahın ♜xc2 hamlesi ile kazandığını görüyoruz.

18... ♜xc2 19. ♜xc2 – ♔g4 20. ♔h4–g5 hamlelerinden sonra beyaz vezirin kaçabileceği yer kalmıyordu.

Ülkemizin çok kuvvetli iki oyuncusunun da bu hamleyi gözden kaçırmamasında şüphesiz pandemi koşullarında oynamaları etkili olmuştu. Maske ile maç yapmanın ne kadar zor olduğunu ilk tur sonunda bizlerle paylaşmışlardı. Turnuvanın ilk günlerinde zorlanan sporcuların her geçen gün performanslarını artırmaları ve gün geçtikçe turnuvaya alışırsak daha iyi oynamaları tesadüf değildi. Satranç gerçekten zor bir spor. Özellikle böyle büyük turnuvalarda konsantrasyon sonucu doğrudan etkiliyor diyebiliriz. 2018 yılında aynı turnuvada oynamış ve normal şartlarda bile zorlanmış bir sporcu olarak zor şartlarda turnuvayı birbirinden kaliteli maçlarla tamamlayan 10 sporcu arkadaşımı yürekten kutluyorum.

Turnuva Covid-19 pandemi kurallarına riayet edilerek düzenlendi.

2020 Türkiye Satranç Şampiyonası			
Sıra	Unvan	İsim	Puan
1	GM	Vahap Şanal	7
2	IM	Melih Yurtseven	6½
3	IM	Cem Kaan Gökerkan	6
4	GM	Kıvanç Haznedaroğlu	5½
5	GM	Burak Fırat	4½
6	FM	Emirhan Tarlabası	4
7	FM	Volkan Sevgi	3
8	IM	Deniz Özen	3
9	IM	Ekaterina Atalık	3
10	FM	Ataberk Eren	2½

GM Vahap Şanal – GM Burak Fırat (8.tur)

1.♘f3 ♘f6 2.b3

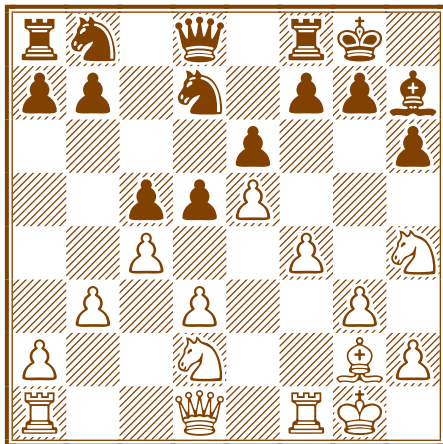
Vahap'ın sade bir varyant seçeceğini tahmin etmek zor değildi. Özellikle oyun sonu hakkında muhteşem bilgilere sahip olması sade varyantları tercih etmesi için önemli bir neden diye düşünüyorum.

2...d5 3.♙b2 ♙f5 4.g3 e6 5.♙g2 h6 6.0-0 ♙e7 7.d3 0-0 8.♘bd2 ♙h7 9.♘h4

♙e1 hamlesini bekliyorduk. ♘h4 için biraz zorlama bir hamle demek sanırım yanlış olmaz.

9...♘fd7 10.e4 ♙f6 11.♙x♙f6 ♘x♙f6 12.e5 ♘fd7 13.f4 c5 14.c4

Maçın önemli anlarından bir tanesi.

14...♙x♙d3 15.cxd5 exd5

GM Fırat 15...♙x♙f1 devamyolunu tercih etmedi. Kalite feda eden Beyaz g2 karesindeki etkili fili, piyon değişimlerinden sonra oluşan şahkanda piyon çoğunluğu, f5 karesine gelmeyi bekleyen atı ve tek hamlede rakip şaha yönelebilen veziri ile kuvvetli bir atak başlatacaktı.

16.♙x♙d5 ♘c6 17.♙x♙c6

Birçok sporcu için zor bir soru. d5 fili tahtada kalmalı mı yoksa c6 atını alarak farklı stratejik üstünlükler mi elde edilmeli?

17...bxc6 18.♙f2 ♘b6 19.♙c1

Zayıflıklara baskı ustaların uyguladığı en basit ve etkili stratejidir diyebiliriz.

19...♙d5 20.♙g4 a5 21.a4 c4 22.bxc4 ♙e6 23.f5

Bir başka zorlama hamlesi demek sanırım yine yanlış olmaz.

23...♙x♙e5 24.f6 g6 25.♘df3 ♙e4

Maç sırasında 25...♙x♙f6 hamlesini analiz ettiğimizi hatırlıyorum. Sporcuların azalan zamanları ve artan stres bu konumda hamle yapmayı her iki taraf için de zor hale getiriyordu. 26.♘e1 ♙g5 27.♙xg5 h×g5 28.♘xd3 g×h4 oynanabilirdi.

26.♙h3

Vezirleri değişip eşit görünen oyunsonuna gitmek yerine vezirleri değişmemeyi tercih etti. Belki de f6 piyonu ve mat ağında gibi görünen şah

GM Burak Fırat ve GM Vahap Şanal heyecan dolu bir karşılaşmaya imza attı.

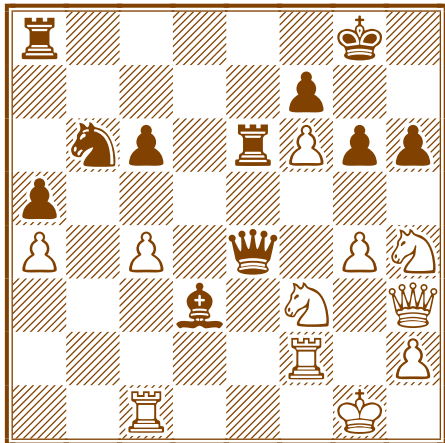
bu kararın alınmasında etkili olmuştur.

26...♔fe8 27.g4

♘f5 temasına zemin hazırlıyor.

27...♖e6

Konumu kaybettiren hamle gibi görünüyor. Oysaki ♕f4 hamlesi Beyazı oldukça zorlayabilirdi. Zaman sıkışmasını ve sporcular üzerindeki artan baskıyı izlerken bile hissedebiliyorduk.

28.♘f5!

g4 hamlesi ile hazırlanan tema artık çalışıyor.

28...♔×f6

29.♘×h6+

29.♖e1 oynanacağını düşündüğümüz bir ara hamleydi.

29...♔g7 30.g5 ♔f4 31.♕g3 ♔e8

31...♖×f3 32.♕×f3 ♕×f3 33.♖×f3 ♘×c4 devam-yolu da denenebilirdi fakat Beyaz için güzel görünen bir konum oluşurdu.

32.♘d2 ♕e1+ 33.♔×e1 ♔×e1+ 34.♔g2 ♔×f2+ 35.♔×f2 ♔e2+ 36.♙g1 ♔×d2 37.♕e5+ ♔h7 38.♔e8

1-0

Ülkemizin çok önemli iki büyükustasına pandemi döneminde bize bu heyecanı yaşattıkları için teşekkür ederim. Seyir zevki çok yüksek bir maç izledik.

TARİHE GEÇMİŞ BİR ROL MODEL: JUDİT POLGAR

Handenur Şahin

Sporcu

handenursahin482@gmail.com

Her sporcunun spora başlarken kendine örnek aldığı bir rol modeli vardır. Bu bazen onu sporla tanıştıran kişi, bazen antrenörü, bazen o sporda en iyi olan/olmuş, tarihe adını yazdırmış sporculardır. Satranç için de benzer bir hikâye söz konusu. Hepimiz, küçük yaşlarda satranca başlarken bazı insanları kendimize örnek almışızdır. Pek çok küçük kız için de bu sporcu Judit Polgar olmuştur diye düşünüyorum, en azından benim için öyleydi. Bugünlerde satrancın bu kadar popüler olmasında Queen's Gambit dizisinin öneminin hepimiz farkındayızdır. Özellikle satranç bilmeyen insanlar için, bir kadının satrançta ne derece başarılı

olabileceğini göstermesi açısından dizinin çok önemli olduğunu düşünüyorum. Ancak hepimiz biliyoruz ki; bu gerçeği satranç tarihine geçerek ispatlayan kadınlardan biri, hatta en önde olanı Judit Polgar'dır.

2700 Elo barajını geçmiş, bir kadın sporcu olarak döneminin en elit turnuvalarında iddiasını yıllarca sürdürmüş ve oyun stiliyle taktik yönü ağırlıklı pek çok sporcuya ilham olmuş bu rol modeli, ilk defa 2012 yılında Türkiye İş Bankası Satranç Ligne geldiğinde canlı izleme fırsatı bulmuştum. Bu defa, Türkiye İş Bankası'nın satranca desteğinin 15. yılında düzenlenen etkinlikte, benim de dâhil olduğum 20 genç kadın milli sporcu, Polgar ile

oynama ve onunla bir söyleşi yapma fırsatı bulduk. Sorduğumuz tüm soruları samimiyetle cevaplarken kendi sporculuk hayatından örnekler vermesi dikkate değerdi. Kariyeri boyunca yaşadığı bazı iniş çıkışlı zamanları, döneminin en iyi oyuncularını arasında zirveye kadar nasıl çıktığını ve 2014 yılında aktif oyunculuk hayatını bırakmasında etkili olan faktörleri bizlerle paylaştı. Ancak sanıyorum bizlere vermiş olduğu en büyük tavsiye, aslında satranca dair neredeyse her sorunumuzun çözümünün azimle ve disiplinle çalışmak olduğunu söylemesiydi.

Aşağıda Polgar ile bu maç boyunca berabere kalmayı başarmış iki genç sporcumuzun, WCM Gülenay Aydın ve Elif Naz Akat'ın maçlarını analizli haliyle bulabilirsiniz:

GM Judit Polgar - Gülenay Aydın [E70]

Polgar Simultane Maçı <https://lichess.org/FPWXuMjz>, 23.12.2020

1.d4 ♘f6 2.c4 g6 3.♘c3 ♙g7 4.e4 d6 5.♙d3 0-0 6.♘ge2 c5 7.d5 e6 8.0-0 exd5 9.exd5 ♖e8

Burada 9...Ag4 hamlesi, Ae5 gibi fikirlerle en çok tercih edilen devamıyolu.

10.♙g5 h6 11.♙h4 ♘bd7 12.f4! a6 13.♖d2 ♗b8 14.a4 ♕e7 15.♙h1 ♖f8 16.♗ae1 ♘b6 17.a5 ♘a8 17...♘bd7 Belki daha iyi olabilirdi. a8

karesinde at uzun süre oyun dışı kalacak

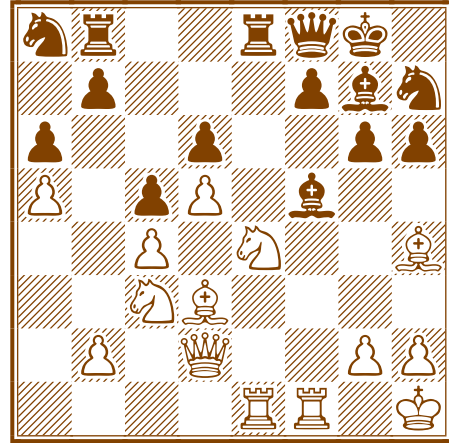
18.♘g3 ♙d7 19.♘ge4

19.♙xf6! ♙xf6 (♘19...♖xe1 20.♖xe1 ♙xf6 21.f5±) 20.♘ce4 ♙g7 21.f5+–

19...♘h7

19...♘xe4 20.♘xe4 f5 21.♘c3 b6 Taş kesmek Siyahı biraz rahatlatırdı.

20.f5 ♙xf5

21.♖xf5! gxf5 22.♘g3 ♖xe1+ 23.♖xe1 ♕e8 24.♖f1 f4 25.♘f5

25.♖xf4? ♕e1+ 26.♘f1 ♕e5 Hem d6 piyonunu savunan hem de veziri merkezileştiren bu hamle oyunu eşitliyor. Şimdi Siyah yavaş yavaş taş-

larını oyuna girecek. 27. ♖d2 ♜e8 28. ♙g3 ♖d4 29. ♙xd6 ♜f6∞ Fikir atı g4 veya d7'den e5'e gelmek.

25... ♖e5! 26. g3 f3 27. ♖xf3 ♜e8 28. g4!

Fil için yer açıyor ve h4 hamlesini hazırlıyor

28... ♙f8 29. ♙g3 ♜g5 30. ♖f1 ♖f6 31. h4 ♜h7 32. ♖f2 b6 33. ♜e4 ♜xe4!

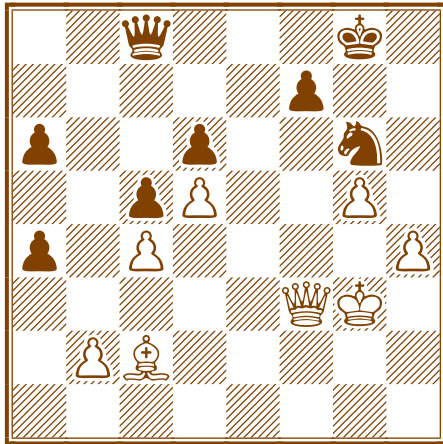
Oyunu sürdüren tek seçenek. Aksi takdirde kayıp olurdu:

33... ♖d8 34. ♜exd6 ♙xd6 35. ♜xh6+ ♙h8 36. ♜xf7++-

34. ♙xe4 bxa5 35. ♙g2 ♜b6 36. ♖c2 a4 37. ♙e1 ♖d8

37... ♜xc4?! 38. ♖xc4 ♖xb2+ 39. ♖c2 ♖xc2+ 40. ♙xc2 ♜f6 41. ♙xa4 ♜xd5+-

38. ♜xh6+ ♙xh6 39. ♙xh7+ ♙f8 40. g5 ♙g7 41. ♙a5 ♖b8 42. ♙f5 ♜c8 43. ♙c3 ♜e7 44. ♙xg7+ ♙xg7 45. ♖c3+ ♙g8 46. ♙c2 ♖c8 47. ♖f3 ♜g6 48. ♙g3? [

48. ♙xg6 Kazanan fikir: 48... f×g6 49. ♖e4 ♙g7 (49... ♙h8 50. ♖e6! ♖xe6 51. d×e6 ♙g8 52. ♙f3 ♙f8 53. ♙e4 ♙e7 54. ♙d5+-) 50. h5! g×h5 51. ♖e7+ ♙h8 52. ♖f6+ ♙g8 53. ♖e6+ ♖xe6 54. d×e6 ♙g7 55. ♙g3 ♙g6 56. ♙h4 a5 57. ♙g3 ♙g7 58. ♙h3!+-

48... ♖e8!=

Beyazın Ve4 fikrini kesiyor

49. ♙xg6 f×g6 50. ♖d3 ♖e1+ 51. ♙g2 ♙g7 52. ♖f3 ♖e5 53. ♖f2 ♖e4+ 54. ♙h3 ♖e5 55. ♙g2 ♖e4+ 56. ♙h2 ♖e5+ 57. ♙g1 ♙g8

58. ♙f1 ♙g7 59. ♖d2 ♖f5+ 60. ♖f2 ♖d3+ 61. ♙g1 ♖b1+ 62. ♙h2 ♖e4 63. ♖f6+ ♙h7 64. ♖f7+ ♙h8 65. ♖f6+ ♙h7 66. h5 ♖e2+ 67. ♙g3 ♖e3+ 68. ♙g2 ♖e2+ 69. ♙g3 ♖e3+ 70. ♙g4 ♖e4+ 71. ♙g3 ♖e3+

1/2-1/2

Judit Polgar - Elif Naz Akat [B42]

Polgar Simultane Maçı <https://lichess.org/HpIQ-cyCX>, 23.12.2020

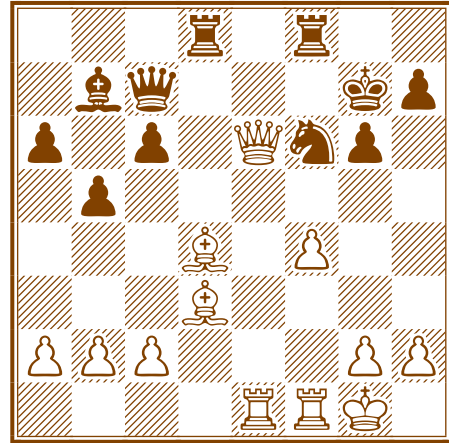
1. e4 c5 2. ♜f3 e6 3. d4 c×d4 4. ♜×d4 a6 5. ♙d3 ♖c7 6. 0-0 ♜f6 7. ♙e3 ♜c6 8. ♜×c6 d×c6 9. f4 ♙e7

9...e5 Ana varyant olurdu

10. ♜d2 0-0 11. ♖f3 b5 12. e5 ♜d5 13. ♜e4 f5

13... ♜×e3 14. ♖×e3 ♖a7 15. ♖×a7 ♜×a7 Beyazın e5 piyonundan kaynaklanan alan avantajının bu şekilde taş keserek dengelemek mümkün

14. e×f6 ♙×f6 15. ♜×f6+ ♜×f6 16. ♙d4! ♙b7 17. ♖h3 g6 18. ♖×e6+ ♙g7 19. ♜ae1 ♜ad8 [

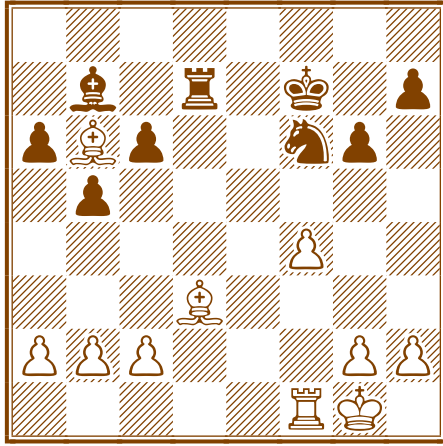

20. ♖e7+

Beyaz bir piyon önde ve fil çiftine sahip olduğu için rahatça vezirleri değişiyor. Ancak oyunortası daha hızlı bir kazanca götürebilirdi.

20. ♙e5 ♖d7 21. f5!+- f6 karesindeki açmaz nedeniyle Siyah hemen kaybediyor. Örneğin: 21... ♙c8 22. ♖xf6+!! ♜xf6 23. fxg6 hxg6 24. ♙xf6+ ♙h6 25. ♜e7 ♖d5 26. h4! ♜d6 27. ♙g5++-

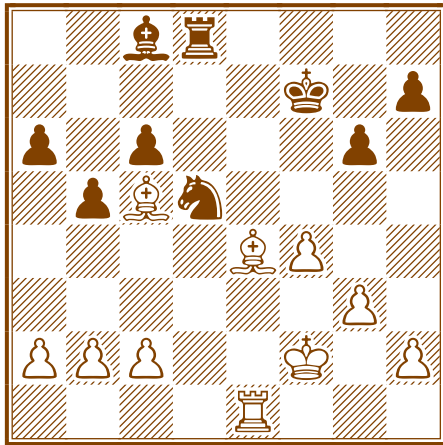
20... ♖×e7 21. ♜×e7+ ♜f7 22. ♜×f7+ ♙×f7 23. ♙b6 ♜d7

24.♔f2

24.f5! g5± Fil çifti, f5'teki geçer piyon ve b7'deki kötü fil nedeniyle Beyaz oldukça iyi.

24...♞d5 25.♙c5 ♔g7 26.g3 ♞d8 27.♞e1 ♙c8 28.♙e4 ♔f7

29.♙xg4

Fil çiftinden biraz erken vazgeçiyor. Beyaz siyah karelerdeki üstünlüğüne güveniyor. Ancak bu, kazanç için yeterli olmayacak; çünkü siyah fil artık oyuna giriyor.

29...♞xg4 30.b4 ♙e6 31.♞e2 ♞d7 32.c3 ♞d1 33.g4 ♞a1

33...♙xg4 34.♞e7+ ♔f6 35.♞xh7∞

34.f5!?

Beyaz kalesini aktifleştirmek için önde olduğu piyonu feda ediyor.

34.♔f3 ♞xa2 35.♞xa2 ♙xa2 36.f5=

34...gxf5 35.gxf5 ♙xf5 36.♞e7+ ♔g6 37.♞c7 ♙e4 38.♔e3 ♙d5!

d5 karesi siyah fil için en doğru yer.

39.♙d4 ♞xa2 40.♞g7+ ♔h6 41.h4 ♞h2 42.♞a7

42...♙f6 h4 piyonunu savunmak daha iyi olabilirdi.

42...♞xh4±

Şimdi Siyahın bir uzak geçeri var.

43.♞xa6 ♔g6 44.♞a7 ♞h1

44...♞h3+! 45.♔f2 h5 46.♞g7+ ♔f5 47.♙e3 ♞h2+ 48.♔g1 ♞b2±

45.♔f4 ♞h4+ 46.♔g3 ♞h1 47.♔f4 ♞h4+ 48.♔g3 ♞h1 49.♔f4

1/2-1/2

Gülce Deniz Aktaş
Tuana Abak
Kayla Nil Zeybek
Rengin Aslan
Elvin Esmâ Büyük
Elif Zeren Yıldız
Ecrin Efsa Büyük
Gülenay Aydın
Gülce Nehir Kara
Azra Ece Koç
Defne Sade
Sude Heraklioglu
Handenur Şahin
Esma Doğan Duran
Çiisel Anaçoğlu
Safiye Öykü Ince
Hayrun Nisa Şahin
Büşra Özbek
İşıl Can
Elif Naz Akat

Judit Polgar
Grand Master

Can Arduman
Yorumcu

BÜYÜKUSTALAR UNUTULMAZ BİR KARŞILAŞMAYA İMZA ATTI

Mert Tirak

sporcu
merttirak0@gmail.com

Türkiye İş Bankası'nın Türkiye Satranç Federasyonu ana sponsorluğunun 15'inci yılına özel düzenlenen etkinlikte dünyada 9. sırada yer alan Azerbaycanlı ünlü Büyükusta Shakhriyar Mamedyarov ile Türkiye'nin en genç büyükustalarından başarılı milli sporcu, 2019-2020 Türkiye Satranç Şampiyonu Vahap Şanal heyecanla izlenen bir gösteri maçı gerçekleştirdi. 5+2 zaman temposunda oynanan karşılaşmada ters renkler ile 2 maç yapıldı. 2 karşılaşmada da oldukça taktiksel konumlara girilirken genç

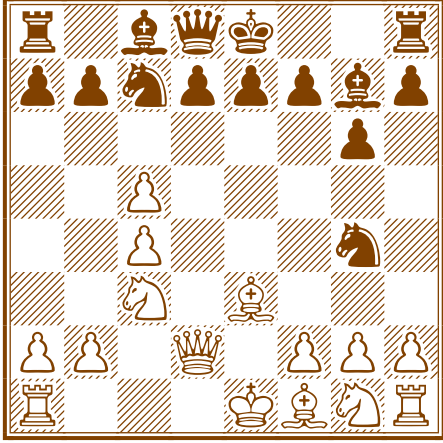
büyükustamız her iki maçta da iyi konumlara geçmeyi başardı ancak galibiyete uzanamadı ve 2 karşılaşma da beraberlik ile sonuçlandı.

Shakhriyar Mamedyarov – Vahap Şanal

İş Bankası 15.Yıl Dostluk Maçı (1)

1.e4 c5 2.c3 ♟f6 3.e5 ♟d5 4.d4 ♟c6 5.c4 ♟c7 6.dxc5 ♟xe5 7.♟c3 g6 8.♟e3 ♟g7 9.♟d2 ♟g4!(♟)

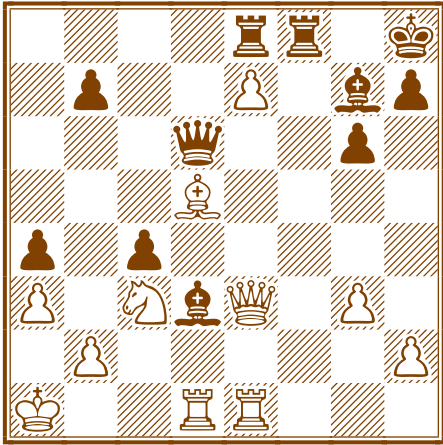
Ana devamıyoluna girmek istemeyen Beyazlar karşısında büyükustamız avantajı eline alıyor.

10. ♖f3 ♘e6 11. a3 a5

11... ♘e3 12. ♖e3 b6 13. cxb6 ♖xb6 14. ♖b1 ♖b8+

12. 0-0-0 a4 13. ♖g5 ♘e3 14. ♘e6 fxe6 15. ♖e3 ♖c7 16. f4 0-0 17. g3 d6 18. cxd6 exd6 19. ♘b5 ♖c6 20. ♖e2 d5 21. ♖b1 dxc4 22. ♘c3 e5 23. fxe5 ♖f5+ 24. ♖a1 ♖ae8 25. ♖f3 ♖c7 26. ♖d5+ ♖h8 27. e6 ♖d3 28. ♖he1 ♖d6 29. e7 (♖)

29... ♖xc3

Büyükustamız belki de maçtaki en ciddi kazanç fırsatını kaçırdı 29... ♖f5! 30. ♖xd3 cxd3 31. ♖xd3 ♖xe7+

30. exf8 ♖+ ♖xf8 31. ♖a2 ♖e1 32. ♖d4+ ♖f6 33. ♖xf6+ ♖xf6 34. ♖e1 ♖f2 35. ♖a1 b5 36. ♖c6 ♖xh2 37. ♖xb5 ♖g2 38. ♖xa4 ♖xg3 39. ♖b5 h5 40. a4 ♖g5

40... h4 41. ♖c6 h3 42. ♖h1 ♖g7 43. a5 ♖g5 44. b4 cxb3 45. ♖b2 ♖xa5 46. ♖xh3 ♖c4+

41. b3 h4 42. bxc4 ♖c5 43. ♖b2 ♖xc4 44. ♖c1 ♖xb5+ 45. axb5 ♖xb5 46. ♖h1 g5 47. ♖g1 ♖h7 48. ♖xg5 ♖e8 49. ♖g4 ♖f7 50. ♖xh4+ ♖g7 51. ♖g4+ ♖f6 52. ♖f4+ ♖g7 53. ♖xf7+ ♖xf7 1/2-1/2

Vahap Şanal – Shakhriyar Mamedyarov

İş Bankası 15. Yıl Dostluk Maçı (2)

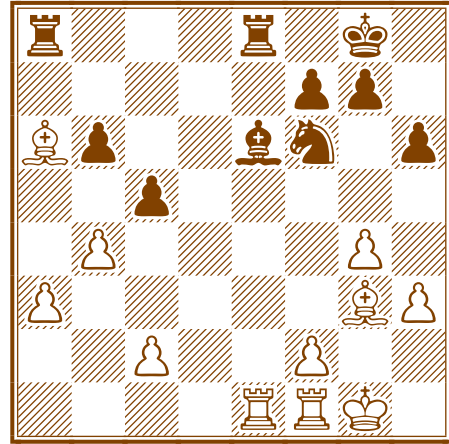
1. e4 e5 2. ♖f3 ♖c6 3. ♖c3 ♖f6 4. d4 exd4 5. ♖xd4 ♖b4 6. ♖xc6 bxc6 7. ♖d3 0-0 8. 0-0 ♖e8

Siyahlar ana devam yoluna girmek istemedi 8... d5 9. exd5 cxd5 10. ♖g5 c6 11. ♖f3

9. ♖f3 d6 10. h3 ♖b8 11. ♖d2 h6 12. ♖ae1 ♖e7 13. a3 ♖a5 14. b4 ♖b6 15. ♖a4 ♖e5 16. ♖f4! ♖h5 17. g4 ♖h4 18. ♖xb6 axb6 19. e5 dxe5 20. ♖xe5 ♖e6 21. ♖xc7 ♖bc8 22. ♖g3

22. ♖xb6 h5 23. ♖g3 ♖xg3+ 24. fxc3 hxc4 25. hxc4+

22... ♖xg3+ 23. ♖xc3 c5 24. ♖a6 ♖a8(♖)

25. ♖b5

Büyükustamız piyon üstünlüğünü koruyabilse kazanca uzanabilirdi. 25. b5 ♖c4 26. ♖xe8+ ♖xe8 27. ♖c1 ♖e2 28. a4 ♖e4 29. ♖b7 ♖xg3 30. fxc3±

25... ♖ec8 26. bxc5 ♖xc5 27. ♖d3 ♖c4 28. ♖b1 ♖xd3 29. cxd3 ♖c3 30. ♖e5 ♖xd3 31. ♖xf6 gxf6 32. ♖xb6 ♖g7 33. ♖g2 ♖axa3 34. ♖h1 ♖ab3 35. ♖xb3 ♖xb3 36. ♖e1 1/2-1/2

Oyunortasında üstünlüğü ele alan büyükustamız bu maçta da kazancın kıyısından döndü.

TÜRKİYE İŞ BANKASI

II. ONLINE SATRANÇ TURNUVASI

Ana sponsorumuz Türkiye İş Bankası ile 15. yıl dönümü-ne özel olarak organize edilen Türkiye İş Bankası II. Online Satranç Turnuvası 21 - 22 Aralık 2020 tarihlerinde chess.com üzerinden düzenlendi. 7-14 yaş arası sporculara yönelik düzenlenen turnuvada 2 bini aşkın sporcumuz mücadele etti. 3+2 zaman temposu ve 11 tur üzerinden oynanan turnuva 8 yaş ve altı genel-kızlar, 10 yaş ve altı genel-kızlar, 12 yaş ve altı genel-kızlar, 14 yaş ve altı genel-kızlar olmak üzere 8 farklı kategoride oynandı. 21 Aralık 2020 tarihinde 8 ve 10 yaş kategorisi maçları oynanırken 22 Aralık 2020 tarihinde ise 12 ve 14 yaş kategorisi maçları oynandı.

Turnuvanın en küçükleri olan 8 yaş ve altı genel kategorisinde Ali Başhırov 10 puan ile şampiyon olurken eş puana sahip Kemal Çağan Develi ikinci oldu. Turnuvada üçüncülüğü ise 9 puana sahip Murat Kutay Yardak elde etti. Kızlar kategorisinde ise Ela Mira Yılmaz 9,5 puan ile şampiyon olurken Selma Karabulut 9 puan ile ikinci ve Zeynep Erva Özen 8,5 puan ile üçüncü olmayı başardı.

10 yaş ve altı genel kategorisine baktığımızda ise 2020 yılı 9 yaş şampiyonu Gökdeniz Ekmekçioglu bu turnuvada da şampiyonluğa uzanan isim oldu. 2020 8 yaş 4'üncüsü Görkem Ünsal ise kategorisini

ikinci sırada tamamlayarak büyük bir başarıya imza attı. Turnuvada üçüncülüğü ise averaj farkı ile Kuzey Kurtyılmaz elde etti. Kızlar kategorisinde baktığımızda ise şampiyonluğu 9,5 puan ile Aslınur Berrin Aydın elde etti. 9 puana sahip Özüm Özdemir ikinci sırada turnuvayı tamamlarken 8,5 puana sahip Selin Torun ise üçüncü olmayı başardı.

12 yaş genel kategorisinde kendi yaş grubunda hep zirvede bulunan CM Arda Çamlar, bu turnuvada da kusursuz bir performans sergiledi ve bütün maçlarını kazarak şampiyon olmayı başardı. Turnuvayı 9,5 puan ile tamamlayan Çoşkun Bayrak ikinci olurken 9 puana sahip Ekin Deniz Toprak ise üçüncü sırada turnuvayı tamamladı. 12 yaş ve altı kızlar kategorisinde Bursalı sporcu İdil Mira Özsoy 9,5 puan ile şampiyon olmayı başardı. Turnuvayı 9 puan ile tamamlayan İpek Barış ikinciliği elde ederken 8 puana sahip Fatma Zehra Oflaz üçüncü sırada turnuvayı tamamladı.

14 yaş genel kategorisine baktığımızda 2020 yılı 13 yaş şampiyonu CM Yankı Taşpınar bu turnuvayı da şampiyon olarak tamamladı. 2019 yılının 11 yaş şampiyonu CM Kerem Erten ise 9 puan alarak ikinci sırada tamamlarken aynı yaş kategorisinin 2020 yılı şampiyonu CM Ediz Gürel de yine 9 puan toplayarak averaj farkı ile turnuvayı üçüncü sırada tamamladı. 14 yaş kızlar

Mert Tırak

Sporcu

merttirak0@gmail.com

8 Yaş ve Altı Genel			8 Yaş ve Altı Kızlar		
Sıralama	Ad-Soyad	Puan	Sıralama	Ad-Soyad	Puan
1.	Ali Bashirov	10	1.	Ela Mira Yılmaz	9,5
2.	Kemal Çağan Develi	10	2.	Selma Karabulut	9
3.	Murat Kutay Yardak	9	3.	Zeynep Erva Özen	8,5
10 Yaş ve Altı Genel			10 Yaş ve Altı Kızlar		
Sıralama	Ad-Soyad	Puan	Sıralama	Ad-Soyad	Puan
1.	Gökdeniz Ekmekçioğlu	10	1.	Aslınur Berrin Aydın	9,5
2.	Görkem Ünsal	9	2.	Özüm Özdemir	9
3.	Kuzey Kurtyılmaz	9	3.	Selin Torun	8,5
12 Yaş ve Altı Genel			12 Yaş ve Altı Kızlar		
Sıralama	Ad-Soyad	Puan	Sıralama	Ad-Soyad	Puan
1.	CM Arda Çamlar	11	1.	İdil Mira Özsoy	9,5
2.	Çoşkun Bayrak	9,5	2.	İpek Barış	9
3.	Ekin Deniz Toprak	9	3.	Fatma Zehra Oflaz	8
14 Yaş ve Altı Genel			14 Yaş ve Altı Kızlar		
Sıralama	Ad-Soyad	Puan	Sıralama	Ad-Soyad	Puan
1.	CM Yankı Taşpınar	10	1.	WCM Elif Zeren Yıldız	9
2.	CM Kerem Erten	9	2.	Elifnaz Akat	8,5
3.	CM Ediz Gürel	9	3.	Beyza Nur Yılmaz	8

kategorisinde ise 2020 yılının 12 yaş şampiyonu WCM Elif Zeren Yıldız bu turnuvada da şampiyon olmayı başardı. 2020 yılının 13 yaş ikincisi Elifnaz Akat ise zirvenin yarım puan gerisinde 8,5 puan ile ikinci sırada turnuvayı tamamladı. Turnuvada üçüncülüğü ise 8 puan ile turnuvayı tamamlayan Beyza Nur Yılmaz elde etti.

Turnuvada her kategoride ilk üç dereceyi elde eden sporcularımızdan birinciye tablet, ikinciye e-kitap okuyucu, üçüncüye kitap seti hediye edildi.

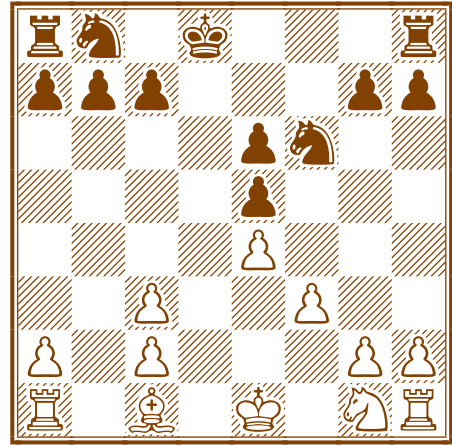
CM Ediz Gürel – CM Kerem Erten

Türkiye İş Bankası 2. Online Satranç Turnuvası – U14 Genel (11)

2008 jenerasyonunun iki önemli temsilcisinin karşı karşıya geldiği maç adeta 2 büyükustanın karşılaşması tadında geçti.

1.e4 d6 2.d4 ♘f6 3.♖c3 e5 4.dxe5 dxe5 5.♔xd8+ ♔xd8 6.♙c4 ♙b4 7.f3 ♙xc3+ 8.bxc3 ♙e6 9.♙xe6 fxe6

Erken taş kırışmalarının yapıldığı maçta e hattındaki duble piyonlar Siyahın canını çok yakacak.

10.♗h3 h6 11.♙a3 ♗bd7 12.♙e2 c5 13.♗f2 ♙e7 14.♗hd1 ♗hd8 15.c4 ♗ac8 16.♗d3 ♗c6

16...♗e8 17.♙b2 ♗d6 18.♙xe5 ♗xc4 19.♙xg7 ♗g8 20.♙xh6 ♗xg2+ 21.♗f2 ♗xh2

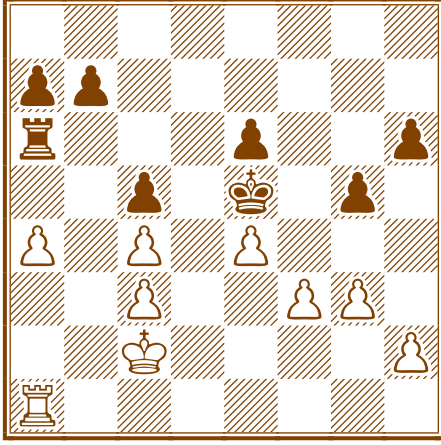
17.♙b2 ♗a6 18.♗xe5 ♗xe5 19.♙xe5 ♗xd1 20.♙xd1 ♗a4

20...♗d7 21.♙xg7 e5! 22.♗b1 ♗g6 23.♙xe5 ♗xe5 24.♗xb7+ ♙d8 25.f4 ♗xc4 26.g3

21.c3 g6 22.♙xf6+ ♙xf6 23.♙c2 ♗a6 24.♙b3

**♖b6+ 25.♙c2 ♖a6 26.a3 ♙e5 27.g3 g5 28.♙b3
♖b6+ 29.♙c2 ♖a6 30.a4 ♙f6**

**30...h5 31.♙d3 ♖b6 32.♖h1 ♖b2 33.h4 ♙f6
34.g4=**

31.a5 b6? 32.a×b6! ♖×b6

Siyahlar çok ince bir hamleyi kaçırıyor 32...♖×a1
33.b7+-

**33.♖×a7 ♖d6 34.♖h7 ♙g6 35.♖c7 ♖a6 36.♖×c5
♖a2+ 37.♙d3 ♖×h2 38.♙e3 h5 39.♖c6 ♙f6
40.f4 g4 41.f5 ♖c2 42.♖×e6+ ♙f7 43.♙d4 ♖g2
44.♖h6 ♖×g3 45.♖×h5 ♖g1 46.♖g5 g3 47.♙e3
♖c1 48.♖×g3 ♖×c3+ 49.♙f4 ♖×c4 50.♖b3 ♙f6
51.♖b6+ ♙f7 52.♙e3 ♖a4 53.e5 ♙e7 54.♖b7+
♙e8 55.e6 ♖a5 56.♙e4 ♖a4+ 57.♙e5 ♖a5+
58.♙f6 ♖a8 59.♖h7 1-0**

Turnuvada erken puan kayıpları yaşayan CM Ediz Gürel son iki turda hem şampiyonu hem de ikinciyi yense de üçüncülük ile yetinmek zorunda kaldı.

CM Arda Çamlar – Egehan Yıldız

*Türkiye İş Bankası 2. Online Satranç Turnuvası –
U12 Genel (8)*

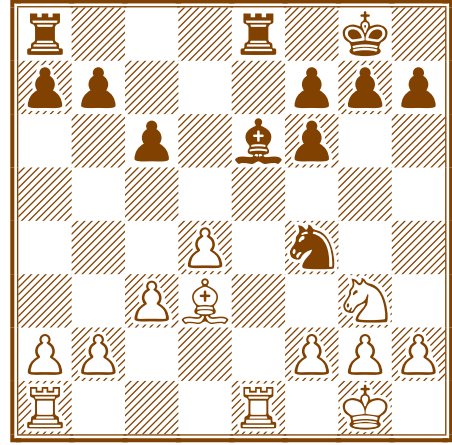
İlk 7 turdaki maçlarını kazanan CM Arda Çamlar ile Egehan Yıldız şampiyonluk yolunda karşı karşıya geliyor

**1.e4 c6 2.d4 d5 3.♖c3 d×e4 4.♖×e4 ♖f6
5.♖×f6+ e×f6 6.c3 ♖d6 7.♖d3 0-0 8.♖e2**

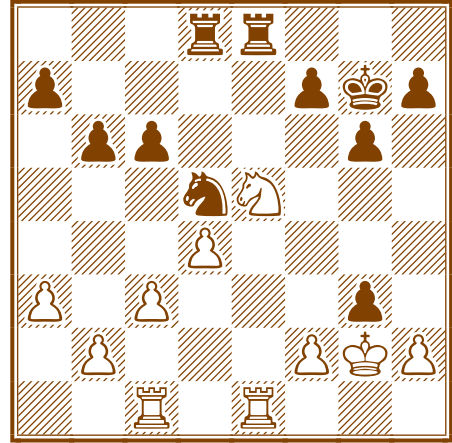
Beyazlar uzun rok ile şahkanadı atağı planı ile de oynayabilirdi. 8.♙c2 ♖e8+ 9.♖e2 g6 10.h4 ♖e6 11.h5

**8...♖e8 9.0-0 ♖d7 10.♖f4 ♖f8 11.♖×d6 ♙×d6
12.♖g3 ♖g6 13.♖e1 ♖e6 14.♙d2 ♙f4 15.♙×f4
♖×f4(♙)**

Beyazlar vezirkanadındaki piyon çokluğunu kullanarak kazanmaya çalışacak.

**16.♖f1 g6 17.♖e4 ♙g7 18.g3 ♖d5 19.a3 ♖ad8
20.♖g2 b6 21.♖d2 ♖e7 22.♖e4 ♖d5 23.♖ac1
f5 24.♖d2 ♖×g2 25.♙×g2 ♖d5 26.♖c4 f4
26...♖e4 27.a4 c5 28.♖e5 c×d4 29.♖c6 ♖de8
30.♖×e4 f×e4 31.♖×d4 f5=
27.♖e5 f×g3**

28.h×g3

**28.♖×c6! ♖×e1 29.♖×e1 ♖d6 30.♖×a7 g×h2
31.♙×h2±**

**28...♖d6 29.♖c4 ♖de6 30.♖×e6 ♖×e6 31.♙f1 f6
32.♖d2 ♙f7 33.c4 ♖c7 34.♖f3 ♙e7 35.b4 ♖e4
36.♖c2 ♖e6**

**36...♙d7 37.a4 a6 38.♖c3 h5 39.♖d3 b5 40.c×b5
a×b5 41.♖d2 ♖e8 42.a×b5 ♖×b5=**

**37.d5 ♖d8 38.d×c6 ♖×c6 39.c5 b5 40.♙g2 a5
41.♖d2 ♖d4 42.b×a5 ♖×a5 43.♖f3 ♖a4 44.♖b2
♖c4 45.♖×b5 ♖c6 46.♖b7+ ♙e6 47.♖×h7 ♖×c5
48.♖d2 ♖a5 49.♖c4 ♖a4 50.♖h4 ♙d5 51.♖e3+
1-0**

Siyahlar çok güzel mücadele etse de Beyazlar açarak şah ile maçı kazanmayı başardı.

ÇGHM ONLINE SATRANÇ TURNUVASI 7-12 YAŞ TÜRKİYE FİNALİ

T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve Türkiye Satranç Federasyonu iş birliğinde düzenlenen Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü Online Satranç Turnuvası 3 Kasım 2020 tarihinde oynanan 7 - 12 yaş kategorisi final maçları ile sona erdi. "Hamle Yap, Hareketsiz Kalma" sloganıyla 7 - 18 yaş grubuna özel düzenlenen turnuvanın 13 - 18 yaş kategorisi il elemeleri 21 Temmuz'da, final maçları ise 28 Temmuz tarihinde her ilden ilk üçe giren sporcuların katılımı ile gerçekleştirilmişti. İl elemeleri 27 Ekim tarihinde düzenlenen 7 - 12 yaş kategorisinde her ilden ilk üçe giren sporcu şampiyonluk mücadelesi için Türkiye Finali'nde hamle yaptı.

3+2 zaman temposu ve 9 tur üzerinden oynanan final turnuvasında toplamda 185 sporcu centilmence mücadele etti. Oynadığı 9 maçın tamamını kazanmayı başaran Elazığlı sporcu Miraç Melih Topuz bu anlamlı turnuvada şampiyon olmayı başardı. Turnuvada ikinciliği ise 8 puan ile turnuvayı sonlandıran Denizlili sporcu Muhammed Sayan kazandı. Bir başka Elazığlı olan

sporcu Eren Güner ise 7,5 puan ile turnuvayı üçüncü sırada tamamlamayı başardı.

Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü (ÇGHM) bünyesinde bakım altındaki çocukların katılım gösterdiği turnuva öncesinde turnuvaya katılan çocuklara www.eba.gov.tr, www.tsf.org.tr adreslerinden online satranç eğitimi verildi, derslerde, çocuklar için yaş gruplarına özel konular işlendi ve sorular da çözüldü.

M. S. – M. M. T.

ÇGHM 7-12 Yaş Türkiye Finali (5)

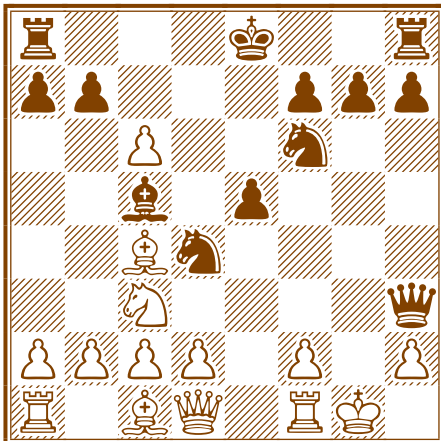
İlk 4 tur sonrası tam puan ile yollarına devam eden 2 sporcunun maçı bir nevi turnuvanın erken finali olmuş oldu

1.e4 e5 2.♔f3 ♘c6 3.♙c4 ♗f6 4.♘h3 ♙c5 5.♘c3 ♘d4

Siyahlar rakibin vezirini erken oyuna sokmasını değerlendiriyor.

6.♙d1 c6 7.0-0 d5 8.e×d5 ♙×h3 9.g×h3 ♙d7 10.d×c6 ♔×h3

Rakip şahı iyice zayıflatan Siyahlar için galibiyet çok yakın.

11.♙d5 ♘×d5 12.c×b7 ♖b8 13.♘×d5 ♗f3+ 14.♔×f3 ♔×f3 15.♘c7+ ♙d7 16.♗a6 ♖×b7 17.♘×c5+ ♙c7 18.♘×b7 h5 19.♘c5 h4 20.♘d3 h3 21.♗e1 ♔e2 22.d4 ♖h4 23.d×e5 ♖g4+ 24.♘g2 ♖×g2+ 25.♙h1 ♔×f1# 0-1

Mert Tırak

Sporcu
merttirak0@gmail.com

1. FIDE ENGELLİLER SATRANÇ OLİMPİYATI

Mert Tırak

sporcu

merttirak0@gmail.com

1 FIDE Engelliler Online Satranç Olimpiyatı, FIDE Engelliler Komisyonu (DIS) katkıları ile 20 Kasım – 3 Aralık 2020 tarihleri arasında gerçekleşti. 25+10 zaman temposu ile Tornelo platformu üzerinde düzenlenen turnuvada her ülke federasyonu kayıtlı engelli sporcu sayısına göre 1 ila 4 takım ile turnuvada mücadele etti. Bu anlamlı turnuvada ülkemiz ise 4 takım ile mücadele etti. Toplamda 3 aşamada oynanan turnuvanın ilk aşaması her takımın yer alacağı 7 turluk İsviçre Sistemi turnuvası şeklinde düzenlendi. Onun ardından ilk 4 sırayı elde eden takımlar ise yarı final ve sonrasında ise final turları oynayarak şampiyonu belirlediler.

60 takımım yarıştığı şampiyonada Rusya 1, Ukrayna 3, Polonya 1 ve Rusya 2 takımları yarı final aşamasına geçen takımlar oldular. Yarı final ve final karşılaşmalarının ardından ise Polonya 1 takımı şampiyon olurken Rusya 1 takımı ikinci olarak turnuvayı tamamladı. Yarı final aşamasında kaybedenlerde ise Ukrayna 3 takımı üçüncü olurken Polonya 3 takımı dördüncü olarak şampiyonayı noktaladı. Şampiyonada ülkemiz adına yarışan takımlarımız ise başlangıç sıralamalarının üstüne çıkarak başarılı bir şekilde mücadele ettiler. Türkiye 1 takımımız 8 puan, Türkiye 4 takımımız 7 puan, Türkiye 2 takımımız 6 puan ve Türkiye 3 takımımız 5 puan ile şampiyonayı tamamladılar.

İlk turda rahat bir galibiyet alan Türkiye 1 takımımız 2. turda 10. seribaşı Kuzey Makedonya karşısında 3-1 galibiyet alarak şampiyonaya oldukça başarılı bir başlangıç yaptı. Özellikle 1. masada mücadele eden Handenur Şahin çok şık bir galibiyet elde ederek turun yıldızı oldu diyebiliriz. Bu iki galibiyetin ardından ise 3. turda rakibimiz turnuvanın favorilerinden Rusya 1 takımı idi. Takımımız bu turda da çok güzel bir mücadele sergilese de güçlü rakibi karşısında kaybetmekten kurtulamadı. 4. turda ise Şili takımı ile 2-2 berabere kalan takımımız 5. turda bir başka favorilerden Rusya 2 takımı ile karşılaştı. Bu maçta da puanın eşliğinden dönerek 3-1 mağlup olarak ayrıldık. 6. turda ise Hindistan 3 takımı ile karşılaşan takımımız 2,5-1,5 galibiyet aldı ve son turda ise Ukrayna 2 takımı ile eşleştik. Özellikle ilk 2 masada Handenur Şahin ile Süleyman Saltık'ın mükemmel yakın oyunları ile 2 puan alan takımımız bu turda da rakibi ile 2-2 berabere kaldı ve turnuvayı 8 puan ile tamamladı.

Kura bakımından belki de şampiyonanın en şanssız takımı olan Türkiye 2 takımımız özellikle 4. turda bizden daha kuvvetli olan Fransa takımına karşı 3-1 galip gelmeyi başardı. İlk 2 masada mücadele eden Altınok kardeşlerin (Kerim Altınok-Selim Altınok) güzel galibiyetleri takımımıza galibiyeti getirmeyi başardı.

Turnuvada yarışan takımlarımızın ana listeleri

Türkiye 1 Takımı
Handenur Şahin
Ünal Dönmez
Süleyman Saltık
Hüseyin Şahin
Hüseyin Demirel
Türkiye 2 Takımı
Recep Köksal
Kerim Osman Altınok
Selim Eyüp Altınok
Özlem Erten
Güngör Ayca Balcı
Yusuf Solak
Bekir Ertan Yardımcı
Türkiye 3 Takımı
Halis Aslanhan
İbrahim Dal
Ümit Selçuk
Zeynep Güleriyüz
Nil Uçar
Gökhan Güngör
Türkiye 4 Takımı
Sinan Özalp
Seyfettin Çağrı Yıldırım
Ayhan Özgür
Büşra Öztürk
Mehmet Ali Bingöl
Orhan Yeter
Ahmet Taha İnal

Turnuvada ayrıca tamamen görme engelli 11 sporcumuz yer aldı ve sporcumuza maçlarında asistan sporcularımız eşlik etti. Gönüllü bir şekilde görme engelli sporcularımıza maçlarında eşlik olan FM Alparslan Işık, CM Efe Metehan Yavuz, Tekin Alp Erdoğan, Feyza Kipik, Beycan Örgen, Alper Sarayköylüoğlu, Ahmet Alper Şener, Enes Işılak, Tunahan Yıldız, Ata Anıl Aksu, WCM Hayrun Nisa Şahin ve FM Kayra Kamer'e canı gönülden teşekkür ediyoruz.

1. FIDE Engelliler Satranç Olimpiyatı

6...h6 7.♙xf6 ♔xf6 8.♘d5 ♔d8 9.c3

15...c6 16.d4 ♔f6 17.♘c4 ♘g5 18.♘xg5 ♔xg5

21.dxe5 dxe5 22.♔h5 ♕e6 23.♔xe5±

61...e3! 62.fxe3 ♔xg3+ 63.♔h1 ♚xe3
64.♚f1 ♔h3+ 65.♔g1 ♚g3+ 66.♔f2 ♚f3+
67.♔e2 ♔xf1+ 68.♔d2 ♔f2+ 69.♔c1
♔xd4 0-1

Maçta sabırlı bir şekilde oynayan Handenur oyunsonunda rakibin hatasını değerlendirip galibiyete imza atıyor.

WIM Tatiana Baklanova – Süleyman Saltık

1. FIDE Engelliler Satranç Olimpiyatı (7)

1.d4 ♘f6 2.c4 g6 3.♘c3 d5 4.cxd5 ♘xd5
5.♙d2 ♙g7 6.e4 ♘xc3 7.♙xc3 0-0 8.h3

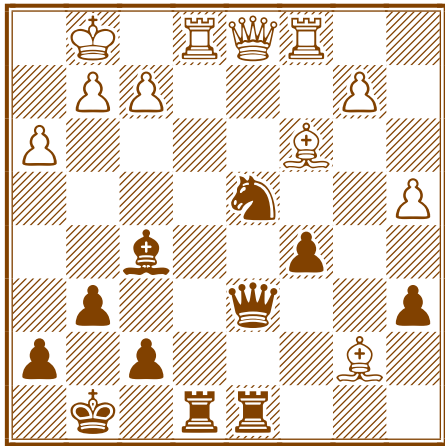
Çok tercih edilen bir devam yolu değil, Fg4'ten çekinmesine gerek yok. 8.♘f3 ♙g4 9.♙e2 c5 10.d5 ♙xc3+ 11.bxc3 ♙xf3 12.♙xf3

8...a6 9.♘f3 e6 10.a4 c5 11.♙e2 ♘c6 12.d5 exd5 13.exd5 ♘b4 14.d6 ♙f5 15.0-0 ♔d7 16.♘e5 ♙xe5 17.♙xe5 ♚fe8 18.♙c3 ♘c2 19.♚c1 ♘d4 20.♙f3?

20.♙xd4 cxd4 21.g4 d3 22.♙f3 ♔xd6 23.gxf5±

20...♔xd6 21.♙xb7 ♚ad8 22.♚e1(♔) 22... ♚e7

22...♚xe1+ 23.♔xe1 ♘b3! Beyazlar kaleyi düşürebilirdi.

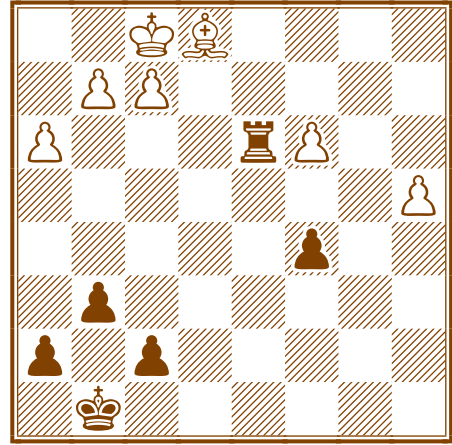

23.♚xe7 ♔xe7 24.♙xa6 ♔g5 25.♔f1 ♘b3
26.♔xb3 ♔xc1+ 27.♙e1 ♚d1 28.♔c3
♙d3+ 29.♙xd3 ♔xc3 30.bxc3 ♚xd3

Maçta sabırlı bir şekilde oynayan Handenur oyunsonunda rakibin hatasını değerlendirip galibiyete imza atıyor.

Kalite önde oyunsonuna giren Siyahlar için rahat bir galibiyet olacak.

31.♙e2 c4 32.♙d2 ♔f8 33.♙d1 ♚d5 34.♙e2 ♙e7 35.♙e3 ♙e6 36.g3 ♚d3+ 37.♙e2 ♚d5 38.♙e3 ♚a5 39.♙d4 ♚xa4 40.h4 ♚a2+ 41.♙e3 ♙d5 42.♙f4 ♚d2 43.♙e3 ♚d3+ 44.♙e2 ♚xd4 45.cxd4 ♙xd4 46.♙d2 ♙e4 47.♙e2 c3 48.f3+ ♙d4 49.♙d1 ♙e3 50.♙c2 ♙xf3 51.♙xc3 ♙xg3 0-1

Süleyman Saltık'tan kuvvetli rakibine karşı güzel bir galibiyet!

Süleyman Saltık'tan kuvvetli rakibine karşı güzel bir galibiyet!

FIDE ONLINE DÜNYA YAŞ GRUPLARI HIZLI SATRANÇ ŞAMPİYONASI'NDA İKİ SPORCUMUZ FİNALİST!

FM Yasin Emrah Yağız

FIDE Antrenörü

yasinemrah@gmail.com

2 7 Kasım - 23 Aralık 2020 tarihleri arasında düzenlenen FIDE Online Dünya Yaş Grupları Şampiyonası hem açık hem de kızlarda 10, 12, 14, 16 ve 18 yaş kategorilerinde iki aşamalı yarışma olarak gerçekleşti. Eleme aşamasında Asya, Afrika, Avrupa ve Amerika olmak üzere dört kıtanın kendi içinde yaptığı eleme turnuvalarında ilk üç sırayı alan sporcular final oynama hakkı kazandı. Reyting listesinde en üst sırada yer alan dört sporcu direkt finale katılma hakkı elde ederek kıtasal eleme-

lerden gelen 12 sporcuya eklendi ve böylece final turnuvası toplam 16 sporcu ile eleme usulü şeklinde oynandı.

10 dk+ 3 sn temposunda oynanan yedi turun ardından elemelerden çıkacak isimlerin belli olduğu şampiyonanın Avrupa elemelerinde sporcularımızdan Uygur Duruçay 10 yaş açık kategorisinde, Ediz Gürel ise 12 yaş açık kategorisinde finale yükselen isimler oldu.

Final müsabakaları 15 dk + 10 sn zaman temposunda oynanan iki parti ve gerektiği takdirde eşitlik bozma

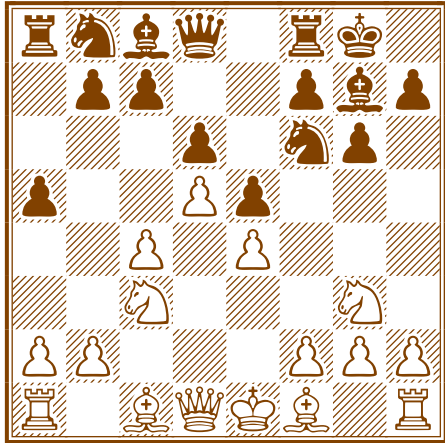
amaçlı oynanan Beyazın 5, Siyahın 4 dakikaya sahip olduğu ve beraberliğin Siyaha kazanç sayıldığı, armagedon (altın puan) partisinin ardından galip gelen tarafın bir üst tura çıkma hakkı elde ettiği formatta gerçekleşti.

Final müsabakalarının ilk turunda 10 yaş açık kategorisinde Uygur Duruçay rakibi Andy Woodward'a 0-2 mağlup olarak şampiyonayı 14. Olarak tamamlarken, 12 yaş kategorisinde Ediz Gürel ise Çinli Xiao Tong'u 1-1'lik eşitliğin ardından oynanan armagedon (altın puan) partisinde siyah taşlarla yenmeyi başardı ve adını son sekize yazdırdı. CM Gürel bir sonraki tur rakibi Ukraynalı CM Ihor Samunenkov ile olan karşılaşmasından mağlup ayrılarak şampiyonayı 6. sırada tamamlamış oldu.

Şampiyonaya katılan tüm sporcularımızı mücadelelerinden ötürü tebrik ediyor ve yazımızın sonunda sizin için seçtiğim maç analizlerine yer veriyorum.

Uygur Duruçay - Tommy Grooten

1.d4 ♘f6 2.c4 g6 3.♘c3 ♙g7 4.e4 d6 5.♗ge2 0-0 6.♗g3 e5 7.d5 a5

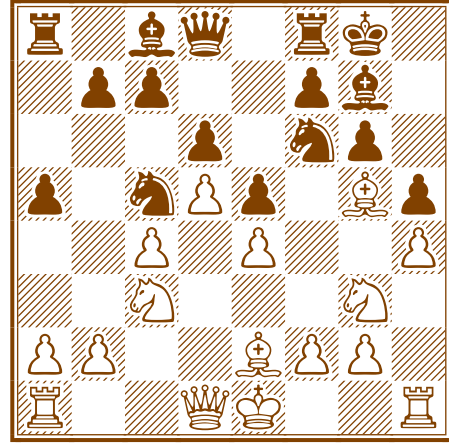
8.h4!?

Şah-Hint savunmasına karşı hızlı zaman temposunda uygun bir seçim diyebiliriz.

8...h5!?

Siyah için daha iyisi 8...♗a6 9.h5 c6 10.♙e2 (10.hxg6 'ya bu konum için 10...fxg6!) 10...cxd5 11.cxd5 ♘c5 şeklinde devam etmek olurdu.

9.♙g5 ♘bd7 10.♙e2 ♘c5

11.♙xh5!

ve Beyazın hayalini kurduğu plan gerçekleşti.

11...g×h5 12.♘xh5 a4 13.♙f3 ♙h8??

Henüz açılışta savunulamaz konuma düşen Siyah direncini çabuk kaybediyor.

13...♘cd7 14.♗h3! saldırıya takviye güç getirme prensibi ile. 14...♙h8 15.♗g3 ♗g8 16.♘b5 Ac7 tehdidine karşı Siyahın neredeyse yapacak hamlesi kalmadı.

14.♘xh5 ♘d3+ 15.♙d2 ♘f4 16.♘h5 ♙e8 17.♘xh5 e×f4 18.♙xh5 a3 19.♙f6 a×b2 20.♙h6+ ♙g8 21.♙xg7#

Final bileti kazanan sporcumuz Uygur Duruçay'dan çok şık bir minyatür! Kutlarım! 1-0

Tong Xiao – Ediz Gürel

1.e4 c5 2.♗f3 e6 3.d4 c×d4 4.♘xh5 a6 5.c4 ♗f6 6.♘c3 ♙b4 7.♙d3 ♘c6 8.♘c2

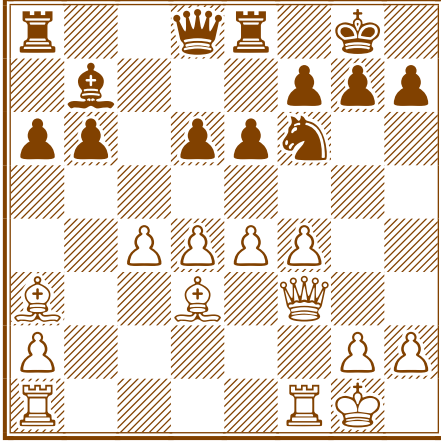
Sicilya Savunmasının Kan Devamyolunda Beyazın son tercihi çok sık oynanmamaktadır.

8...♙xh5+ 9.b×c3 0-0

9...d5 bu konumda siyahın çok tercih ettiği bir seçenektir.

10.f4 d6 11.0-0 b6 12.♙a3 ♗e8 13.♘d4 ♘xh5 14.c×d4 ♙b7 15.♙f3

Beyazın sahip olduğu alan üstünlüğü siyahın oyununu zorlaştırır da CM Ediz eline geçen her fırsatı değerlendirip oyunun seyrini değiştirebilir. Çünkü "kirpi" sistemde dizilmiş piyonlarının ilerleme potansiyeli birçok kapıyı açabilir.

15...b5!

İlk fırsat yakalandı!

16.cxb5 axb5 17.♙b2

17.♙xb5 ♙xe4 18.♖e3 ♜e7 ve yine siyah karşı oyun elde ederdi.

17...b4 18.♖e2 ♖b6 19.g4?

Merkezin açılma olasılığı yüksek olduğundan bu cesur karar yerinde değil.

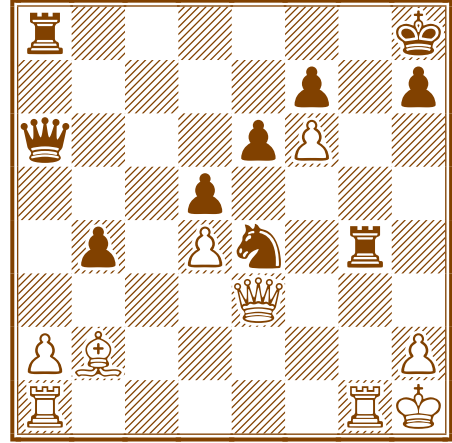
19.♙h1 sonrası beyaz e5–d5 ya da Kf3 olanakları ile devam edebilirdi.

19...d5 20.e5 ♘e4 21.f5 ♙a6 22.f6 ♙xd3 23.♖xd3 gxf6 24.exf6 ♙h8 25.♙h1 ♜g8

26.♖e2 ♖a6 27.♖e3 ♜xg4

CM Ediz çok akılcı kararlar vererek Beyazın saldırısını kendi lehine çevirmeyi başardı.

28.♜g1

28...♖d3!!

Akıl almaz bir taktik olanak!

29.♙c1

29.♖xd3 ♘f2#

29...♜xg1+ 30.♖xg1 ♖f3+ 31.♖g2 ♘f2+ 32.♙g1 ♘h3+ 33.♙h1 ♖d1+

Müthiş bir final! Ayakta alkışlıyorum Ediz'i! **0–1**

DÜNYA ONLINE OKULLAR SATRANÇ ŞAMPİYONASI'NDA IŞIK CAN İKİNCİ OLDU!

Uluslararası Okul Sporları Federasyonu ve FIDE iş birliği ile düzenlenen Dünya Online Okullar Satranç Şampiyonası 3 Ekim 2020 tarihinde başlayan eleme müsabakaları ve sonrasında final yarışması ile 25 Ekim 2020'de sona erdi. 5 kıtadan 34 ülkenin katılımıyla gerçekleşen yarışmada birçok sporcu ülkesi adına mücadele etti. 14 yaş altı kızlar, 14 yaş altı erkekler, 17 yaş altı kızlar ve 17 yaş altı erkekler olmak üzere toplam dört kategoride gerçekleşen şampiyonada ülkemizi temsil eden sporcularımızdan finale kalan yedi isim oldu.

14 yaş altı kızlar kategorisinde İranlı Masoumi Kajaz ve Arjantinli Francisco Guecamburu 7,5 puanla 1 - 2. sıraları paylaşırken sporcumuz Gülenay Aydın onların hemen arkasında Moğol Davaakhuu ile birlikte 6,5 puanda turnuvayı noktalayarak eş puanla dördüncü oldu.

14 yaş altı erkekler kategorisinde İranlı Khorshidi Paji ve Azerbaycan'dan Read Samadov 7 puanla ilk iki sırayı paylaşırken Fransız Simon

Lamaze 6,5 puanla tek başına üçüncü sırayı aldı. Bu kategoride mücadele eden sporcularımız arasında Efe Metehan Yavuz, turnuvayı 5 puanla 11. sırada tamamlayarak en iyi dereceyi elde eden isim oldu. Yağız Çınar Akın 4,5 puanla 16., Adar Tarhan 4 puanla 19., Zeki Berke Çaputçuoğlu ise 3,5 puanla 26. sırada yarışmayı noktaladılar.

17 yaş kızlar kategori finalinde mücadele eden sporcumuz Nil Öztürk 4,5 puanla 20. sırada şampiyonayı noktaladı.

17 yaş erkekler kategorisinde ise genç yeteneğimiz IM Işık Can, 8 puan alarak Ermenistan'ı temsil eden sporcu Gevorgyan'ın arkasında 7 puanla tek başına ikinci sırayı elde ederek uluslararası alandaki derecelerine bir yenisini daha eklemiş oldu.

Şampiyonaya katılan tüm sporcularımızı mücadelelerinden ötürü tebrik ediyor, bundan sonra oynayacakları turnuvalarda başarılar diliyoruz.

FM Yasin Emrah Yağız
FIDE Antrenörü
yasinemrah@gmail.com

BALKAN ONLINE YAŞ GRUPLARI ŞAMPİYONASI'NDA TÜRKİYE'YE 4 DERECE!

Türkiye, Sırbistan, Slovenya, Romanya, Karadağ, Kuzey Makedonya, Kosova, Yunanistan, Bulgaristan ve Arnavutluk'tan genç oyuncuların katılacağı Balkan Online Yaş Grupları Şampiyonası; 31 Ekim - 1 Kasım tarihlerinde kızlar kategorisi ve açık kategori olarak ayrılmak üzere 5 ayrı yaş kategorisinde (10-12-14-16-18) düzenlendi. Türkiye'den 19 oyuncunun katıldığı şampiyonada toplam 188 oyuncu mücadele etti.

FM Erkin Karaokçu

Sporcu

erkinkaraokcu@gmail.com

Şampiyonada 7 tur İsviçre Sistemi olarak, 25 dakika ve hamle başında 5 saniye eklemeli süre temposunda oynanan oyunların ardından, bireysel sonuçlarda sporcularımızdan 12 yaş kategorisinde 5,5 puanla Ceren Tırpan tek başına birinci olurken, 16 yaş kızlarda Müge Elma şampi-

yonayı 5 puanla Romen WFM Ciolacu'nun bir puan arkasında ikinci tamamladı. 10 yaşta Mert Can Seviğ ve 14 yaş kızlarda Zeynep Çiftçi 5 puanla 2-4. sıraları paylaşarak kategorilerinde üçüncü sırayı elde ettiler. 16 yaş açıkta Can Haktan Unat 6 puanlı üç oyuncunun arasında 4,5 puanla dördüncü, 14 yaş açık kategoride Alp Tekin Erdoğan 4,5 puanla beşinci olarak şampiyonayı ilk beş içerisinde tamamlamayı başaran oyuncularımız arasında yer aldılar.

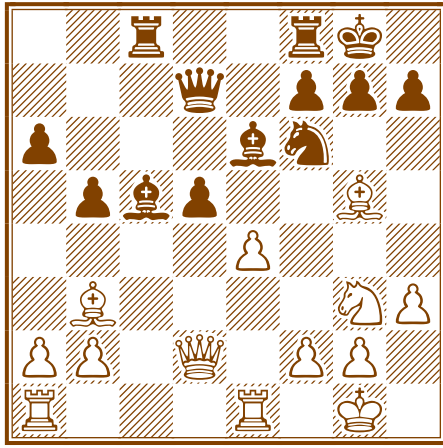
Takım puanlamalarında ise Kızlar kategorisinde Romanya 28.5 puan ile şampiyon olurken, Yunanistan 23 puan ile 2. sırada yer aldı ve Türkiye 21 puan ile 3. olarak turnuvayı tamamladı.

Açık kategori takım puanlama-

larında ise 27.5 puan ile şampiyon Yunanistan olurken, 25.5 puan elde eden Romanya 2. ve 25.5 puanla Sırbistan turnuvayı 3. sırada tamamladı.

Turnuvaya katılan tüm sporcularımızı tebrik ediyor ve turnuvada, bireysel derece elde eden sporcularımıza madalyayı getiren kritik oyun ve anları yazının devamında okuyucularımız ile paylaşıyorum;

Mert Can Seviğ (1472) - Daniel Stefanoski (1129)
Balkan Youth Online Championship – U10 (Tur 7), 31.10.2020

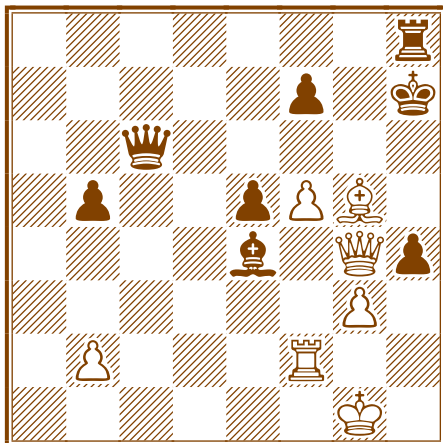

22. ♖×f6!

22. g×h3 ♔×h3 23. ♖×f6 (23. ♖e3 d×e4∞)
23... ♔×g3+-+

22... ♔g4 23. ♔g5! ♔×g5 24. ♖×g5 f5 25. ♖×d5+
♔h8 26. g×h3 1-0

Georgia Christodoulou (1162) - Ceren Tırpan (1379)
Balkan Youth Online Championship – U12 Girls
(Tur.5), 31.10.2020

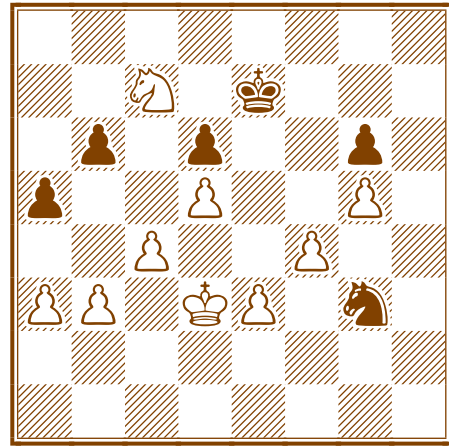
41. ♔×h4+??

41. ♖d2™+-

41... ♔g8!-+ 42. ♖h6 ♔×h6 43. ♔d8+ ♔h7
44. ♔f1 ♔c4+ 45. ♔e1 ♔h1+ 46. ♔d2 ♔c1+
47. ♔e2 ♔e1#

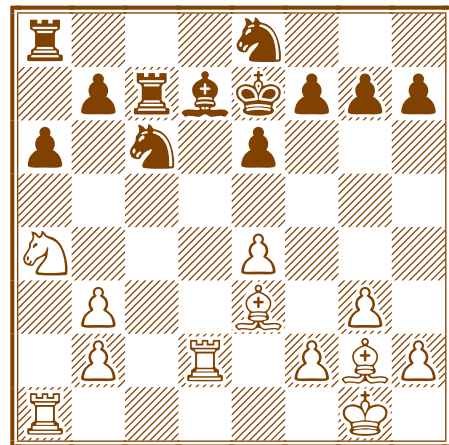
0-1

Zeynep Çiftçi (1603) - Anisia Spiridon (1503)
Balkan Youth Online Championship – U14 Girls
(Tur 7), 31.10.2020

41. ♖a8! 1-0

Müge Elma (1689) - Mateja Popovic (1610)
Balkan Youth Online Championship – U16 Girls
(Tur6), 31.10.2020

22. ♖c5+! 22... ♔f6 23. ♖b6+-

Beyaz bir kalite fazla kalarak 52. hamlede rahat bir galibiyet elde etti.

1-0

MUSTAFA YILMAZ VE DENİZ ÖZEN AVRUPA ONLINE YILDIRIM SATRANÇ ŞAMPİYONASI FİNALİNDE!

FM Yasin Emrah Yağız

FIDE Antrenörü

yasinemrah@gmail.com

Avrupa Online Yıldırım Satranç Şampiyonası 18 - 20 Aralık 2020 tarihleri arasında Tornelo turnuva platformu üzerinde gerçekleştirildi. FIDE Standart ELO puanı 2300 ve üzeri olan sporcuların katılabildiği şampiyona elemeleri 3+2 zaman temposuyla 11 tur bireysel isviçre sistemi ile oynandı. 357 sporcunun katılım gösterdiği eleme turlarından ilk 16 sporcu arasına girerek final yarışmasına adını yazdıran sporcularımız GM Mustafa Yılmaz ve IM Deniz Özen oldu.

Aralarında 4 maç yaparak rakibini elemeye çalışacak 16 sporcu ile başlayan final yarışması ilk turunda GM Mustafa Yılmaz, Gürcü GM Levn Pantsulaia ile IM Deniz Özen

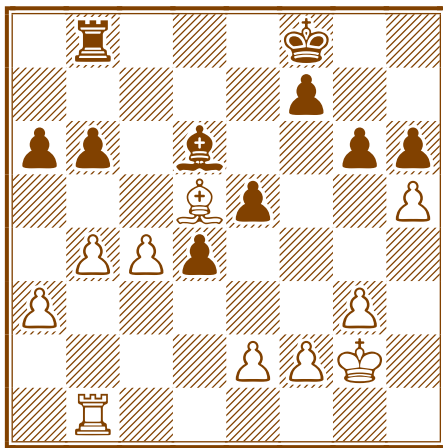
ise Sırp GM Aleksandar Indjic ile karşılaştı. IM Deniz Özen ilk üç maçını kaybederek dördüncü maçın oynanmasına gerek kalmadan elenerek şampiyonayı 16. olarak tamamladı. GM Mustafa Yılmaz'ın karşılaşmasında ise heyecan dorukundaydı! Oynanan dört maçta her iki tarafta beyaz renklerle galip gelerek karşılaşma sonucunu 2-2 beraberliğe götürdü. Şampiyona yönergesine göre bu durumda kazanan kişiyi belirlemek için eklemesiz tempoda Beyazın 5 dakika, Siyahın 4 dakika ile başlayacağı armageddon diye adlandırılan tek maç oynanacaktı. Sporcuların renk tercihlerini kurala belirlediği heyecan dolu maçta GM Mustafa Yılmaz beyaz renkli taraf oldu. Armageddon maçta Si-

yahın 4 dakika ile başlıyor olması dezavantaj gibi gözükse de maç sonucu beraberlikle sonuçlanırsa siyahlar kazanmış sayılacaktı. Gerilimin yüksek olduğu armageddon maçta sporcumuz GM Mustafa Yılmaz güçlü rakibine karşı taş öne geçmeyi başardı ama bir büyük hata yapması oyunu kaybetmesine ve elenen isim olmasına neden oldu. Sporcumuz şampiyonayı 12. Sırada tamamladı.

Sporcularımızı tebrik ediyor ve maçlarından ilgi çekici anları analizli olarak sizlere sunuyorum.

Aleksandar Indjic – Deniz Özen

İki tarafın açılış ve oyun ortasında risk almadan ilerlediği mücadelenin yukarıda oluşan oyun sonu konumu vezirkanadındaki piyon çokluğundan ötürü Beyaza gülümsüyor olsa da ters renkli fillerin varlığı sonucun beraberlikten uzak olmadığını bize hatırlatıyor.

27.h5

Beyaz, rakip kampta zayıflık oluşturmak adına ilk ciddi denemesini yapıyor!

27...g5?

Belki de zararsız gibi gözükse de bu hamle ile zayıflayan f5 karesi beyaz şah için bir üs noktası olacaktı.

Daha dirençlisi 27...a5! 28.hxg6 (28.bxa5 bxa5 29.♖xb8+ ♔xb8 30.hxg6 fxg6 31.♕f3 ♕e7 32.a4 ♔d6 33.♕e4 ♔b8=) 28...fxg6 29.♔e4 axb4 30.axb4 ♕g7 31.b5 ♖c8 32.♔d5 ♕f6 33.♖a1 ♔c5 34.♖a7 h5 35.f4 exf4 36.gxf4 ♖f8=

28.g4! ♕e7 29.♕f3 ♕f6 30.♕e4

Beyaz ilk şemasına ulaştı. Şimdi f-dikeyini açıp konumuna bir basamak daha atlatacak.

30...♔c7 31.e3! d×e3 32.f×e3 ♕e7 33.♖f1 f6

Diğer bir seçenek olan 33...♖f8'de sonuç getirmeyecekti. 34.c5 bxc5 35.bxc5 a5 36.a4 ♔b8 37.♖b1 ♔c7 38.♖b7 ♖c8 39.♖a7 ♕e8 40.♖a6 ♔d8 41.♖xh6 ♖xc5 42.♖h8+ ♕e7 43.h6 ♖c2 44.h7 ♖h2 45.♔c6! İlginç olan şu ki Siyahın elinden kayıp giden konumun nedeni g5 hamlesine kadar dayanıyor.

34.♖c1 ♔d6 35.♕f5 ♖c8 36.♖b1 ♖c7 37.a4 ♖c8 38.♕g6

Beyazın titiz ön hazırlığı tamamlandı, şimdi rakip kampta ilerleme vakti.

38...♖d8 39.♕xh6 f5 40.♕xg5 fxg4 41.♕xg4 e4 42.h6 ♖h8 43.♕h5 ♕f6 44.♖f1+ ♕e5 45.♕g6

♙xb4 46.h7 ♙c3 47.♖c1 ♙b2 48.♖b1 ♙c3 49.♖xb6 ♖e8 50.h8 ♖+ ♖xh8 51.♖e6# 1-0

IM Deniz Özen çok dikkatli oynamasına rağmen güçlü rakibinin tecrübe farkı ve teknik sulara gösterdiği marifeti karşısında duramadı. Sporcumuzu ilk 16'ya adını yazdırmış olmasından ötürü tekrar tebrik ederim.

Mustafa Yılmaz – Levan Pantsulaia

1.d4 ♘f6 2.c4 g6 3.♘c3 ♙g7 4.e4 0-0 5.♙e2 c6 6.♘f3 d5 7.e5 ♘e4 8.♙e3

ile GM Mustafa çok tercih edilmeyen bir gelişim hamlesi ile devam ediyor. Bu konumda daha çok 0-0 kararı tercih edilmektedir.

Dikkat çekici bir devam yolu olan 8.♘e4 dxe4 9.♘g5 c5 10.d5 ♙xe5 11.♘e4 ♘d7 12.0-0 ♖c7 13.h3 ♘f6 ise Siyahı sorunsuz bir konuma götürürdü.

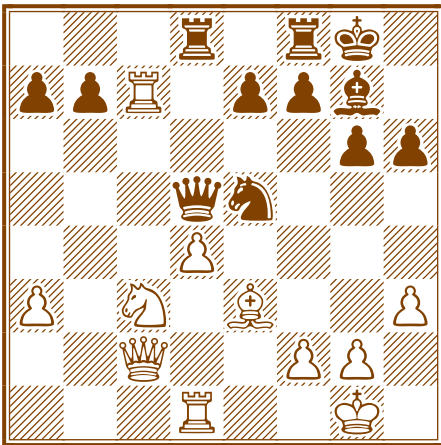
8...♘xc3 9.bxc3 dxc4 10.♙xc4 c5 11.h3 cxd4 12.cxd4 ♘c6 13.0-0 ♙f5 14.a3 ♙e4 15.♘g5 ♙d5 16.♖c1 ♙xc4 17.♖xc4 h6 18.♘e4 ♖d5 19.♖c2 ♖ac8 20.♖c5 ♖d7 21.♖c1 ♖cd8 22.♖d1?

22.♖c4! ♖d5 23.♘d2 ♖d7 24.♘b3 daha doğru olacaktı. Oyundaki hamle merkezin kontrolünü artık Beyaza kaybettiriyor.

22...♘xe5

22...♙xe5 de Siyah için iyi bir seçenektir.

23.♖c7 ♖d5 24.♘c3

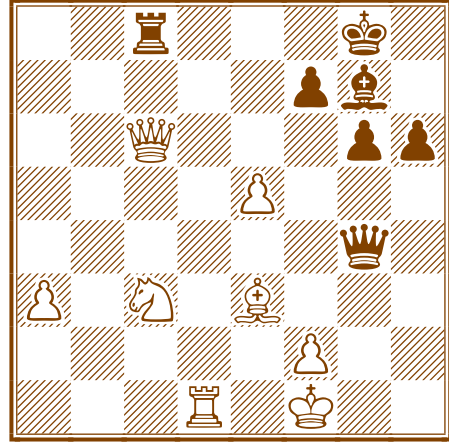

24...♘f3+?!

Nefeslerin tutulduğu karşılaşmada Siyahın aldığı risk gerçekten takdire şayan. 24...Vd6 25.Ab5 Va6 olanağı mümkündü Siyah için. Mücadelenin bundan sonraki kısmı gerçekten iki taraf için de zorluklarla dolu.

Beyaz taş önde kalıyor ama Siyahın sürekli rahatsız edici hamleleri karşısında soğukkanlı kalabilmesi ve dikkatli karşılıklar verebilmesi gerekiyor. GM Mustafa bu konumu uzunca bir süre çok iyi yönetiyor.

25.gxf3 ♖xf3 26.♖e4 ♖xh3 27.♖xb7 e6 28.♖xa7 ♖b8 29.♖b7 ♖xb7 30.♖xb7 ♖g4+ 31.♖g2 ♖f5 32.♖c6 ♖g4+ 33.♙f1 e5 34.dxe5 ♖c8

35.♖b7?

Fakat bu konumda daha etkili olan bir seçeneği kaçırıyor. 35.♖d7! ♖xd7 (35...♖c4+ 36.♘e2 ♖b8 (36...♙xe5?? 37.♖c1!) 37.♖c1 ♖e4 38.♖c8+ ♖xc8 39.♖xc8+ ♙h7 40.♖d7) 36.♖xd7 ♖xc3 37.e6 ♙f8 38.exf7+ ♙h7 39.a4 ♖a3 40.♙c5! ♖a1+ 41.♙g2 ♙xc5 42.f8 ♖+

35...♙xe5

Sonrasında ise karşılıklı şansların olduğu uzun soluklu bir mücadele başlıyor. Fakat Siyaha arma-geddon kuralları gereği beraberliğin yetecek olması GM Mustafa'nın işini bir hayli zorlaştırıyor. Bu oyunu kazanca çevirmek hiç kolay olmayacak.

36.♘e2 ♖c2 37.♖d8+ ♙g7 38.♖d2 ♖xd2 39.♙xd2 ♖h3+ 40.♙e1 ♖xa3 41.♖e4 ♖a1+ 42.♘c1 ♙b2 43.♖c2 h5 44.♙e2 ♙f6 45.♘d3 ♖a6 46.♖b3 ♖c8 47.♖d5 ♖g4+ 48.♖f3 ♖e6+ 49.♖e3 ♖c4 Nitekim beraberlik sularında yüzmeye başlayan mücadelede risk almak isterken GM Mustafadan büyük bir gaf geliyor.

50.♙f3?? ♖g4# 0-1

Sporcumuzun göstermiş olduğu gayret şampiyonayı 12. sırada tamamlamasını sağlıyor. Bize bu gururu ve heyecanı yaşattığı için GM Mustafa'ya teşekkür ediyorum.

Bu sayımızın sorularını, Söyleş Söyleş köşemizin konuğu IA İsmet Arvit'in maçlarından kendi seçkisiyle sunuyoruz sizlere. Bakalım sizler de usta oyuncumuz gibi kazançları görebilecek misiniz?

Soruları çözmeye çalışırken rakibin şah çekebileceği yerleri, kazançlarını, kısacası en iyi hamlelerini de göz önünde tutmayı unutmayınız.

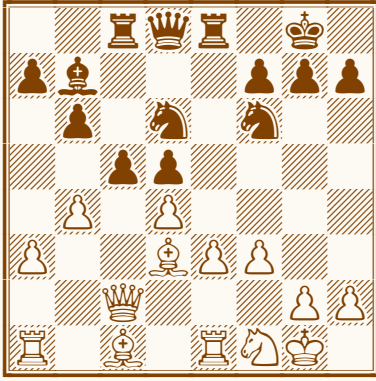

Fatma Yılmaz

Uluslararası Hakem ve Antrenör
fyakademi@gmail.com

Arvit - Neumann

Sandomierz, Polonya, 1976

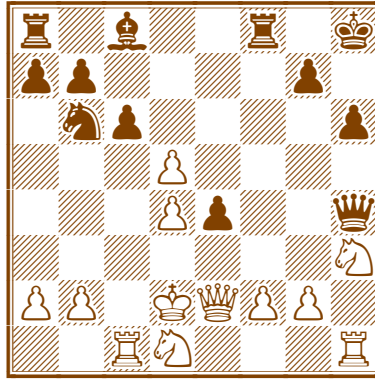
wKg1,Qc2,Nf1,Bc1,d3,Ra1,e1,Pa3,b4,d4,e3,f3,g2,h2/
bKg8,Qd8,Nd6,f6,Bb7,Rc8,e8,Pa7,b6,c5,d5,f7,g7,h7

Beyaz oynar, kazanır.

1.bxc5 bxc5 2.dxc5 3.♗xc4 4.♗xc5 5.♗xc4 6.♗xc5 7.♗xc4 8.♗xc5 9.♗xc4 10.♗xc5 11.♗xc4 12.♗xc5 13.♗xc4 14.♗xc5 15.♗xc4 16.♗xc5 17.♗xc4 18.♗xc5 19.♗xc4 20.♗xc5 21.♗xc4 22.♗xc5 23.♗xc4 24.♗xc5 25.♗xc4 26.♗xc5 27.♗xc4 28.♗xc5 29.♗xc4 30.♗xc5 31.♗xc4 32.♗xc5 33.♗xc4 34.♗xc5 35.♗xc4 36.♗xc5 37.♗xc4 38.♗xc5 39.♗xc4 40.♗xc5 41.♗xc4 42.♗xc5 43.♗xc4 44.♗xc5 45.♗xc4 46.♗xc5 47.♗xc4 48.♗xc5 49.♗xc4 50.♗xc5 51.♗xc4 52.♗xc5 53.♗xc4 54.♗xc5 55.♗xc4 56.♗xc5 57.♗xc4 58.♗xc5 59.♗xc4 60.♗xc5 61.♗xc4 62.♗xc5 63.♗xc4 64.♗xc5 65.♗xc4 66.♗xc5 67.♗xc4 68.♗xc5 69.♗xc4 70.♗xc5 71.♗xc4 72.♗xc5 73.♗xc4 74.♗xc5 75.♗xc4 76.♗xc5 77.♗xc4 78.♗xc5 79.♗xc4 80.♗xc5 81.♗xc4 82.♗xc5 83.♗xc4 84.♗xc5 85.♗xc4 86.♗xc5 87.♗xc4 88.♗xc5 89.♗xc4 90.♗xc5 91.♗xc4 92.♗xc5 93.♗xc4 94.♗xc5 95.♗xc4 96.♗xc5 97.♗xc4 98.♗xc5 99.♗xc4 100.♗xc5

Ali Özkoç - İsmet Arvit

İstanbul Birinciliği, 1981

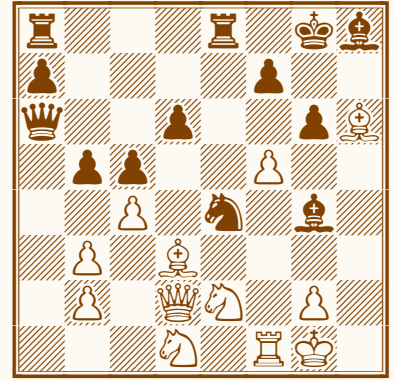
wKd2,Qe2,Nd1,h3,Rc1,h1,Pa2,b2,d4,d5,f2,g2/
bKh8,Qh4,Nb6,Bc8,Ra8,f8,Pa7,b7,c6,e4,g7,h6

Siyah oynar, kazanır.

1..cxd5 2.g3 3.♗f4 4.♗f6 5.♗f8 6.♗f7 7.♗f8 8.♗f7 9.♗f8 10.♗f7 11.♗f8 12.♗f7 13.♗f8 14.♗f7 15.♗f8 16.♗f7 17.♗f8 18.♗f7 19.♗f8 20.♗f7 21.♗f8 22.♗f7 23.♗f8 24.♗f7 25.♗f8 26.♗f7 27.♗f8 28.♗f7 29.♗f8 30.♗f7 31.♗f8 32.♗f7 33.♗f8 34.♗f7 35.♗f8 36.♗f7 37.♗f8 38.♗f7 39.♗f8 40.♗f7 41.♗f8 42.♗f7 43.♗f8 44.♗f7 45.♗f8 46.♗f7 47.♗f8 48.♗f7 49.♗f8 50.♗f7 51.♗f8 52.♗f7 53.♗f8 54.♗f7 55.♗f8 56.♗f7 57.♗f8 58.♗f7 59.♗f8 60.♗f7 61.♗f8 62.♗f7 63.♗f8 64.♗f7 65.♗f8 66.♗f7 67.♗f8 68.♗f7 69.♗f8 70.♗f7 71.♗f8 72.♗f7 73.♗f8 74.♗f7 75.♗f8 76.♗f7 77.♗f8 78.♗f7 79.♗f8 80.♗f7 81.♗f8 82.♗f7 83.♗f8 84.♗f7 85.♗f8 86.♗f7 87.♗f8 88.♗f7 89.♗f8 90.♗f7 91.♗f8 92.♗f7 93.♗f8 94.♗f7 95.♗f8 96.♗f7 97.♗f8 98.♗f7 99.♗f8 100.♗f7

Arvit - Hagen vs Börsch

Berlin Uluslararası Turnuvası, 1985

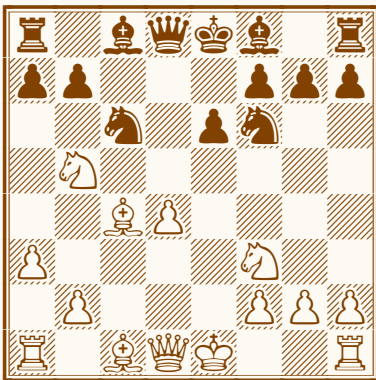
wKg1,Qd2,Nd1,e2,Bd3,h6,Rf1,Pb2,b3,c4,f5,g2/
bKg8,Qa6,Ne4,Bg4,h8,Ra8,e8,Pa7,b5,c5,d6,f7,g6

Beyaz oynar, kazanır.

1..f6 2.g6 3.♗f6 4.♗f7 5.♗f8 6.♗f7 7.♗f8 8.♗f7 9.♗f8 10.♗f7 11.♗f8 12.♗f7 13.♗f8 14.♗f7 15.♗f8 16.♗f7 17.♗f8 18.♗f7 19.♗f8 20.♗f7 21.♗f8 22.♗f7 23.♗f8 24.♗f7 25.♗f8 26.♗f7 27.♗f8 28.♗f7 29.♗f8 30.♗f7 31.♗f8 32.♗f7 33.♗f8 34.♗f7 35.♗f8 36.♗f7 37.♗f8 38.♗f7 39.♗f8 40.♗f7 41.♗f8 42.♗f7 43.♗f8 44.♗f7 45.♗f8 46.♗f7 47.♗f8 48.♗f7 49.♗f8 50.♗f7 51.♗f8 52.♗f7 53.♗f8 54.♗f7 55.♗f8 56.♗f7 57.♗f8 58.♗f7 59.♗f8 60.♗f7 61.♗f8 62.♗f7 63.♗f8 64.♗f7 65.♗f8 66.♗f7 67.♗f8 68.♗f7 69.♗f8 70.♗f7 71.♗f8 72.♗f7 73.♗f8 74.♗f7 75.♗f8 76.♗f7 77.♗f8 78.♗f7 79.♗f8 80.♗f7 81.♗f8 82.♗f7 83.♗f8 84.♗f7 85.♗f8 86.♗f7 87.♗f8 88.♗f7 89.♗f8 90.♗f7 91.♗f8 92.♗f7 93.♗f8 94.♗f7 95.♗f8 96.♗f7 97.♗f8 98.♗f7 99.♗f8 100.♗f7

Arvit - Arabaciev

Burgaz Uluslararası Turnuva, 1974

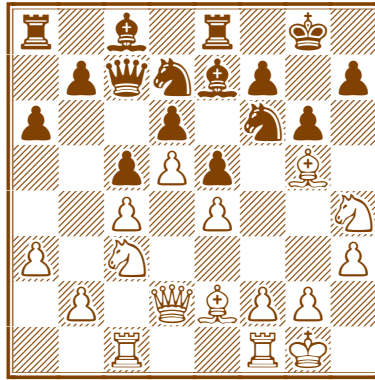
wKe1,Qd1,Nb5,f3,Bc1,c4,Ra1,h1,Pa3,b2,d4,f2,g2,h2/
bKe8,Qd8,Nc6,f6,Bc8,f8,Ra8,h8,Pa7,b7,e6,f7,g7,h7

Beyaz oynar, kazanır.

1.♗f4 2.♗f5 3.♗f6 4.♗f7 5.♗f8 6.♗f7 7.♗f8 8.♗f7 9.♗f8 10.♗f7 11.♗f8 12.♗f7 13.♗f8 14.♗f7 15.♗f8 16.♗f7 17.♗f8 18.♗f7 19.♗f8 20.♗f7 21.♗f8 22.♗f7 23.♗f8 24.♗f7 25.♗f8 26.♗f7 27.♗f8 28.♗f7 29.♗f8 30.♗f7 31.♗f8 32.♗f7 33.♗f8 34.♗f7 35.♗f8 36.♗f7 37.♗f8 38.♗f7 39.♗f8 40.♗f7 41.♗f8 42.♗f7 43.♗f8 44.♗f7 45.♗f8 46.♗f7 47.♗f8 48.♗f7 49.♗f8 50.♗f7 51.♗f8 52.♗f7 53.♗f8 54.♗f7 55.♗f8 56.♗f7 57.♗f8 58.♗f7 59.♗f8 60.♗f7 61.♗f8 62.♗f7 63.♗f8 64.♗f7 65.♗f8 66.♗f7 67.♗f8 68.♗f7 69.♗f8 70.♗f7 71.♗f8 72.♗f7 73.♗f8 74.♗f7 75.♗f8 76.♗f7 77.♗f8 78.♗f7 79.♗f8 80.♗f7 81.♗f8 82.♗f7 83.♗f8 84.♗f7 85.♗f8 86.♗f7 87.♗f8 88.♗f7 89.♗f8 90.♗f7 91.♗f8 92.♗f7 93.♗f8 94.♗f7 95.♗f8 96.♗f7 97.♗f8 98.♗f7 99.♗f8 100.♗f7

İsmet Arvit - Nafiz Özalp

İstanbul Üniversiteler Ligi, Cerrahpaşa, 1981

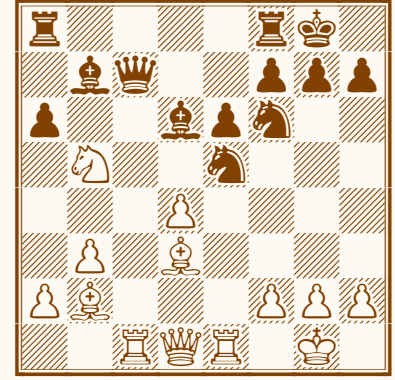

wKg1,Qd2,Nc3,h4,Be2,g5,Rc1,f1,Pa3,b2,c4,
d5,e4,f2,g2,h3/bKg8,Qc7,Nd7,f6,Bc8,e7,Ra8,e8,
Pa6,b7,c5,d6,e5,f7,g6,h7

1.f4 h6 2.♗h6 3.♗h7 4.♗h8 5.♗h9 6.♗h10 7.♗h11 8.♗h12 9.♗h13 10.♗h14 11.♗h15 12.♗h16 13.♗h17 14.♗h18 15.♗h19 16.♗h20 17.♗h21 18.♗h22 19.♗h23 20.♗h24 21.♗h25 22.♗h26 23.♗h27 24.♗h28 25.♗h29 26.♗h30 27.♗h31 28.♗h32 29.♗h33 30.♗h34 31.♗h35 32.♗h36 33.♗h37 34.♗h38 35.♗h39 36.♗h40 37.♗h41 38.♗h42 39.♗h43 40.♗h44 41.♗h45 42.♗h46 43.♗h47 44.♗h48 45.♗h49 46.♗h50 47.♗h51 48.♗h52 49.♗h53 50.♗h54 51.♗h55 52.♗h56 53.♗h57 54.♗h58 55.♗h59 56.♗h60 57.♗h61 58.♗h62 59.♗h63 60.♗h64 61.♗h65 62.♗h66 63.♗h67 64.♗h68 65.♗h69 66.♗h70 67.♗h71 68.♗h72 69.♗h73 70.♗h74 71.♗h75 72.♗h76 73.♗h77 74.♗h78 75.♗h79 76.♗h80 77.♗h81 78.♗h82 79.♗h83 80.♗h84 81.♗h85 82.♗h86 83.♗h87 84.♗h88 85.♗h89 86.♗h90 87.♗h91 88.♗h92 89.♗h93 90.♗h94 91.♗h95 92.♗h96 93.♗h97 94.♗h98 95.♗h99 96.♗h100

Metin Asılkefeli - İsmet Arvit

Türkiye Birinciliği, 1979

wKg1,Qd1,Nb5,Bb2,d3,Rc1,e1,Pa2,b3,d4,f2,g2,h2/
bKg8,Qc7,Ne5,f6,Bb7,d6,Ra8,f8,Pa6,e6,f7,g7,h7

Siyah oynar, kazanır.

1...f3 2.g3 3.♗f3 4.♗f4 5.♗f5 6.♗f6 7.♗f7 8.♗f8 9.♗f9 10.♗f10 11.♗f11 12.♗f12 13.♗f13 14.♗f14 15.♗f15 16.♗f16 17.♗f17 18.♗f18 19.♗f19 20.♗f20 21.♗f21 22.♗f22 23.♗f23 24.♗f24 25.♗f25 26.♗f26 27.♗f27 28.♗f28 29.♗f29 30.♗f30 31.♗f31 32.♗f32 33.♗f33 34.♗f34 35.♗f35 36.♗f36 37.♗f37 38.♗f38 39.♗f39 40.♗f40 41.♗f41 42.♗f42 43.♗f43 44.♗f44 45.♗f45 46.♗f46 47.♗f47 48.♗f48 49.♗f49 50.♗f50 51.♗f51 52.♗f52 53.♗f53 54.♗f54 55.♗f55 56.♗f56 57.♗f57 58.♗f58 59.♗f59 60.♗f60 61.♗f61 62.♗f62 63.♗f63 64.♗f64 65.♗f65 66.♗f66 67.♗f67 68.♗f68 69.♗f69 70.♗f70 71.♗f71 72.♗f72 73.♗f73 74.♗f74 75.♗f75 76.♗f76 77.♗f77 78.♗f78 79.♗f79 80.♗f80 81.♗f81 82.♗f82 83.♗f83 84.♗f84 85.♗f85 86.♗f86 87.♗f87 88.♗f88 89.♗f89 90.♗f90 91.♗f91 92.♗f92 93.♗f93 94.♗f94 95.♗f95 96.♗f96 97.♗f97 98.♗f98 99.♗f99 100.♗f100

2020 AVRUPA KADINLAR KULÜPLER KUPASI ONLINE OLARAK YAPILDI

2020 yılının tamamını etkisi altına alan Covid-19 pandemisi dolayısıyla, yıl boyunca pek çok uluslararası satranç turnuvası online platformlarda düzenlendi. Bu turnuvalardan biri, 19-22 Aralık 2020 tarihlerinde Monte Carlo Satranç Kulübü ve Avrupa Satranç Birliği işbirliği ile düzenlenen Avrupa Kadınlar Kulüpler Kupası oldu. 42 takımın 5 grupta mücadele ettiği ve her grupta ilk iki sırayı alan takımların finale çıktığı turnuvada ülkemizden iki takım yer aldı. Dünyanın önde gelen kadın sporcularının hamle yaptığı turnuvayı, GM Aleksandra Goryanchkina, GM Nana Dzagnidze, GM Monika Sociko ve GM Pia Cramling gibi efsane isimlerin yer aldığı Cercle d'Echecs de Monte-Carlo takımı kazandı. Ülkemiz adına IM Ekaterina Atalık, WGM Betül Cemre Yıldız, WGM Kübra Öztürk Örenli, WCM Safiye Öykü İnce ve WFM Esmâ Doğa Duran'dan oluşan Anatolia-Red takımımız E grubunda yarışırken; Buse Naz Koçyiğit, WFM Ece Öz-

bay, Çiğdem Onur, WCM Gülenay Aydın ve Çisel Anaçoğlu'ndan oluşan Anatolia-White takımımız A grubunda mücadele ettiler.

Aşağıda WFM Ece Özbay ve WGM Kübra Öztürk'ün kazandığı iki güzel partiyi bulabilirsiniz:

Ece Özbay (2027) – P V Nandhidhaa (2365) [B30]

A - EWCCC 2020 (1.2),
19.12.2020

1.e4 c5 2.♘f3 ♘c6 3.♙b5 e6 4.0-0
♞ge7 5.c3 a6 6.♙a4 b5 7.♙c2
♙b7 8.a3

Daha az tercih edilen bir devam yolu. 8. Ke1, 8.Ve2, 8.d4 gibi seçenekler de vardı.

8...♞c8 9.d4 cxd4 10.cxd4 d5
11.e5 ♞g6 12.♞c3 ♙e7 13.♙e3
0-0 14.h3

Beyaz atını çekebileceği bir kare açıyor, fikir şahkanadı piyonlarını hareketlendirerek şahkanadından oynamak. Bu yaklaşım gayet man-

Handenur Şahin

Sporcu

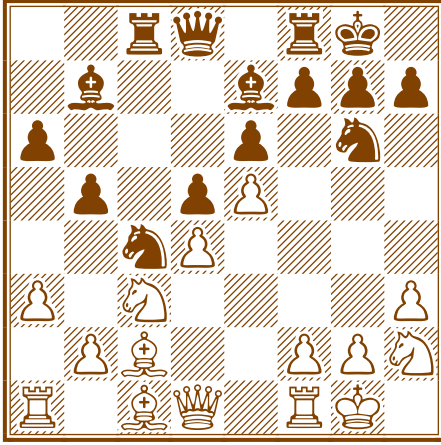
handenursahin482@gmail.com

tıklı; çünkü Siyah da vezirkanadında kendine bir oyun arıyor. Merkezin kapalı olması dolayısıyla bu tip kanat atakları iki taraf için de oldukça etkili.

14...♘a5 15.♘h2?!

Siyahın 16. hamledeki taktiği sebebiyle 15.Ae2 daha iyi olurdu.

15...♘c4 16.♙c1

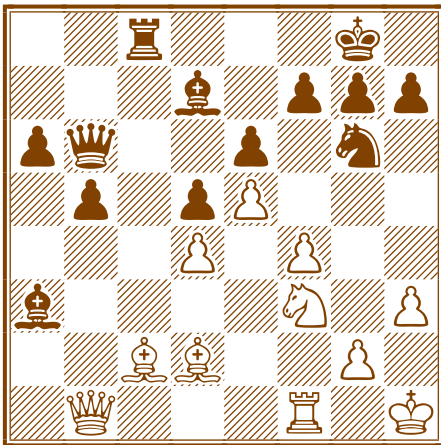
16...♘a3 17.bxa3 ♖xc3 18.♙d2 ♖xa3 19.♖xa3 ♙xa3

Siyah burada iki piyon önde kalıyor; ancak şahkanadı atağını tutmakta zorlanıyor.

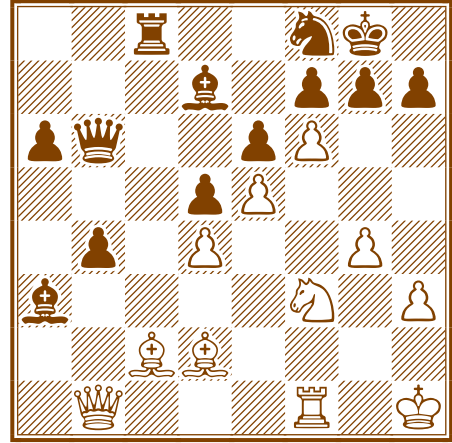
20.f4 ♙c8?!

¹20...♖b6 21.♙e3 b4 22.f5 exf5 23.♖xf5 ♖c8 24.♙b3 ♖c3! Siyah bu varyant ile kendisi saldırarak Beyazın atağını durdurabilirdi.

21.♖b1 ♖b6 22.♘f3 ♙d7 23.♙h1 ♖c8

24.g4! ♘f8 25.f5 b4 26.f6

26...g6??

26...gxf6! Artık Siyah, Beyazın aynı fikri uygulaması durumunda g6 karesine dönebiliyor. 27.exf6 a5 28.♖b3 ♖b5 29.♖f2 ♖c4 30.♖e3 ♖xc2 31.♖h6 ♖g6-+

27.♖b3!+- ♖b5

27...g5 28.♖e3 h6 29.♘g5 Beyazın fikri basitçe atı çekip h6'yı almak. Siyahın bu fikri engelleyen bir seçeneği bulunmadığından bu konum kayıp. 29...♖xc2 (29...hgx5 30.♖xg5+-) 30.♘f3 ♖b5 31.♖xh6 ♖xf1+ 32.♘g1+-

28.♖f2

İlginç bir biçimde Beyaz kaleyi bile bırakabilirdi:

28.♖e3! ♖xf1+ 29.♘g1+-

28...♖xc2

28...g5 Bu hamle de kaybı engelleyemezdi: 29.♖e3 b3 30.♖xg5+ ♘g6 31.♙xg6 (31.♖h6?? ♙f8-+) 31...hgx6 32.♖h6 ♙f8 33.♖h4 b2 34.♘g5 b1 ♖+ 35.♙h2+-

29.♖e3 ♖c1+ 30.♙g2 ♖h1 31.♖h6

1-0

Filiz Osmanodja (2256) - Kübra Öztürk Örenli (2330) [C95]

E - EWCCC 2020 (6.4), 19.12.2020

1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.♙b5 a6 4.♙a4 ♘f6 5.0-0 b5 6.♙b3 ♙e7 7.♖e1 d6 8.c3 0-0 9.h3 ♘b8 10.d4 ♘bd7 11.♘bd2 ♙b7 12.♙c2 ♖e8 13.♘f1 ♙f8 14.♘g3 g6 15.a4 ♘b6 16.♙g5

16.a5 ve 16.b3 daha çok tercih edilen seçeneklerdi.

16...h6 17.♙e3 exd4 18.♜xd4

18.cxd4 ♜xe4 19.♜xe4 ♙xe4 20.♙xe4 ♜xe4 21.♚d3 d5 22.axb5 axb5 23.♚xb5 ♜c4³; 18.♙xd4 c5! 19.♙xf6 ♚xf6 Siyahın fil çifti var ancak d6 piyonu zayıf. Eşit ve dinamik bir konum

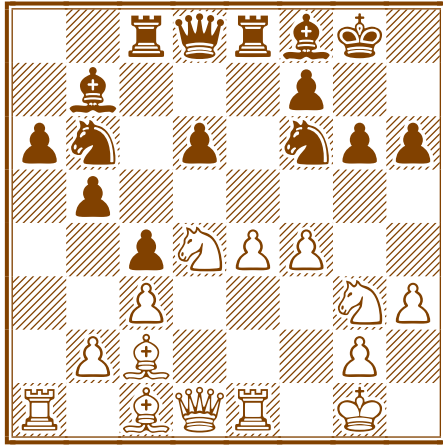
18...c5 19.♜b3 ♜xa4 20.♙c1 ♜c8 21.f4 ♜b6

♞21...c4 22.♜d4 ♜c5⁺

22.♜a5 ♙a8 23.♜b3

Beyaz vakit kaybediyor.

23...c4 24.♜d4 ♙b7

25.e5?!

25.f5!? denenmeliydi 25...g5 26.♜h5 ♜bd7 27.h4 gxh4 28.♙f4 ♜c5 29.♜xf6+ ♚xf6 30.♚f3 Siyah hala iyi; ancak iki taraf için de dinamik bir oyun var:

25...dxe5 26.fxe5 ♚d5

♞26...♚c7! 27.♚e2 ♜fd7 28.♚f2 ♜xe5⁺

27.♜f3 ♚xd1 28.♙xd1 ♜fd7 29.♙f4

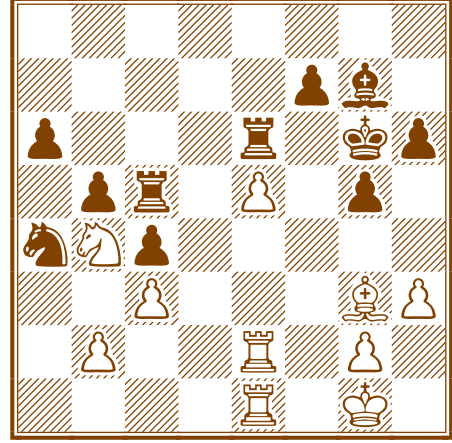
Beyazın e5'teki piyonu kalıcı bir zayıflık haline geldi. Siyahın ise vezirkanadında kalıcı bir üstünlüğü, yani piyon çoğunluğu var.

29...♜c5 30.♙c2 ♙g7 31.♜e4 ♜xe4 32.♙xe4 ♙xe4 33.♜xe4 ♜a4 34.♜e2 ♜cd8 35.♜d4 ♜d5 36.♜c6 36.♜ae1 Çok fark etmezdi, örneğin: 36...b4 37.♜f3 ♜c5 38.♙g3 ♜d3 39.♜d2 a5 40.♜e4 ♜c8 Siyahın konumu vezirkanadındaki piyon çoğunluğu sebebiyle kazançtır: 41.♙f1 b3-+

36...♜c5 37.♜b4 ♜e6 38.♜ae1 g5 39.♙g3 ♙h7 40.♜f1 ♙g6!

Siyah şahına da bir görev veriyor.

41.♜fe1

41...h5

41...a5! 42.♜c2 ♜xb2 43.♜d4 ♜d3 44.♜xe6 fxe6 45.♜a1 b4 46.cxb4 axb4 Bu iki piyon kazanca yiyor. 47.♜a6 ♙f5 48.♜a7 ♙xe5 49.♙xe5 ♜xe5-+

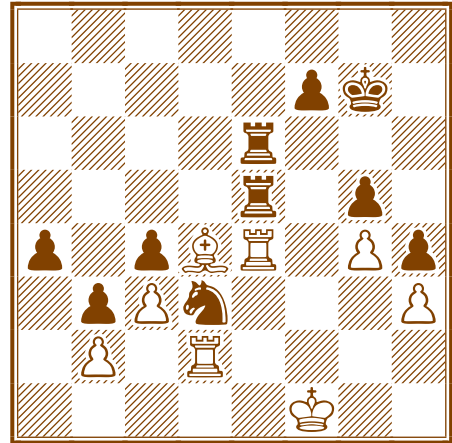
42.♜c2 h4

42...♜xb2 43.♜d4 ♜d3 44.♜xe6 fxe6 45.♜a1 Burada Siyahın piyonları daha geride kaldı. Bu sebeple kazanmak daha zor.

43.♙h2 ♜d5 44.♜d4 ♜e8 45.g4 ♜c5 46.♜f5 ♜d3 47.♜xg7 ♙xg7

d3'teki at çok güçlü. Siyah artık vezirkanadındaki piyonları ilerletip basitçe kazanıyor.

48.♜d1 ♜e6 49.♙h1 a5 50.♜dd2 b4 51.♙g1 b3 52.♙f1 a4 53.♜e4 ♜c5 54.♙g1 ♜ce5 55.♙d4 [

55...♜f6+!-+ 56.♙g1 ♜xe4 57.♙xf6+ ♙xf6

0-1

Prof. Dr. Ergin Çiftçi

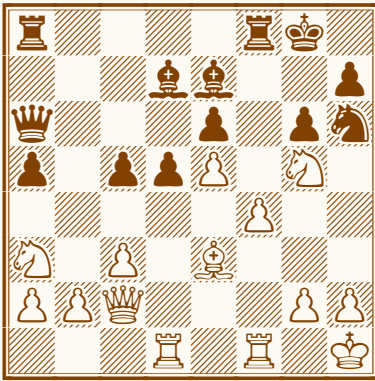
Sporcu

erginciftci@gmail.com

Kazancı Görme ve Hesaplama

Bu sayımızda da, Satranç Oyuncusu filminden esinlenerek, efsanevi satranç otomatı Türk'ün oyunlarından seçtiğimiz diyagramlarla çıkıyoruz karşınıza. Bakalım siz de kazancı görebilecek misiniz?

Bay C – Türk, 1820

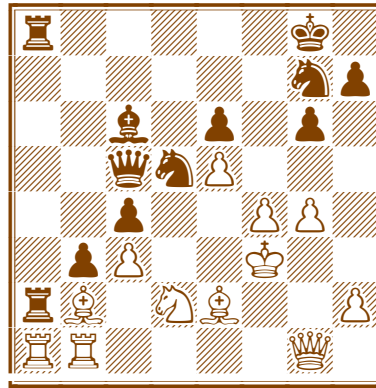

wKh1,Qc2,Na3,g5,Be3,Rd1,f1,Pa2,b2,c3,e5,f4,g2,h2/
bKg8,Qa6,Nh6,Bd7,e7,Ra8,f8,Pa5,c5,d5,e6,g6,h7

Siyah oynar ve kazanır.

Çözüm: 1...♟×g5! 2.f×g5 [21.c4 ♟e7-+] 2...♟×f1+ 3.♟×f1 4.♟g1 ♟f5 5.♟f2 ♟f2 6.♟×f2 c4 7.♟c5 ♟b8-+ 0-1

Bay W - Türk, 1820

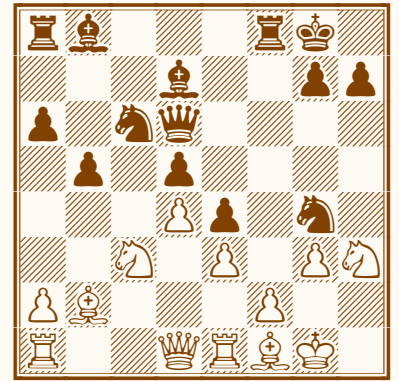

wKf3,Qg1,Nd2,Bb2,e2,Ra1,b1,Pc3,e5,f4,g4,h2/
bKg8,Qc5,Nd5,g7,Bc6,Ra2,a8,Pb3,c4,e6,g6,h7

Siyah oynar ve kazanır.

Çözüm: 1...♟×c3+! 2.♟g3 ♟×e2+ 3.♟h4 ♟×g1 4.♟×g1 ♟×b2-+ 0-1

Adı Bilinmeyen Rakip - Türk, 1820

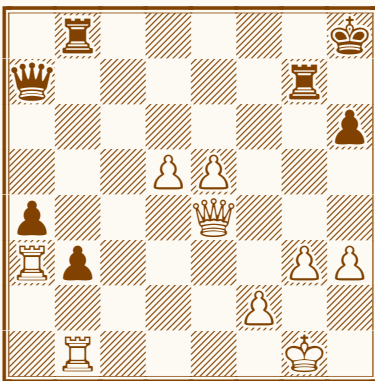

wKg1,Qd1,Nc3,h3,Bb2,f1,Ra1,e1,Pa2,d4,e3,f2,g3/
bKg8,Qd6,Nc6,g4,Bb8,d7,Ra8,f8,Pa6,b5,d5,e4,g7,h7

Siyah oynar ve kazanır.

Çözüm: 1...♟×f2! 2.♟×f2 [2.♟×e4 ♟×h3+ 3.♟×h3 d×e4-+] 2...♟×g3+ 3.♟g2 ♟×f2+ 4.♟h1 ♟h4+ 5.♟g1 ♟h2# 0-1

Bay T – Türk, 1820

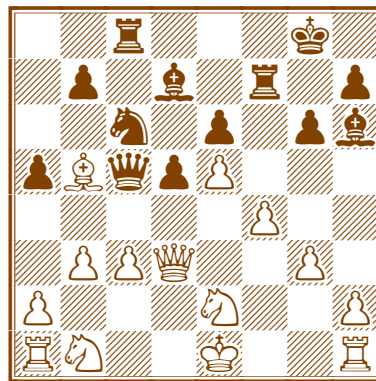

wKg1,Qe4,Ra3,b1,Pd5,e5,f2,g3,h3/
bKh8,Qa7,Rb8,g7,Pa4,b3,h6

Siyah oynar ve kazanır.

Çözüm: 1...♟×g3+! 2.♟f1 ♟a6+ 3.♟c2 ♟g1+ 4.♟×f1 ♟×e2-+ 0-1

Baron S - Türk, 1820

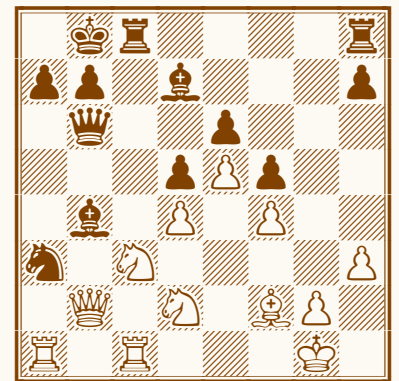

wKe1,Qd3,Nb1,e2,Bb5,Ra1,h1,Pa2,b3,c3,e5,f4,g3,h2/
bKg8,Qc5,Nc6,Bd7,h6,Rc8,f7,Pa5,b7,d5,e6,g6,h7

Siyah oynar ve kazanır.

Çözüm: 1...♟×e5! 2.f×e5 3.♟c2 ♟f1+ 4.♟d4 ♟c7-+ 3...♟d2+ 4.♟d1 ♟f1 5.♟×f1 ♟×f1# 0-1

Bay B - Türk, 1820

wKg1,Qb2,Nc3,d2,Bf2,Ra1,c1,Pd4,e5,f4,g2,h3/
bKb8,Qb6,Na3,Bb4,d7,Rc8,h8,Pa7,b7,d5,e6,f5,h7

Siyah oynar ve kazanır.

Çözüm: 1...♟×c3! 2.♟×b6 ♟×d2 4.♟×c8+ ♟×d2-+ 2...♟×a3 3.♟×a3 ♟×c8+ 6.♟c1+ 6.♟h4 ♟×f4-+ 0-1

“KARABAĞ AZERBAYCAN’INDIR” ONLİNE YILDIRIM TURNUVASI’NDA GENÇ OYUNCULARIMIZDAN BAŞARILI SONUÇLAR

FM Tarık Selbes

Sporcu

tarikselbes@gmail.com

5 - 6 Aralık 2020 tarihleri arasında chess.com platformu üzerinde oynanan “Karabağ Azerbaycan’ındır” Online Yıldırım Turnuvasında sporcularımız önemli başarılar elde ettiler. 17 yaş altı satranççıların katılımına açık ve 3 dakika+1 saniye temposunda oynanan turnuvada eleme aşamasında 134 oyuncu 15 tur oynarken final aşamasında da 49 oyuncu 11 tur mücadele etti.

Özellikle eleme turnuvasında oyuncularımızın ilk iki sırayı elde etmesi dikkat çekiciydi. 11 puanla turnuvayı noktalayan sporcularımız CM Ediz Gürel ve IM Ekin Barış Öze-

nir sırasıyla birinci ve ikinci sıraları elde ederek hem finale kaldılar hem de online satrançtaki başarılarına bir yenisini daha eklemiş oldular. Abdusattorov, Keymer gibi tanınmış büyükustaların oynadığı zorlu final turnuvasında da bu iki isim, CM Gürel ve IM Özenir, 6 puan ile 16 - 23. sıraları paylaşarak final sıralamasında en yüksek dereceyi elde eden sporcularımız oldular. 5 puanla final turnuvasını noktalayan Bora Yarar bu sonuçla 12 yaş altında CM Gürel’in arkasında ikinci sırayı elde etmiş oldu. Ayrıca Elifnaz Akat’ın finale kalması da genç satranççımız adına sevindiriciydi.

Katılan tüm oyuncularımızı mücadelelerinden ötürü tebrik eder başarılarının devamını dileriz.

Michal Koziorowicz - Ediz Gürel

“Karabağ Azerbaycan'ındır” Online Eleme Turnuvası

1.e4 c5 2.♘f3 e6 3.d4 cxd4 4.♘xd4 ♘c6 5.♘c3 ♔c7 6.g3 a6

Sicilya Savunmasının Taimanov Varyantının ana konumlarından biri.

7.♙g2 ♘f6 8.0-0 ♙e7 9.♖e1 0-0 10.♘xc6 dxc6 11.♙g5?!

Genç Polonyalıdan tuhaf bir hamle.

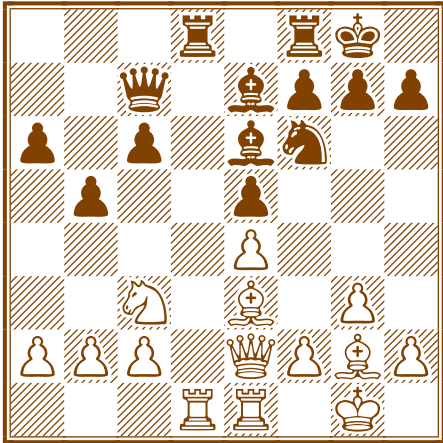
11.e5 Beyazın bir önceki hamlesinin altında yatan fikir ve elbette konumdaki teorik hamle 11...♖d8 12.♔f3 ♘d5 13.h4 çokça oynanan bir varyant.

11...e5!

Elbette! 11.e5 sonrasında piyon zincirinin içerisinde kalacak c8-fili artık özgür ve merkezde de durum dengede ve hatta c3 atının konumu nedeniyle durum Siyahın lehine.

12.♔e2 ♙e6 13.♙e3 ♖ad8 14.♖ad1 b5!

Güzel bir ilerleyiş! Siyah piyonlarını c3 atının da elverişli konumundan yararlanarak ilerletiyor ve inisiyatifi ele geçiriyor.

15.a3 a5 16.f3 b4 17.axb4 axb4 18.♘a4 c5 19.b3 ♔c6

CM Gürel bir yıldırım partisi için çok doğal bir şekilde Fb6 gibi tehditleri bertaraf eden bu hamleyi oynayarak c4 sürmek istiyor ancak Beyaz şimdi bu sürüşü engelleyerek konumda dengeyi sağlayabilirdi. O yüzden Siyahın c4 sürüşü için

acele etmesi gerekiyordu.

19...♖xd1 20.♖xd1 c4+

20.♙f1

Leh satranççı rakibinin kendine tanıdığı tek fırsatı cömertçe harcıyor.

20.♘b2 ve sonrasında c4'e oturacak at konumundaki dengeyi sağlayacak.

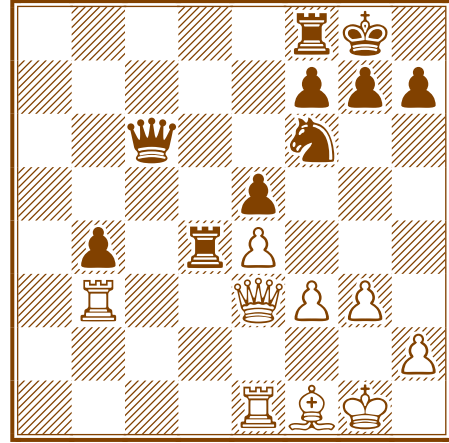
20...c4 21.♖b1 cxb3 22.cxb3 ♙xb3! 23.♘c5?

Taş değişimleri Siyahın işini kolaylaştırıyor.

23.♖xb3 ♔xa4 24.♔b2 sonrası Siyah piyon üstünlüğünü kazanca çevirmekte zorlanabilirdi.

23...♙xc5 24.♖xb3 ♙xe3+ 25.♔xe3 ♖d4!

Oyunun teknik safhasını CM Gürel az zamanda çok başarılı bir şekilde oynuyor.

26.♖c1 ♔d6 27.♖c4 ♖xc4 28.♙xc4 ♖c8 29.♙f1 ♘d7 30.♔e1 ♖b8 31.♙h1 h6 32.♖d3 ♔e7 33.♖b3 ♔c5 34.♔d2 ♘f8! 35.♙h3 ♔c4 36.♔d3 ♔xd3 37.♖xd3 b3 38.♖d1 b2 39.♖b1 f6 40.♙g2 ♙f7 41.♙f2 ♘e6 42.♙xe6+ ♙xe6 43.♙e3 ♖b3+ 44.♙e2 ♔d6 45.♙d1 ♙c5 46.♙c2 ♖xf3!

Artık b2 piyonu beyaz şahı kendine çekme görevini yerine getirdiğine göre Siyah piyon toplamaya başlayabilir. Göreceğimiz gibi tüm beyaz piyonlar tek tek düşüyor.

47.♙xb2 ♔d4 48.♖d1+ ♙xe4 49.♖d7 g5 50.♖h7 ♖f2+ 51.♙c3 ♖xh2 52.g4 ♙f4 53.♙d3 ♙xg4 54.♙e4 f5+ 55.♙xe5 f4 56.♙e4 f3 57.♙e3 ♖e2+ 58.♙d3 ♖e6 59.♖f7 ♙g3

CM Gürel'den kusursuz denebilecek bir yıldırım partisi!

0-1

KİTALARARASI ONLINE GENÇLER TAKIM KUPASI

FM Tarık Selbes

Sporcu

tarikselbes@gmail.com

Judit Polgar Satranç Vakfı'nın her sene düzenlediği Küresel Satranç Festivali'nin 2020 ayağında Avrupa, Asya, Afrika ve Amerika'dan genç oyuncular Avrupa Satranç Birliği'nin de desteğiyle organize edilen Kıtalararası Online Gençler Takım Kupası'nda kıtalarını temsil eden mücadele etme fırsatı buldular. 10 dakika+2 saniye eklemeli tempoda altı tur üzerinden oynanan şampiyonada Avrupa takımının 14 yaş altı kız masalarında Belaruslu Tarasenko ile birlikte ülkemizden WCM Gülenay Aydın'ı da görmek mümkündür. Oyuncumuz altı turda toplam dört puan topladı ve takım olarak da ikinci sırada şampiyonayı noktalamış oldu.

Altı turun sonunda kupayı Asya takımı kazanırken, Avrupa ikinci, Amerika üçüncü ve Afrika dördüncü sırayı elde etti. Genel olarak kupada satranç seviyesi çok yükseğe çıkmadıysa da oynayan oyuncular itibarıyla Hintli GM Gukesh'in (Asya) Rus FM Makoveev (Avrupa) ile partileri zeitnot hatalarına karşın dikkat çekici mücadelelerdi:

Makoveev - Gukesh
Küresel Satranç Festivali

1.e4 c5 2.♘f3 d6 3.d4 cxd4 4.♘xd4 ♘f6 5.♘c3 a6 6.f3 e6 7.♙e3 b5 8.♙d2 h5 9.0-0-0 ♘bd7 10.♙b1 ♙b7 11.♙d3 ♖c8 12.♞he1 ♙e7 13.a3 ♘e5 14.h3 h4 15.♞ce2 d5

16.e×d5 ♖×d5 17.♗f4 ♗×d3 18.♙×d3 0-0
 19.♗f×e6 f×e6 20.♗×e6 ♙d7 21.♗×f8 ♗×f8
 22.♗d4 ♗f4 23.♙d2 ♙f7 24.♗e5 ♗g6 25.♗d6
 ♗h7 26.♗×f8 ♗×f8 27.♙g5 ♙f5 28.♙e3 ♗f4
 29.♙e7 ♗×g2 30.♙×b7 ♗×e1 31.♗×e1 ♙×f3
 32.♙×a6 ♙×h3 33.♙×b5 ♙g4 34.♙d3+ ♗h8
 34...♙f5!

35.♗e4! ♙h5 36.♙d4+- ♗f1+ 37.♗a2 ♗h1
 38.♗g4 ♙h6 39.♙e4 h3 40.♗h4

1-0

Gukesh - Makoveev
Küresel Satranç Festivali

1.d4 ♗f6 2.♗f3 g6 3.c4 ♗g7 4.♗c3 d5 5.c×d5
 ♗×d5 6.e4 ♗×c3 7.b×c3 c5 8.♗e3 ♙a5 9.♙d2

c×d4 10.c×d4 ♙×d2+ 11.♗×d2 0-0 12.♗c1 b6
 13.♗c7 e6 14.♗b5 ♗a6 15.a4 ♗×b5 16.a×b5 a6
 17.♗e2 a×b5 18.♗b1 b4 19.♗f3 ♗a6 20.♗c6
 ♗ab8 21.♗f4 ♗b7 22.♗d6 ♗d8 23.e5 ♗f8
 24.♗×f8 ♗×f8 25.♗bc1 b3 26.♗6c3 b2 27.♗b1
 ♗c7 28.♗×c7 ♗×c7 29.♗×b2 ♗d5 30.♗g5 ♗g7
 31.♗d3 h6 32.♗e4 ♗f4+ 33.♗c4 ♗c8+ 34.♗b5
 ♗d5 35.♗d6 ♗c1 36.♗a6 g5 37.♗b7 ♗g6
 38.♗a2 ♗c7+ 39.♗b8 ♗c1 40.g3 f6 41.♗a7 f×e5
 42.d×e5 ♗f1 43.♗a2 g4 44.♗c8 ♗e1 45.♗d7
 ♗×e5 46.♗a8 ♗e1 47.♗g8+ ♗h5? Bu hamle ve
 sonrası adeta bir yardımlaşmalı mat kurgusu
 gibi. Siyah kazanca yakın bir konumda kendisi-
 ni mat ağına sokuyor. 48.♗e8 ♗d1?? 49.♗×e6
 ♗c3?? 50.♗f6#

1-0

SPORCUMUZ BUSE NAZ KOÇYİĞİT WFM UNVANI ALMAYA HAK KAZANDI

FM Yasin Emrah Yağız

FIDE Antrenörü

yasinemrah@gmail.com

Milli sporcumuz Buse Naz Koçyiğit, 24 Kasım - 2 Aralık tarihleri arasında düzenlenen Uluslararası Açık Belgrad Şampiyonası'nda 5,5/9 puan ve 2212 ELO performansı ile 13. sırayı elde ederek oldukça başarılı bir sonuca imza attı. Ayrıca 88 puan kazanarak 2100 ELO barajını geçen sporcumuz böylece WFM (Kadın

FIDE Ustası) unvanına da hak kazanmış oldu.

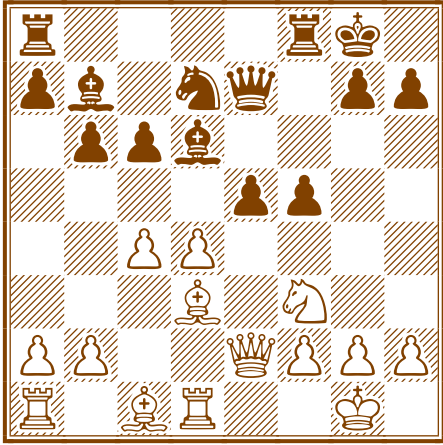
Şampiyona boyunca unvanlı rakipleri karşısında başarılı bir mücadele ortaya koyan Buse Naz Koçyiğit, IM Smolovic ile berabere kalıp FM Maric ve FM Bujisic'i ise yenmeyi başardı. 5-8. turlar arası üst üste aldığı dört galibiyet ile turnuva tablosun-

da bir anda yukarıya yükselen Buse Naz Koçyiğit aslında son tur FM Damjanovic'i de yenseydi şampiyonada sansasyonel bir üçüncülük bile elde edebilirdi ama sporcumuzun son tur mağlubiyyetine rağmen 29. başladığı turnuvayı 9. ile eş puanda averajla 13. sırada noktalaması elbette takdire şayan bir başarı.

Genç sporcumuzu kutluyor, başarılarının devamını diliyorum. Buse Naz'ın şampiyonada oynadığı maçlardan birini analizli olarak sizlere sunuyorum.

Buse Naz Koçyiğit – Vlastimir Bujisic

1.♞f3 d5 2.d4 ♞f6 3.c4 e6 4.♞c3 c6 5.e3 ♞bd7 6.♞c2 ♞d6 7.♞e2 0-0 8.0-0 ♞e7 9.♞d1 b6 10.e4 dxe4 11.♞xe4 ♞xe4 12.♞xe4 ♞b7 13.♞d3 f5 14.♞e2 e5?

Mücadelenin dengede devam ettiği ve belki de Siyahın önemli problemlerden kurtulduğu bu konumda çok kritik bir hata geliyor. Siyah için daha doğrusu 14...c5 15.d5 ♞ae8 ile devam etmekte.

15.c5!

Rakibiniz tabi ki hata yapar ama marifet o hatayı zamanında fark etmek ve doğru karşılığı vererek cezalandırmaktır! Buse tam da bunu yapıyor ve rakibin hamlesindeki fırsatı yakalıyor. Şimdi a2-g8 çaprazı siyah için savunmasız kalacak.

15...♞c7

Siyah piyona dokunamazdı çünkü; 15...bxc5 16.♞c4+ ♞h8 17.♞g5 ♞e8 18.dxe5 ♞e7 (18...♞xe5? 19.♞xd6! ♞xf3+ 20.♞xf3; 18...♞xe5 19.♞xd7!) 19.♞xe7 ♞xe7 20.♞g5 ♞xg5 21.♞xd7

sonrası oluşan konum Beyaz için büyük fırsatlarla dolu.

16.♞c4+ ♞h8 17.♞g5 ♞ae8 18.♞xh7!!

Siyahın hiç hesaba katmadığı bu olanak şahın etrafında fırtına koparıyor.

18...exd4

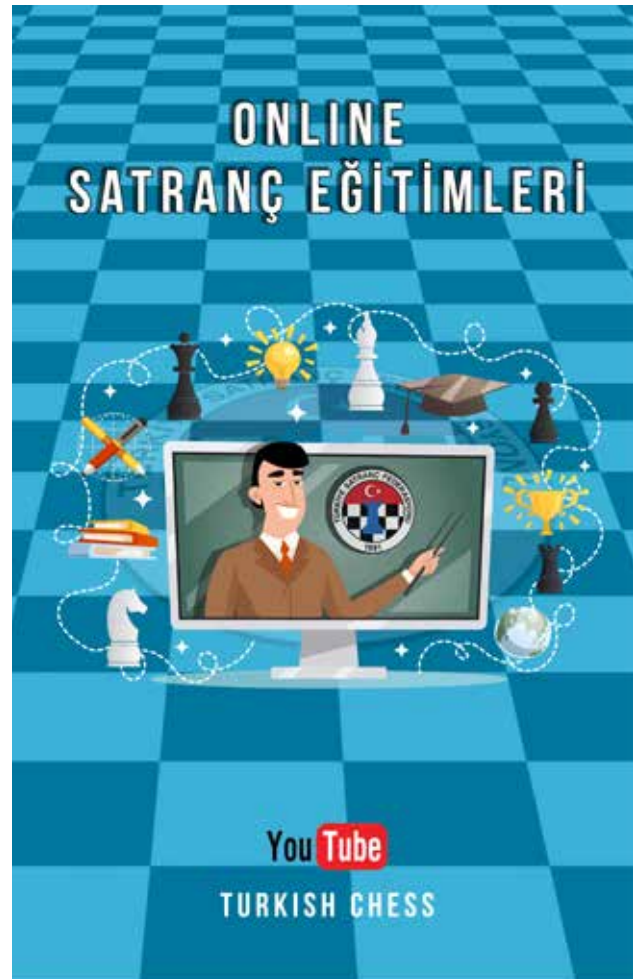
18...♞xh7 19.♞h5# yüzünden olmazdı.

19.♞xe7 ♞xe7 20.♞xf8 ♞xf8 21.♞g5 ♞d7 22.♞e1 ♞h7 23.♞e8 ♞g6

23...♞g6? 24.♞g8+! ♞h8 25.♞e6+ ile yine Beyaz kolayca kazanırdı.

24.h4

Burada rakip terk ediyor. Oyun devam etseydi olası devam şu şekilde olabilirdi. 24.h4 ♞h7 25.♞e6 ♞xg5 26.♞xd7 ♞e4 27.♞f8 ♞f6 28.h5+ ♞xh5 29.♞xf5 bxc5 30.♞f7 ve Beyazlar kazanç konumunda. Genç sporcumuz Buse Naz'ı göstermiş olduğu üstün performanstan dolayı tebrik ediyorum, WFM unvanıyla daha büyük başarılarla imza atmasını diliyorum.

KUŞAK VE YOL GİRİŞİMİ – DÜNYA KADIN SATRANCI ZİRVESİ'NDE ŞAMPİYON HOU YIFAN

Şampiyon Hou Yifan (Çin)

Fotoğraf: chess.com

**WGM Betül Cemre
Yıldız Kadioğlu**

Sporcu

betulcemreyildiz@gmail.com

Çin Halk Cumhuriyeti'nin tarihi İpek Yolu üzerinde bir ekonomik ve kültürel kuşak meydana getirme projesi çerçevesinde oluşturduğu "Kuşak ve Yol Girişimi" kapsamında ilki geçen yıl yapılan Dünya Kadın Satranç Zirvesi bu yıl 4 - 5 Aralık 2020 tarihlerinde online olarak düzenlendi. Hou Yifan, Tan Zhongyi, Kosteniuk, Stefanova, Muzychuk gibi Dünya Kadınlar Satranç Şampiyonu unvanı olan güçlü isimlerin yer aldığı bu turnuvada IM Ekaterina Atalık da yarıştı.

Turnuva chess.com üzerinden 9 tur döner sistem olarak 15 dk + 5 sn. eklemeli tempoda oynandı.

Shenzen Üniversitesi'nin en genç profesörü olarak (26 yaş) yeni bir rekor kıran Hou Yifan, turnuvaya art arda dört galibiyet ile başladı. Lei Tingjie ve Nana Dzagnidze'ye iki maç kaybetmesine rağmen bir puan fark ile turnuvayı şampiyon olarak bitirdi.

İkinci sırayı Khadomalsharieh ile Tan Zhongyi paylaştı.

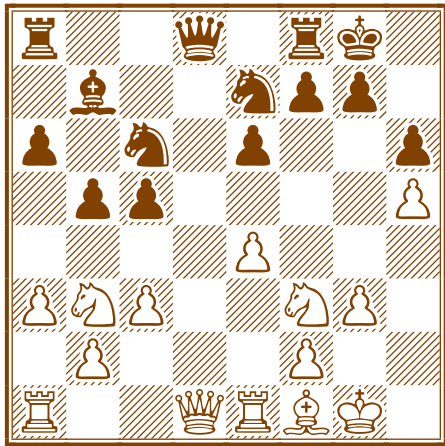
2. Khademalsharieh, Sarasadat (İran)

Şimdi Profesör Hou Yifan'ın 2004-2006 Dünya Kadınlar Satranç Şampiyonu Stefanova'ya karşı olan galibiyetini analiz edelim.

Antoaneta Stefanova (2466) – Hou Yifan (2658)
[A45]

World Chess Woman Summit chess.com INT
(1.4), 04.12.2020

1.d4 ♖f6 2.♗g5 e6 3.♘d2 h6 4.♗h4 c5 5.e3 b6 6.♘gf3 ♗b7 7.c3 ♗e7 8.a3 d6 9.♗b5+ ♘c6 10.0-0 0-0 11.e4 a6 12.♗d3 ♘h5 13.♗xe7 ♘xe7 14.♖e1 ♗f4 15.♗f1 b5 16.g3 ♘fg6 17.h4 ♘c6 18.h5 ♘ge7 19.dxc5 dxc5 20.♗b3

Bu pozisyonndan itibaren dünya şampiyonunun eşit bir konumda ne kadar doğru oynadığını görebiliriz.

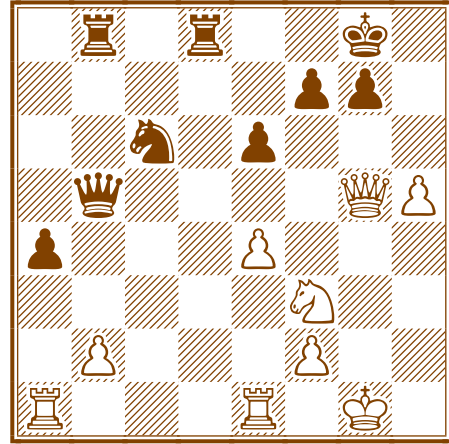
20...♗b6 21.♗d6 c4 22.♗c5 ♗c7 23.♘bd4 ♖ac8 24.♘xc6 ♗xc6 25.a4 ♗b7 26.♗e3 bxa4 27.♘e5 ♗c7

27...♗b5! daha iyi bir seçenektir.

28.♘xc4 ♗b5 29.♘d2?

29.♘b6! Beyazlar burada belki de son fırsatını kaçırıyor. 29...♖b8 30.♘xa4 ♗c6 31.♗xb5 ♖xb5

29...♖b8 30.♗xb5 axb5 31.c4 ♖fd8 32.cxb5 ♗a5! 33.♘f3 ♗xb5 34.g4 ♘c6 35.g5 h×g5 36.♗×g5

36...♘d4!!

basit ve şık bir taktik.

*İkinciliği paylaşılarak averaj ile
3. olan Tan Zhongyi (Çin)*

37.♔g4 ♘f3+ 38.♔xf3 ♔g5+ 39.♔g2 ♔xh5
40.♔xa4 ♔xb2 41.e5 ♔e2 42.♔ea1 ♔xe5 43.♔g4
♔xa1+

0-1

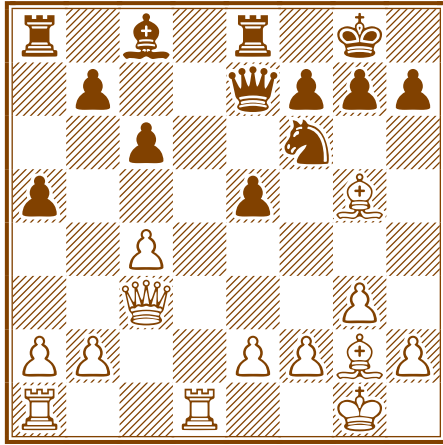
Ülkemizi temsil eden IM Ekaterina Atalık'ın Xue Zhao'ya karşı güzel galibiyetini inceleyelim.

Ekaterina Atalık (2430) – Zhao Xue (2486) [E11]
World Chess Woman Summit chess.com INT
(1.5), 04.12.2020

1.d4 ♘f6 2.c4 e6 3.♘f3 ♘b4+ 4.♘d2 ♔e7 5.g3
♘c6 6.♘c3 0-0 7.♘g2 d6 8.0-0 a5 9.♔c2 e5
10.dxe5 ♘xe5 11.♘xe5 dxe5

11...♔xe5 daha iyi bir seçenek olabilirdi.

12.♘g5 ♘xc3 13.♔xc3 ♔e8 14.♔fd1 c6

15.c5! ♘g4 16.♔d6 ♘e4

16...♘xe2 17.♔e1 ♘g4 18.f4

17.♘xe4 ♔xg5 18.♔c2 g6 19.♔ad1 a4 20.h4
♔e7 21.♔d2 ♘g7 22.♘c2 ♘e6 23.♔b4

23.a3! d açık hattı Beyazın kontrolünde ve Siyahlar için karşı atak yok.

23...♘xa2 24.♔d7 ♔f8??

çok pasif bir savunma.

24...♔e6 25.♔xb7 ♔c4 Siyah için eşitleme şansı vardır.

25.♔xb7 ♔eb8 26.♔dd7 ♔c8 27.h5?

27.♔xb8!! ♔xb8 28.♔c3 ♔xd7 29.♔xe5+ f6
30.♔xb8

27...♔xd7 28.h6+ ♘f6 29.♔xb8 ♔xb8 30.♔xb8
♔e7

30...♔d4! daha aktif oynamalıydı.

31.♔b4 ♔d7 32.♘xa4 ♘d5 33.♘b3 ♘xb3
34.♔xb3 ♔d4 35.♔c2

35.♔f3+ ♘g5 36.♔xc6+-

35...♘g5 36.♔c1+ ♘h5 37.b3 g5 38.♔e3!

basitçe sadeleştirmek en kolayı. piyon oyunsonu kazanç.

38...♔xe3 39.fxe3 ♘g6 40.e4 ♘f6 41.♘f2 ♘e6
42.♘e3 g4 43.♘d3 ♘d7 44.♘c4 ♘c7 45.b4
♘b7 46.b5 ♘c7 47.bxc6 ♘xc6 48.♘b4 ♘c7
49.♘b5 ♘b7 50.c6+ ♘c7 51.♘c5

1-0

En kısa süren galibiyet !

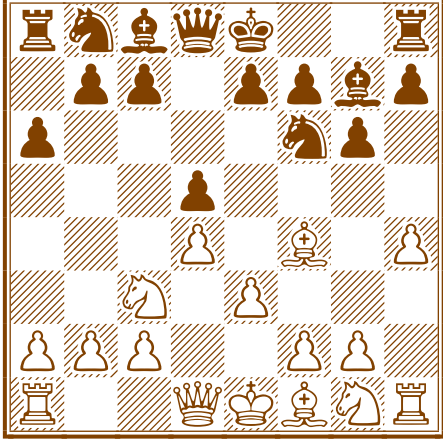
Final Sıralama

Sıralama	Unvan	İsim	Rtg	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Pts.
1	GM	Hou Yifan	2658	*	½	1	0	1	1	1	1	0	1	6,5
2	IM	Sarasadat Khademalsharieh	2494	½	*	½	1	½	½	0	1	½	1	5,5
3	GM	Tan Zhongyi	2510	0	½	*	1	0	1	0	1	1	1	5,5
4	GM	Lei Tingjie	2505	1	0	0	*	1	½	1	0	1	½	5,0
5	IM	Zhansaya Abdumalik	2478	0	½	1	0	*	1	1	1	0	0	4,5
6	GM	Mariya Muzychuk	2544	0	½	0	½	0	*	1	½	1	1	4,5
7	GM	Zhao Xue	2486	0	1	1	0	0	0	*	½	1	0	3,5
8	GM	Antoaneta Stefanova	2466	0	0	0	1	0	½	½	*	½	1	3,5
9	GM	Nana Dzagnidze	2524	1	½	0	0	1	0	0	½	*	½	3,5
10	IM	Ekaterina Atalık	2450	0	0	0	½	1	0	1	0	½	*	3,0

Tan Zhongyi (2510) – Mariya Muzychuk (2544)
[A45]

World Chess Woman Summit chess.com INT
 (2.4), 04.12.2020

1.d4 ♘f6 2.♗f4 g6 3.♖c3 d5 4.e3 a6 5.h4 ♗g7

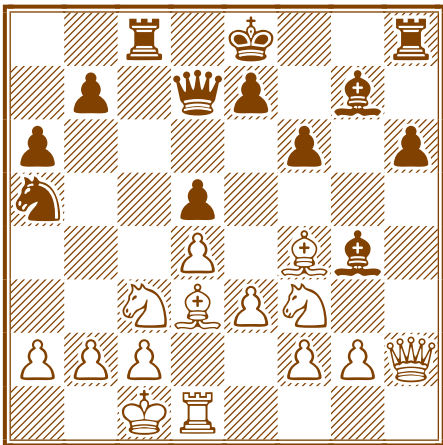
6.h5!? ♘xh5 7.♖xh5 g×h5 8.♗xh5 ♗e6 9.♘f3
 h6 10.0-0-0 ♗d7 11.♗e5! ♗g4

11...♗xe5 12.♘xh5 ♗d6 13.♘e4! d×e4 14.d5
 ♗xh5? 15.♗c4

12.♗h2 f6 13.♗xc7 ♘c6 14.♗d3 ♖c8 15.♗f4

15.♗g6+ ♖f8 16.♗b6 daha iyi olabilirdi.

15...♘a5??

16.♗g3+–

amacımız Ah4 gelmek.

16...h5 17.♘h4 ♘c4 18.♗xc4 ♖xc4 19.f3 e5
 20.d×e5 ♗e6 21.e4 d4 22.♘f5 ♗xh5 23.exf5 0-0
 24.e6 ♗c6 25.♘e4

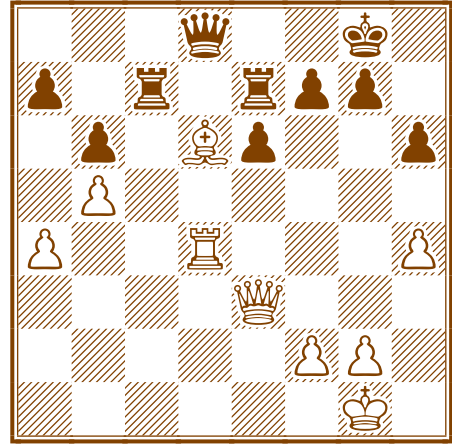
25.♗h6! ♗c7 26.♗g6 d×c3 27.♖d7

25...♖xc2+ 26.♗b1 ♖c8 27.♖h1 ♗b5 28.♘xh6+
 ♗f8 29.♗d6#

1-0

Zhansaya Abdumalik (2478) - Nana Dzagnidze
(2524)

World Chess Woman Summit chess.com INT
 (6.1), 05.12.2020

38...e5!!

Beyaz fil açmazda kalır.

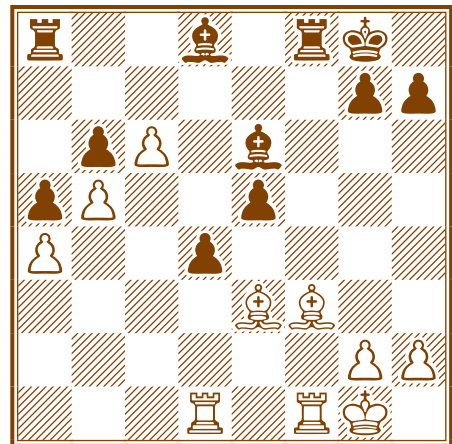
39.♖d5 ♖e6

0-1

Kaçırılan fırsatlar !

Tan Zhongyi (2510) – Hou Yifan (2658)

World Chess Woman Summit chess.com INT
 (6.2), 05.12.2020

24.c7??

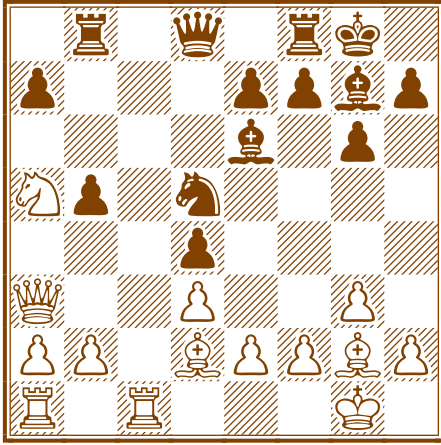
24.♔f2! eşitliği sağlayan tek hamle Beyaz tarafından kaçırılır. 24...♙c7 25.♙g3 ♙b3 26.♖d2 ♙xa4? (26...♖ad8A) 27.♙d5+ ♔h8 28.♙c4 ♖xf1+ 29.♙xf1 ♖f8+ 30.♙e1 ve ardından Ka2 fikri ile Beyaz fil kazanır.

24...♙xc7 25.♙xa8 ♖xa8 26.♖c1 ♙d6 27.♖c6 ♙c5!! 28.♖xe6 dxe3 29.♖xe5 e2+ 30.♖f2 ♖d8

0-1

Zhao Xue (2486) - Sarasadat Khademalsharieh (2494)

World Chess Woman Summit chess.com INT
(7.3), 05.12.2020

15...♔d7??

15...b4 16.♔a4 ♙d7 17.♖c6 ♖c3!? 18.bxc3 bxc3 19.♙g5 ♙xc6 20.♙xc6 h6 21.♙f4 e5=

16.♖c6 ♖b7 17.♖c5 ♙f6 18.♖ac1 h5 19.♔a6

Siyah taşlar çok umutsuz.

19...b4

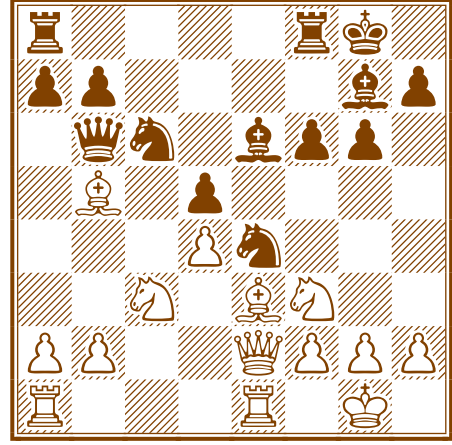
19...♖b6 20.♔xa7 ♖xc6 21.♔xd7 ♙xd7 22.♖xc6 ♙xc6 23.♖xc6

20.♙xd5

1-0

Mariya Muzychuk (2544) - Nana Dzagnidze (2524)

World Chess Woman Summit chess.com INT
(1.3), 04.12.2020

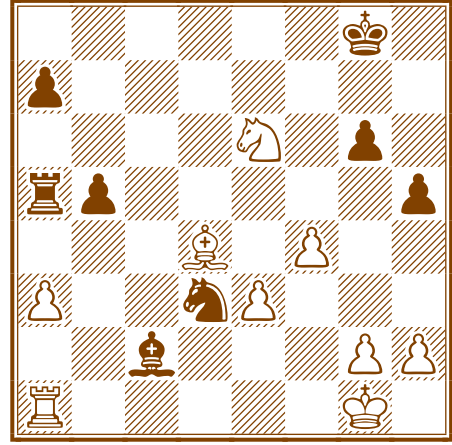
14.♖ac1

14.♖xe4! dxe4 15.d5 exf3 16.gxf3 ♔a5 17.dxe6+-

1-0

Nana Dzagnidze (2524) – Zhao Xue (2486)

World Chess Woman Summit chess.com INT
(4.2), 04.12.2020

38.♖a2??

38.♖f1 ♖xa3 39.f5 gxf5 40.♖xf5 b4 41.♖f8+ ♔h7 42.e4 b3 43.♖f7+ ♔h6 44.♖f8+-

38...♙b3 39.♖a1??

İnanılmaz bir hata.

39.♖d2=

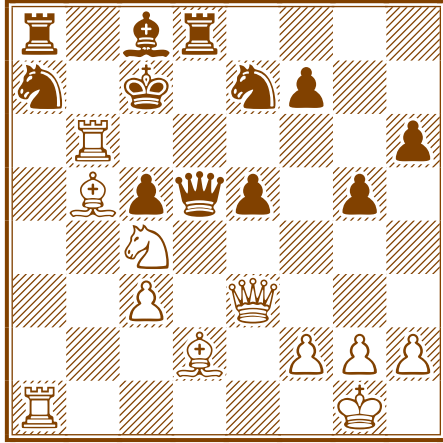
39...♙xe6+-

Beyaz taş geri kaldı.

0-1

Mariya Muzychuk (2544) - Zhansaya Abdumalik (2478)

World Chess Woman Summit chess.com INT
(5.1), 04.12.2020

38.♔a6??

38.♖b1!! ♜ac6 39.♔xc6 ♜xc6 40.♖xc6+ ♔xc6
41.♜xe5+ ♔c7 42.c4 ♖d4 43.♗f3+-

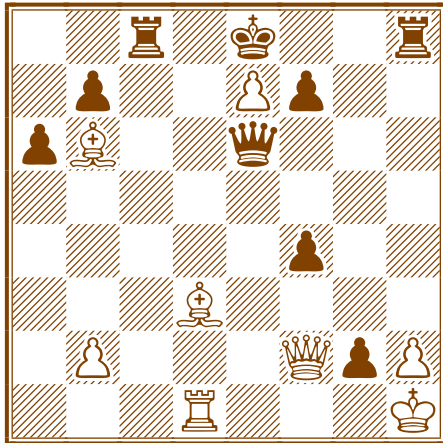
38...♜ac6!!

Beyaz fil açmazda kalır.

39.♔e1 ♔xa6 40.♖bxa6 ♖xa6 41.♖xa6 ♗xc4+-
0-1

Hou Yifan (2658) – Nana Dzagnidze (2524)

World Chess Woman Summit chess.com INT
(5.5), 04.12.2020

29.♔xg2??

29.♔g1!!+-

29...♗g4+ 30.♗g3

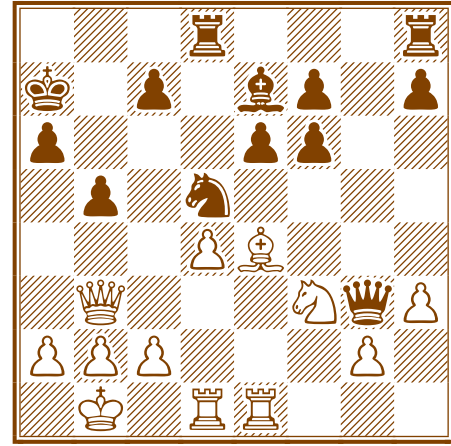
30.♔h1 ♗xd1+-+

30...f×g3 31.♔b5+ a×b5 32.♖d8+ ♔xe7

0-1

Mariya Muzychuk (2544) - Xue Zhao (2486)

World Chess Woman Summit chess.com INT
(8.4), 05.12.2020

20...♜b6??

20...♖d6!

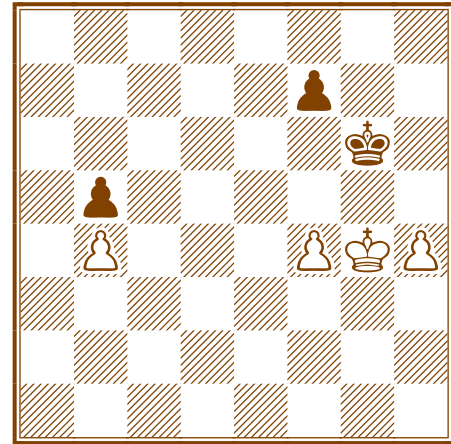
21.♜e5!! ♗×b3 22.♜c6+ ♔b7 23.a×b3 ♔c8

24.♜xe7+ ♔d7 25.♜c6+-

1-0

Ekaterina Atalık (2430) – Lei Tingjie (2505)

World Chess Woman Summit chess.com INT (5.3),
04.12.2020

68.h5+??

Beyazın bir tempo kaybetmesine sebep olan bir hata.

68.f5+ ♔h6 69.♔f4 ♔h5 70.♔g3 f6 71.♔h3 ♔h6
72.♔g4 ♔h7 73.♔f4 ♔h6 74.♔e4 ♔h5 75.♔d5
♔×h4 76.♔c5 ♔g5 77.♔×b5 ♔×f5 78.♔c6 ♔e4
79.b5 f5 80.b6 f4 81.b7 f3 82.b8 ♗ f2 83.♗b1+
♔e3 84.♗f1+-

68...♔h6 69.f5 f6 70.♔h4 ♔h7 71.♔g3 ♔h6
72.♔g4 ♔h7 73.♔f4 ♔h6 74.♔e4 ♔×h5 75.♔d5
♔g4 76.♔c5 ♔×f5 77.♔×b5 ♔g4 78.♔c6 f5
79.b5 f4 80.b6 f3 81.b7 f2 82.b8 ♗ f1 ♗

1/2

HİLEYİ ÖNLEYEBİLİR MİYİZ?

“ *Hakem oyunların adil biçimde oynanmasını sağlar!* ”

Satranç organizasyonlarında hile önlenebilir mi? Soruyu böyle sorduğumuzda yanıtı ‘evet’ olarak vermek güçtür. Her türlü önlem alınabilir, yapılacakların en iyisi yapılabilir, ağır yaptırımlar uygulanabilir ama hile yapılırsa da yine yapılır. Peki, ne yapılacak hile karşısında? Dediğim gibi, organizasyon yöneticileri yapılması gereken ne varsa onu planlayacak ve uygulayacaktır.

Tahsin Aktar

Uluslararası Hakem-Organizatör
tahsin.aktar@tsf.org.tr

Hakemler de paydaş olarak hilenin önlenmesi için görevlerini tam anlamıyla yerine getireceklerdir. Gereken uygulamaların yerine getirilmesiyle, satrancın hileler karşısında

savunmasız olmadığı gösterilebilir. Eldeki uygulamalarla aksi bir algının oluşmasına yer verilmez.

Satranç savunmasız ve sahihsiz değildir!

Kurguyu ‘hile’ ve ‘hile yapan’ kavramları üzerine oluşturmak gerekecek. Hileyi “Başka bir kişiden (izleyici, kaptan, takım arkadaşı...) ve/veya herhangi bir bilgi ya da iletişim kaynağından (kitap, notlar ya da herhangi bir elektronik cihaz...) bilgi almak.” olarak tanımlamak olanaklıdır. Hile yapan da başta oyuncu olmak üzere satrançta var olan diğer bileşenlerdir.

İhlal nesneleri

Cep bilgisayarları, mp3 çalarlar, PDA'lar, telsiz, IR, bluetooth cihazları, satranç oyunlarını analiz yapmaya elverişli elektronik cihazlar, cep telefonu veya benzeri iletişim cihazları, diğer bilgi kaynakları gibi araç ve gereçler hilenin yapılmasında kullanılan başta gelen materyallerdir. Hileyi önlemek için de, böylesi materyallerin, oyun sırasında oyun alanında bulundurulması yasaklanmıştır. Bu materyallere 'ihlal nesneleri' diyebiliriz. Oyuncular, antrenörler, hakemler ve diğer bileşenler bu yasak kapsamındadır. İhlal nesnelerini oyun alanında bulunduramazlar.

Yaptırım

Oyunların her tür bilişim/iletişim temelli 'yardımdan' bağışık, sağlıklı bir biçimde tamamlanmasını sağlamak, hakemlerin güç görevleri arasındadır. Çok geniş bir zeminde ele alınan FIDE Satranç Kurallarının diliyle, madde 12.2.1'de, "Hakem oyunların adil şekilde oynanmasını sağlar." denilerek aslında hile yapılmasının önüne geçmede hakem öncelikli olarak görevlidir.

Ayrıca, yaptırımlar açısından da temelde, satrancın kuralları, ihlal nesneleri yoluyla hileye başvurulması karşısında yeterlidir. Madde 11.3.1 'Oyun süresince oyuncuların not tutmaları, bilgi veya öneri kaynaklarına başvurmaları yasaktır.' der. Madde 11.3.2.1'de de 'Oyuncuların herhangi bir elektronik cihaz bulundurmalarına izin verilmez.' denilerek bu yönde madde kapsamında yaptırımlar getirilmiştir.

Yaptırımlar yoluyla sonuca ulaşmanın yanında alınacak diğer ek önlemlerin de geliştirilmesi kaçınılmazdır. Hileye karşı mücadele edebilmek amacıyla; etkinlikler sırasında kişilerin üstlerinin aranması, olası şikâyetlerin soruşturulması, hakemlerin ve organizasyon yöneticilerinin eğitilmesi gibi bir dizi programın hayata geçirilmesi gerekecektir.

FIDE etkinlikleri düzeylerine göre sınıflandırılmıştır. Koruma önlemleri de bu düzeyde tanımlanır.

☞ En yüksek derecede koruma gerektiren etkinlikler: Tüm resmi FIDE turnuvaları, FIDE yıldız ve genç turnuvaları, ortalama 2600 ya da daha fazla kuvvet puanlı grup aşaması maçları, en üst düzeyde ulusal bireysel ve takım şampiyonaları.

☞ Artırılmış düzeyde koruma gerektiren etkinlikler: 20.000 avrodan daha fazla para ödülüne sahip herkesin katılımına açık turnuvalar, ortalama 2400 ya da daha fazla kuvvet puanlı grup aşaması maçları, orta düzey ulusal bireysel ve takım şampiyonaları, ulusal yıldız ve genç şampiyonaları.

☞ Standart düzeyde koruma gerektiren etkinlikler: Diğer tüm etkinlikler.

Alınan tüm önlemlere karşın oyuncularla diğer bileşenler yine de hile yapabilmişlerse ve bu da saptanmışsa, FIDE'nin ve federasyonumuzun disiplin talimatları doğrultusunda yargılanırlar. Yüksek düzeyde cezaları içeren bu talimatlara göre, ihlali gerçekleştirenler, 2 yıldan 5 yıla kadar yarışmadan men yaptırımıyla karşılaşılırlar. Oynadıkları tüm maçlar kayıp sayılarak sıralamadan çıkartılırlar. Varsa kazanılan her türlü haklar ve ödüller de geri alınır.

Önemler

Organizasyonlarda, FIDE yarışma kurallarında belirtilen etkinlik düzeyleri dikkate alınarak, sağlanacak güvenlik önlemleri farklılık gösterecektir. Ulusal şampiyonalar, ulusal takım şampiyonalarıyla ulusal genç/yıldız şampiyonalarında, şampiyona niteliği taşımamasına karşın nitelikleri yönünden eşdeğer etkinliklerde, sıralanan koruma önlemlerine denk gelen önlemler uygulanabileceği gibi bir düzey daha yukarıda koruma önlemleri de uygulanabilir.

Her koruma düzeyi için uygulanacak standart koruma önlemleri de şunlardır:

☞ Oyuncular, kurallar, kısıtlamalar, alınan önlemler konusunda uyarılmalıdır.

☞ Oyuncular ve izleyiciler için özel alanlar

oluşturmalıdır. Olanaklar ölçüsünde, oyuncu ve izleyiciler için ayrı dinlenme yerleri ve tuvaletlerin kullanılması sağlanmalıdır.

- ✘ Oyuncularla izleyiciler arasında bir etkileşimin olması engellenmelidir.
- ✘ Organizasyon yöneticileri ve hakemler 'oyun alanı' dışından satrançla ilgili herhangi bir bilginin taşınmasını engellemelidir.
- ✘ Güvenlik görevlileri tarafından kullanılmak üzere; el detektörü, metal detektör duyarlı kapılar, X-ray cihazları, tarayıcılar, elektronik frekans bozucu cihazlar, güvenlik kameraları gibi ek güvenlik önlemlerinin en az biri kullanılmalıdır.
- ✘ Organizasyon yönetimi, hakem, oyuncu, antrenör, yönetici ve diğer katılımcıların taşıdığı elektronik cihazlar için, emanet bırakma yerlerini sağlamalıdır.

Sıralanan önlemlerden ayrı olarak, FIDE etkinliklerinde ve organizasyon yönetimlerinin istediği diğer etkinliklerde internet tabanlı maç denetleme aracıyla da denetimler sağlanabilmektedir. Bu denetim modelinde, etkinlikteki olası ihlaller, örneğin, performansı beklenen düzeyden çok yukarı da olan ya da bilgisayar destekli hile olarak algılanabilecek hamleleri olan oyuncuları belirlemek üzere test yapılması için maçlar sisteme yüklenerek saptanır. Böylece bir sonuca varılmak istenmektedir.

Hakemler için hilenin önlenmesine yönelik olarak özel eğitimler verilmelidir. Bunlardan biri de madde 11.3.2.1 için daha hafifletilmiş uygulamalar karşısında verilecek eğitimlerdir. Böylesi cihazların, oyun alanına sokulmasının yasak olmasının denetlenebilirliği zahmetli ve hatta kimi uygulamalarda olanaksız olabilecektir. Böyle olunca, oyuncuların üzerlerinde bulunan ihlal nesnelerini bırakacak bir yerlerinin olamayacağını düşünen organizasyon yöneticileri, ihlal nesnelerini, örneğin, tamamen kapalı olması koşuluyla cep telefonlarını/elektronik haberleşme araçlarını, bilgi kaynaklarını oyuncunun çantasında bulunmasına yarışma yönergesi yoluyla izin verebilmektedir. Bu kez, hakemleri, işte tam burada, yeni ve güç bir görev beklemektedir. Çünkü ihlal nesneleri oyun salonuna çanta içinde yarışma yönergesi yoluyla girebiliyorsa 'hile ile savaşım'da' yeni

uygulamalar geliştirilmelidir. Hakemlerin, sıklıkla uygulanan bu durumu nasıl yöneteceği konusunda eğitilmeleri kaçınılmazdır.

Madde 11.3.2.1 için hafifletilmiş uygulama hayata geçirilirken, başhakem teknik toplantıda yazılı ve sözlü olarak uygulamanın nasıl olacağını belirterek, başlangıçta, oyunculara duyurmalıdır. Bu seçenek karşısında uygulama şu biçimde olacaktır:

- ✘ Oyuncunun ihlal nesnelerini içine koyduğu çanta, oyun süresince, önceden belirlenmiş görünür bir yerde duracaktır.
- ✘ Oyuncu, çantasında bir ihlal nesnesi bulundurduğunu masada görev yapan hakeme bildirecektir.
- ✘ Masadaki görevli hakem, çantasında bir ihlal nesnesi bulundurduğunu bildiren oyuncuyu elindeki eşlendirme listesinde işaretleyecektir.
- ✘ Oyuncu, oyun sırasında, oyun salonundan dışarıya çıkarken çantasını yanına alamayacaktır.
- ✘ Oyuncunun, oyun sırasında, çantasıyla birlikte oyun salonu dışına çıkmasının zorunlu olduğunu hakeme bildirmesi durumunda; hakem, oyuncunun çantasında bulunan ihlal nesnesini teslim alarak, oyuncunun çantasıyla dışarı çıkmasına izin verebilecektir.

Oyuncuların yönetilmesi

Hakemlerin, hilenin önlenmesine yönelik olarak alacakları özel eğitimlerin yanında, uygulayabilecekleri bazı önlemler de vardır. Şüphe oluşturabilecek herhangi bir eylem karşısında, gereğinin yapılması hakemin görevi olduğundan, daha aktif ve atak davranmaları beklenir.

Oyuncuların üstlerinin, çantalarının aranması için 'kuvvetli bir şüphenin' olması gerekir. Kuvvetli şüphe, suçun işlendiği konusunda daha yoğun, ivedi ve zorlayıcı suç şüphesi derecesidir. Kişinin suç işlediğine ilişkin yoğun somut şüphe olarak anlaşılırken, düşünülen ve çıkarılmak istenen sonucun varlığına, doğruluğuna yakın olduğu anlatılır.

- ❏ 11.3.2.1 maddesinin ihlali durumunda oyuncunun üzerinin ve eşyalarının el detektörüyle aranması istenebilir.
- ❏ Oyun salonunu sık sık terk eden oyuncuların, diğer oyuncularla, oyunları biten oyuncularla, izleyiciler ya da başka kişilerle olası iletişimleri olabilir. Olası iletişimin saptanması amacıyla bu oyuncular dikkatli biçimde izlenmelidir.
- ❏ Tuvaletlerde oyuncuların cep telefonu kullandıkları yaşanmış örneklerdir. Dolayısıyla oyuncunun oyun salonunu ne sıklıkla terk ettiği izlenmelidir. Sıklığın çok yüksek olması durumunda, oyuncunun, oyun salonunu sıklıkla terk etme nedeni saptanmalıdır.
- ❏ Oyuncunun üçüncü kişilerden bilgi alabileceğinin bilincinde olunmalıdır. Oyuncu ve izleyiciler arasında konuşma veya işaret verme-alma gibi herhangi bir iletişim engellenmelidir.
- ❏ Oyun alanında satranç programlarının kullanılmasına hiçbir şekilde izin verilmemelidir. Herhangi bir oyuncu veya izleyicinin oyun alanı içerisinde bir satranç programını kullandığının fark edilmesi durumunda kuralların uygulanmasından asla kaçınılmamalıdır.
- ❏ Oyuncunun kıyafetlerinin, çantalarının ya da diğer eşyalarının aranması gerektiğinde, bu işlem kapalı-özel bir yerde yapılacaktır. Arama işlemi, ancak bir temele dayanan şikâyet durumunda veya ihlal nesnelerinin bulunduğu doğrudan saptanması durumunda yapılmalıdır.
- ❏ Aramanın sakın ve nazik biçimde yapılması sağlanmalıdır. Aranılan oyuncunun dilediği bir kişiyi (her iki cinsiyette de olabilir) tanık olarak seçme hakkının olduğu unutulmamalıdır.

❏ Bir acil durum yoksa oyuncunun üzerinin ve eşyalarının aranması oyun bittikten sonra yapılmalıdır.

❏ Oyuncunun aranmayı reddetmesi durumunda, oyuncuya kurallar sakın biçimde açıklanmalıdır. Oyuncunun yine de aranmayı reddetmesi durumunda bu kez kendisine uyarı verilebilir. Buna rağmen aranmayı kabul etmemesi durumunda maçı kaybetmiş sayılır. Turnuvanın sonraki turlarından ihraç edilebilir.

❏ İhlal nesnelerinin oyun alanı yakınında bir yere saklanabileceğinin veya oyun biter bitmez başkalarına verilebileceğinin de bilincinde olunmalıdır.

Kurallara, yazılı sözlü uyarılara karşın, sözü geçen ihlal nesnelerini oyun alanı içinde üzerinde, tamamen kapalı olmaksızın çantasında bulunduranların, bunun doğurabileceği sonuçların sorumluluğunun yalnızca kendilerine ait olduğunu kavramaları sağlanmalıdır. Bu amaçla, hakemler, tur başlamadan bu yolda uyarı ve anımsatmalar yapmalı, oyun alanına bu yönde uyarı ve duyurular asmalıdır.

Oyuncuların görünür haller dışında, üzerlerinde ihlal nesneleri bulundurduklarını denetlemek, hakemin, ne görevi ne de hakkıdır aslında. Ancak kural metninde hakemin böyle bir denetimi yapabileceği anlatılsa da hakemler oyuncularla böylesi bir iletişime asla girmemeli, kendisi, hiç kimsenin üzerini aramak gibi bir eylem içerisinde bulunmamalıdır. Gerektiğinde arama işi, bu iş için eğitilmiş görevliler tarafından yerine getirilmelidir.

Oyunların her tür bilişim ve iletişim temelli yardımdan bağışık olarak tamamlanmasını sağlamak hakemlerin görevleri arasındadır!

SATRANÇ TAHTASINDA SİMETRİ VE ASİMETRİ

Sevgili satrançseverler,

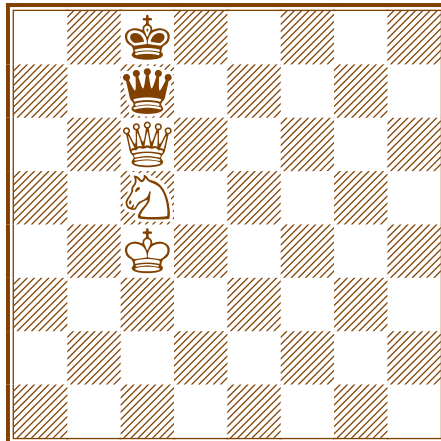
Sanırım, şimdiye kadar simetrik-asimetrik pozisyonların güzelliklerini yeterince sergiledik. Bu bölümde, 15 problemden oluşan bir seçki ile temayı sonlandırmayı düşünüyorum. Seçtiğimiz pozisyonlar basit, zarif ve bazılarını da eğlenceli bulabilirsiniz.

I. Saren, 1967

Müslim Ersoy

Uluslararası Hakem
mersoy01@yahoo.com

wKc4,Qc6,Nc5/bKc8,Qc7

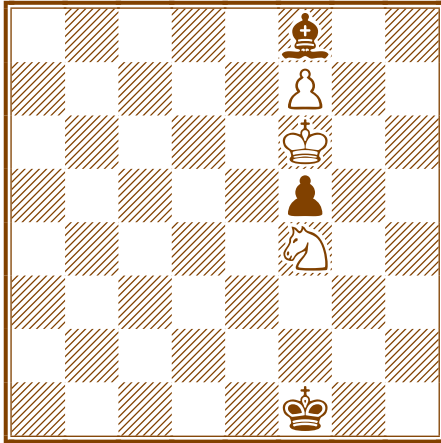
Beyaz oynar, kazanır.

Bir minyatür problemde simetrik konu nadir bir örnektir (dikey olarak dizilmiş beş figür). Oyun sonunda vezir+at, vezir'e karşı konum teorik olarak berabere, ancak bu örnekte verilen konum bir istisnadır.

1. ♖e8+ ♔d8 2. ♖e6+ ♕c7 (2... ♖b8? kurtarmıyor 3. ♖c6 ♖c8 4. ♘a6+ ; fakat 4. ♘d7+? olmaz, çünkü ♕a7 5. ♖xc8 ve pat) 3. ♖f7+ ♕c6 4. ♖f3+ ♕b6 5. ♖b7+ ♕a5 6. ♖b5#.

Diğer yollardan şah çekerek çözüm aramak istenilen sonucu vermez. Örneğin: 1. ♖a6+ ♕b8(d8); 1. ♖e6+ ♕b8 2. ♕b5 ♖c8 3. ♘a6+ ♕b7(a7) 4. ♖b6+ ♕a8 5. ♘c7+ ♖xc7 6. ♖xc7 pat; ve en son 1. ♖a8+ ♖b8 2. ♖a6+ ♕c7 3. ♘e6+(solda çok dar bir alan var ve beyazların 7. yataydan şah çekme olasılığı yok) 3.. ♕d7 4. ♘c5+ ♕c7=.

O. Lorizen, 1967

wKf6, Nf4, Pf7/bKf1, Bf8, Pf5

Beyaz oynar, kazanır.

Tüm figürler yine bir dikey hat boyunca sıralanmıştır, ancak burada simetrinin çok belirgin olmasıdır. 1. ♘e6? hamlesinden sonra siyah fil, vezir kanadında çok fazla boş alana sahip olur ve beyaz onun üstesinden gelemeyiz. 1. ♘g6 başka bir şey, 1... ♘h6' yı zorlar ve 2. ♕e7 hamlesinden sonra filin kıskanılacak bir durumu kalmaz ve siyah şahın herhangi bir hamlesi fiyaskoya yol açar.

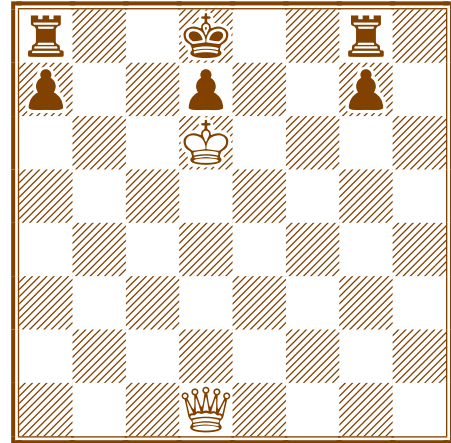
1. ♘g6 ♘h6 2. ♕e7 ♕e2 3. ♘h4 f4 4. ♘f5 f3 5. ♘xh6 f2 6. ♘f5 ♕f3 7. f8#

Diğer varyantlar ise şöyle:

2... ♕e1 3. ♘h4 f4 4. ♘g2+ ♕f2 5. ♘xf4 ♕f3 6. ♘e6 ♕g4 7. ♕f6 ♕h5 8. ♘g7+;

2... ♕g1 3. ♕e8 ♕h2 4. ♘h4 f4 5. ♘f5 f3 6. ♘xh6 ♕g3 7. f8# ve piyon tekrar güvenli bir şekilde vezire terfi eder.

J. Kling, 1849

wKd6, Qd1/bKd8, Ra8, g8, Pa7, d7, g7

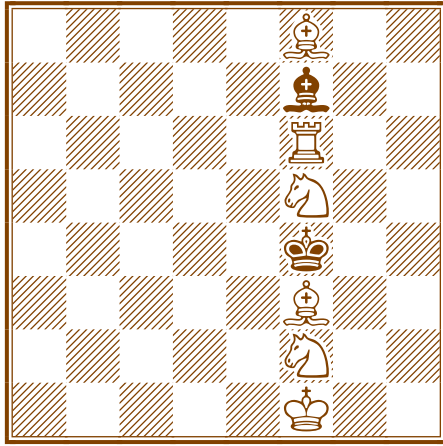

Beyaz oynar, 2 hamlede mat eder.

Bir buçuk yüzyıldan fazla eski olan bir problem. Konum simetriktir ("h" dikeyi sayılmazsa). 1.♔d5! çözümünde de simetri korunur ve siyah kalelerden birinin ele geçirilmesiyle şah mat kaçınılmaz olur.

1.♔d5! ♚b8 (1...♚f8 2.♔xa8#; 1...♚c8 2.♔xa8#; 1...♚e8 2.♔xg8#) 2.♔xg8#.

J. MacArthur, 1854

wKf1,Nf2,f5,Bf3,f8,Rf6/bKf4,Bf7

Beyaz oynar, 3 hamlede mat eder.

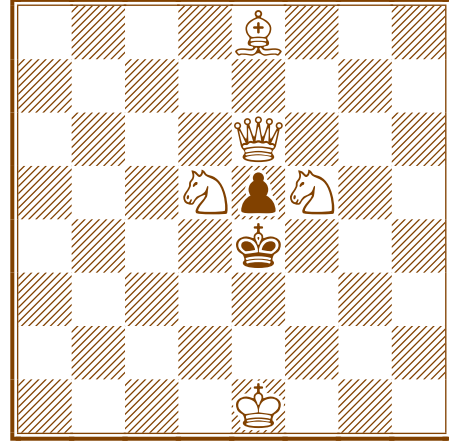
Asimetri konusunda oldukça basit olan bir örnek.

1.♔g2! Fili korumak gerekiyor,ancak simetrik 1.♚e2? hamlesi dördüncü yataydan 1... ♔c4+ ile karşılık buluyor.Şimdi ise dördüncü yatay sıradan Fil ile şah çekilemiyor.

1. ♔g2! (1.♚e2? ♔c4+) 1...♔g5 (1...♚e5 2.♔g4+ ♚f4 3.♔h6+; 1...♔d5 2.♔h6+ ♚e5 3.♔g4#; 1...♔h5 2.♔d6+ ♔g5 3.♔e4+ ♚f4 3.♔d6+ mat.

J. Carpenter 1873

wKe1,Qe6,Nd5,f5,Be8/bKe4,Pe5

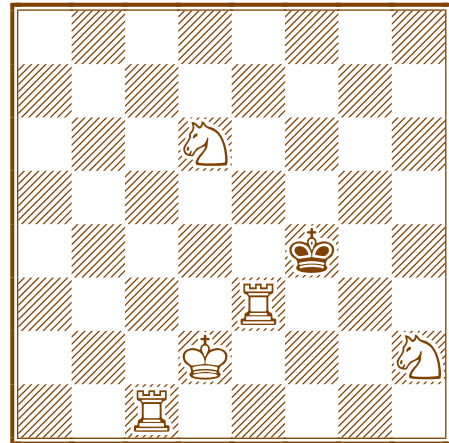
Beyaz oynar, 2 hamlede mat eder.

İleride göreceğimiz bazı diyagramlarda olduğu gibi,bu problemde de "a" dikeyi tahtadaki simetriyi bozar,ancak o burada çok önemli rol oynar.

1.♔a6! Tahtanın sağ tarafında buna simetrik hamle yok.1...♚xd5 (1...♚xf5 2.♔g6#; 1...♚f3 2.♔e2#) 2.♔c6#.

Çok sempatik matlar.

W. J.Baird, 1924

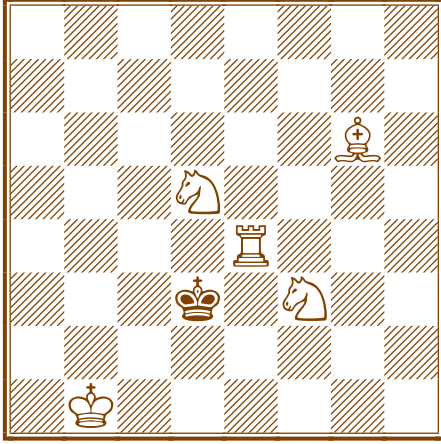
wKd2,Nd6,h2,Rc1,e3/bKf4

Beyaz oynar, 3 hamlede mat eder.

Diyagonal simetri örneğinde,"uydu" yukarı sağa doğru uçar.

1.♔f7! (diğer Atın simetrik hamlesi yok) 1...♚f5 2.♔c6! ♚f4 (yerine gider) 3.♔f6#.

W. J. Baird, 1924

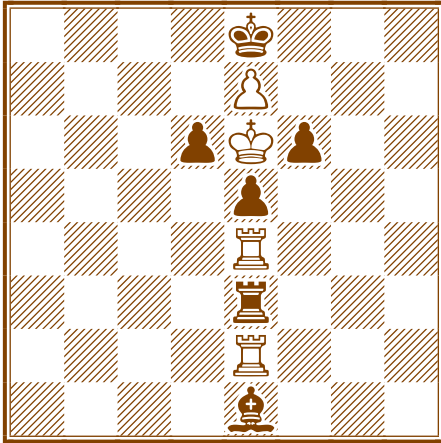
wKb1,Nd5,f3,Bg6,Re4/bKd3

Beyaz oynar, 2 hamlede mat eder.

Anlaşılan, J.Baird bu tür simetri konusunda uzmanlaşmış,yine her şeyi çapraz olarak dizmiştir.

1.♔a2, "c2" karesini siyah şah için serbest bırakıyor.1.. ♘c2 2.♖e1#

W. Pauli, 1920

wKe6,Re2,e4,Pe7/bKe8,Be1,Re3,Pd6,e5,f6

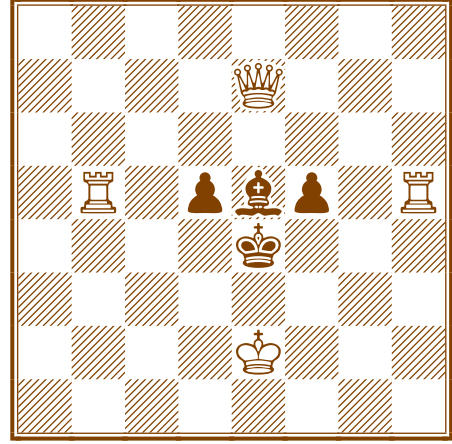
Beyaz oynar, 3 hamlede mat eder.

Kompozisyonunda görebileceğimiz başka bir klasik simetri problemi.

1.♖c2! Kale,sekizinci yatay sıraya göz dikti. 1...♖c3 2.♗g4! İkincisi de aynı şekilde son yataya yöneldi,mattan kurtuluş yok. (2...♖xc2 3.♗g8#) 3.♖c8#.

Neden 1.♗g2? olmaz? Bakalım: 1...♗g3! 2.♖c4 ♕a5! Böylece asimetrik olan "a" dikeyi işe yaradı ve siyahlar hamle kazandı.

Kont Pongratz, D. Schachzeitung, 1860

wKe2,Qe7,Rb5,h5/bKe4,Be5,Pd5,f5

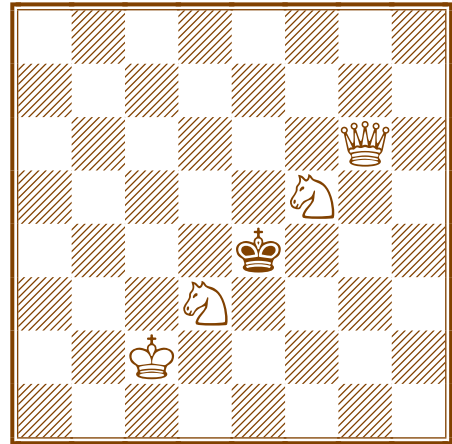
Beyaz oynar, 2 hamlede mat eder.

İlginç bir konuma göz atmak için tekrar bir buçuk yüzyıl geriye gittik. Beyazlar,sadece zaman kazanmak için yine standart olmayan bir amaç ile kenar dikeyi kullanıyor.

1.♖a5! Burada kale bekleyebilir. 1...d4 (1...♔d4 2.♗b4#; 1...♔f4 2.♗h4#; 1...f4 2.♗xe5#) 2.♗xe5#.

Anlaşıldığı gibi,"a" dikeyi olmadan beyazların bekleme hamlesi olmazdı.

P. Wale, S. Loyd, 1916

wKc2,Qg6,Nd3,f5/bKe4

Beyaz oynar, 3 hamlede mat eder.

Geçen yüzyılın başlarında çalışmaları ile ünlü bir satranç kompozisyon ustası P.Wale ile satranç dahil olmak üzere büyük bir bulmaca ustası S. Loyd'un ortak çalışmasıdır.

Yine diyagonal bir duruma yer verilmiş.1.♗h5!

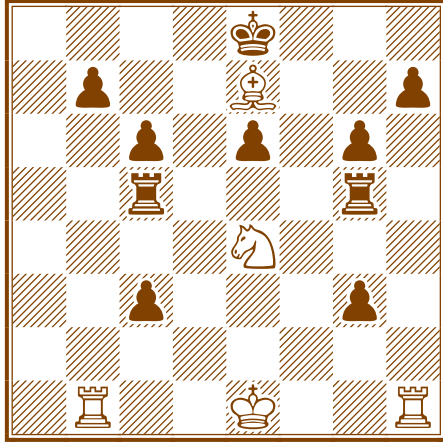
♔d5 2.♚e8! ♔c4 3.♚c6#.

Ancak, 1.♚f7? yürümez,çünkü 1... ♔f3 hamlesinden sonra f4 karesi beyaz vezir için erişilmez olmuştur.

Aşağıdaki iki problemde, Beyazın rok hareketi asimetrik motif olarak kullanılmakta ve birkaç defa bu önemli hamle ilgiyi doruk noktasına çekiyor.

Niels Höeg

Chess Amateur Fairy Ty., 1923

wKe1,Ne4,Be7,Rb1,h1/

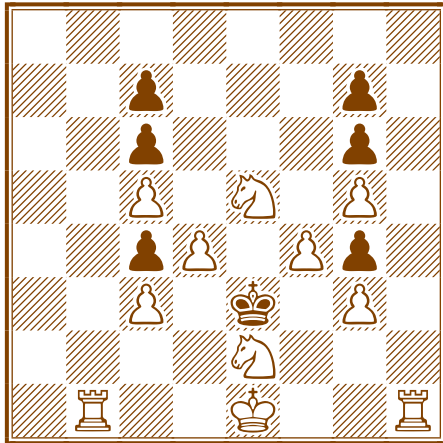
bKe8,Rc5,g5,Pb7,c3,c6,e6,g3,g6,h7

Beyaz oynar, 3 hamlede mat eder.

1.♚×b7 ♚ce5 (1...♚ge5 2.0-0 ♚xe4 3.♚f8#; 1...♚cd5 2.♚f6+ ♔f7 3.♚xh7#; 1...♚gf5 2.♚d6#; 1...♔f7 2.♚xh7+ ♔g8 3.♚f6#) 2.0-0 ♚×e4 (2...c2 3.♚f8#) 3.♚f8#.

H. Perkins

Chess Amateur Fairy Ty., 1923

wKe1,Ne2,e5,Rb1,h1,Pc3,c5,d4,f4,g3,g5/

bKe3,Pc4,c6,c7,g4,g6,g7

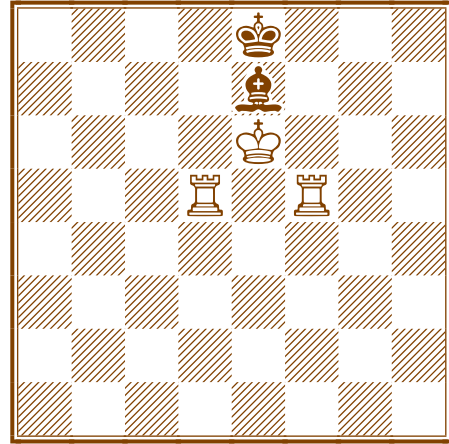
Beyaz oynar, 4 hamlede mat eder.

1.♚b8 ♔e4 2.♚e8 ♔e3 (2...♔d5 3.♚f3 gxf3 4.♚e5#; 2...♔f5 3.♚d3 cxd3 4.♚e5#)

3.♚×c6+ ♔f3 (3...♔d3 4.♚b4#) 4.0-0#.

Simetri fikirlerine gösterilen büyük ilgi,zaman zaman simetri ve asimetri konusunda düzenlenen özel yarışmaların yapılması ile kanıtlanmaktadır. Örneğin,2009 yılında Almanyada böyle bir yarışma gerçekleşmiş,minyatürler ve hatta “bebe” problemler dahil 27 eser yer almıştır. Bu yarışmada ödül sahibi olan üç problem ile satranç tahtasındaki simetrik fikirlerle tanışmamızı tamamlayacağız. Eserler,satranç kompozisyon ustası Y. Vladimirovich’in koleksiyonundan alınmıştır.

R.Becker, 2009

wKe6,Rd5,f5/bKe8,Be7

Beyaz oynar, 4 hamlede mat eder.

Başlangıç pozisyonu her zaman olduğu gibi simetrik ve gariptir ki tüm karakterlerin birbirine bitişik olması,bazı asimetriler (“a” dikeyin varlığı) çözüm için ilkedir.

Düz mantık ile gidilirse,örneğin: 1.♚b5?(c5) ♔d8!; 1.♚g5(h5) ♔f8; 1.♚d4?(f4) ♔a3!; 1.♚d6? ♔h4! hiçbir şey elde edilemez.

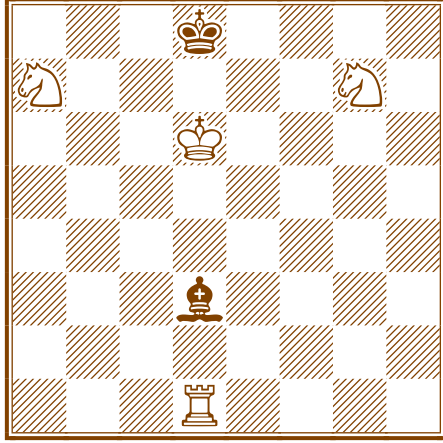
Doğru olanı şudur: 1.♚d7! ♔d6 2.♚a5! İşte burada “a” dikeyi devreye girer.Diğer durumlarda pat motifleri kurtarıcı olur: 2.♔xd6? pat; 2.♚a7? ♔c7!; 2.♚ff7? ♔f8!; 2.♚d5? ♔f8! 2...♔b8 3.♚a8 ♔f8 4.♚×b8#.

(1...♔b4 2.♚b5 ♔d6 3.♔xd6 ♔f8 4.♚b8#)

Peki, simetrik 1.♚f7? hamlesi neden yürümez.

Mesele şu ki bu durumda 1... ♔f6! yanıtı var ve simetrik 2.♖f5? hamlesi de yeterli olmuyor. Örneğin: 2...♔d8! 3.♖5xf6 ♔c8 4.♖g6 ♔d8(b8) 5.♖g8#. (2...♔g7? 3.♖xg7 ♔d8 4.♖f8#).

S. Rumyantsev, 2009

wKd6,Na7,g7,Rd1/bKd8,Bd3

Beyaz oynar, 4 hamlede mat eder.

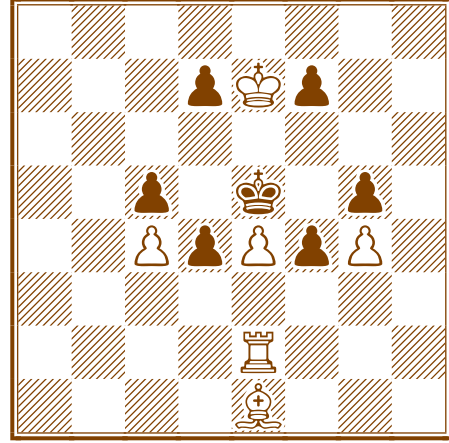
Siyah şah her taraftan kuşatılmıştır,ancak kale-nin sekizinci yataya ulaşması o kadar kolay değildir.Ve burada asimetrik olan “h” dikeyi,ilk bakışta olay yerinden uzak gibi görünse de önemli rol oynar.

1.♖h1? hamlesiyle onu hemen ele geçirmek hata olur,çünkü 1.. ♔h7! örtü hamlesinden sonra 2.♖h6 ♔g8 3.♖h8 ve tahtada pat konumu var. 1.♖e1? ♔e2! veya 1.♖c1? ♔c2! hamleleri de bir şeyleri değiştirmez.

1.♖a1! Tehdit 2.♔c6+ ♔c8 3.♖a7 ve 4.♖c7#. 1...♔a6 “c6” karesinin örtülmesi de kurtarmıyor. 1...♔e4 2.♖e1! ♔g6(c6) 3.♖e8+ ♔xe8 4.♔e6#. 2.♖h1!, Şimdi, fili merkezden uzaklaştırmayı başardıktan sonra, kale hızla diğer köşeye yönelir. 2...♔c4 3.♖h8+ ♔g8 4.♖xg8#.

En son,simetri ve asimetri ile ilgili hikayemizi,- söz konusu yarışmada birincilik ödülü kazanan problem ile tamamlıyoruz.

B. Kotsdon, 2009

wKe7,Be1,Re2,Pc4,e4,g4/bKe5,Pc5,d4,d7,f4,f7,g5

Beyaz oynar, 7 hamlede mat eder.

Her zamanki gibi asimetriyi “a” dikeyi tanımlıyor,ancak burada bu durum iki kez kullanılmakta.

1.♔a5!, sağdaki a5’e simetrik alan tahtanın dışında. 1...d6 tehdit 2.♔c7+ mat ve 1...d3 hamlesi de kurtaramazdı2.♔c3#.

2.♔e1! f6 3.♔f7! Siyah piyonlar kendi şahını bloke etti ve beyaz şah artık hareket edebilir.

3...d5 4.exd5+ ♔d6 5.♖e7 d3 6.♔a5 d2 [6...f3 7.♔c7#] 7.♔c7#. Bu da başka bir numara.

Neden simetrik 3.♔d7? hamlesi olmuyor? Görüyoruz ki devamında tam da hedefe ulaşamıyoruz:3..f5 4.exf5+ ♔f6 5.♖e7 f3 ve sağda,önceki varyantta olduğu gibi 6.♔a5 hamlesine analog hamle yok.

Satranç simetrisinin bilmeceleleri....

Derleme ve çeviri: Müslim Ersoy

Kaynak: Ev. Gik, "Nauka i zhizn" dergisi, No 8/2016

T. Dawson & W.Pauly, "Asymmetry". "Chess Amateur"1927

HAKEM HOCALARININ HOCASI

IA İSMET ARVİT

Biz sizi hakem ve sporcu kimliğinizin de ötesinde yetiştirdiğiniz onlarca hakemimizdeki ve hakemlik sistemimizin temelindeki ilk isimlerden biri olarak takdire şayan emeğinizle tanıyoruz. Milli takımda da oynadınız, üst düzeyli antrenörsünüz de... Peki daha fazlası? Yaşınız, eğitiminiz, aileniz... Kısacası kimdir İsmet Arvit?

Bulgaristan doğumluyum. 1978 yılında Bulgaristan'dan Türkiye'ye göç ettim. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim dalından emekliyim. Eşim de Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'nden hemşire olarak yeni emekli oldu. İki oğlumuz var.

Satranca ne zaman başladınız ve sonrası?

Bulgaristan'da ilkokul, ortaokul ve lise seviyelerinde iyi bir satranç eğitimi gördüm. İl, bölge birinciliklerinde, Bulgaristan yarıfinalinde, uluslararası turnuvalarda oynadım. 1976'da Polonya'da küçük bir kasaba olan Sandomierz'de düzenlenecek turnuvaya davet edildim. Gittiğimde kendimi dünyaca ünlü 48 özel davetli oyuncu arasında buldum. Bronstein, Kadınlar Dünya Eski Şampiyonu Gaprashvili, Smeikal, Knaak, Schmidt, Shuba katılımcılar arasındaydı. Turnuvanın tur olmayan bir gününde Bronstein'a Vezir Gambiti Nimzovich Varyatında 1.d4 Af6 2.c4 e6 3. Ac3 Fb4 (Beyazın bu konumda üç devamı yolu bulunmaktadır. 4.a3; Vc2 5.e3) zorluk çektiğimi söyledim. Hiç tereddüt etmeden açılışın fikirlerini anlattı, ayrıca Najdorf'u yendiği maçı da analiz etti. Büyük bir oyuncu, büyük bir insandı.

Türkiye'de de özel turnuvalarda Türkiye Birinciliklerinde, İstanbul karma-sında, uluslararası turnuvalarda ve Türk milli takımında oynadım. 1979'da UKD Puanım 2346 idi. Bülent Korkut'tan sonra en yüksek ikinci UKD puanına sahiptim. Türkiye ve Kıbrıs'ta pek çok simultane verdim. En büyük olanı İstanbul Üniversitesi'nde 1979'da 40 öğrenciye karşı verdiğim simultanedir ki 1 yenilgi, 39 galibiyet ile sonlandı. 1981 yılı sonunda aktif satranç oyunculuğunu bıraktım.

Fatma Yılmaz

Uluslararası Hakem ve
Antrenör
fyakademi@gmail.com

Tam da bu noktada oyunculuğunuzla ilgili iki soru:

Bunlardan birincisi başarılarınıza dair. Sizi başarıya götüren yüzlerce maçınızdan unutamadığınız birkaçı desem?

Maç çok elbette ama hangi birini saymalı, bir de onu yendim bunu yendim demek de ayıp olur ama illa bir ikisini söyleyecek olursam:

İsmet Arvit - Hagen vs Börsch
Berlin Uluslararası Turnuvası, 1985

1.d4 ♘f6 2.c4 c5 3.d5 d6 4.♘c3 g6 5.e4 ♘g7 6.♙e2 0-0 7.h4 e6 8.dxe6 ♙xe6 9.h5 ♘c6 10.hxg6 hxg6 11.♙g5 ♘d4 12.♙d3 ♙a5 13.♙d2 ♘b3 14.axb3 ♙xa1+ 15.♘d1 ♖fe8 16.♙h6 ♙h8 17.♘e2 b5 18.f4 ♙g4 19.0-0 ♙a6 20.f5 ♘xe4 21.fxg6 fxg6 (21... ♘xd2 22.gxf7#) 22.♙xe4 ♖xe4 23.♙d5+ ♖e6 24.♙xa8+ ♘h7 25.♖f7+ ♘xh6 26.♙xh8+ ♘g5 27.g3 ♙h5 28.♙d8+ ♘h6 29.♖f8 1-0

Metin Asılkefeli – İsmet Arvit
Türkiye Birinciliği, 1979

1.d4 d5 2.c4 c6 3.♘f3 e6 4.e3 ♘f6 5.♘c3 ♘bd7 6.♙d3 dxc4 7.♙xc4 b5 8.♙d3 ♙b7 9.0-0 a6 10.b3 c5 11.♙b2 cxd4 12.exd4 ♙d6 13.♖e1 0-0 14.♘e5 ♙c7 15.♖c1 ♘xe5 16.♘xb5 ♘f3+ 17.gxf3 ♙xh2+ 18.♙g2 ♙f4 19.♘c3 ♙g4+ 20.♘xh2 ♙xf3 0-1

İkincisi ise oyunculuğa veda ettiğinizle ilgili: Bu kadar zirvede olduğunuz bir dönemde oyunculuğu neden bıraktınız?

Koşullar öyle gerektirdi, öncelikler değişti ve satrançla bağımlı hakem ve antrenör olarak sürdürmeye karar verdim.

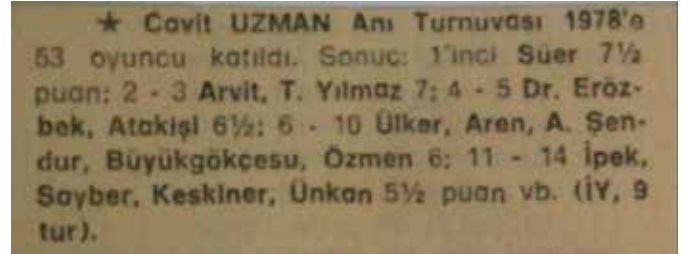
Biz de sizi zaten daha çok hakem kimliğinizle tanıyoruz. Hakemliğiniz nasıl başladı?

Hakemlikte de Bulgaristan'da milliliğe kadar yükselmiştim. 1981'de Türkiye adına milli oyuncu olarak katıldığım Atina Balkaniadı'nda FIDE temsilcisi tarafından Pula-Yugoslavya'da düzenlenecek olan uluslararası hakemlik kursuna davet edildim. 1982'de kursu tamamlayarak uluslararası hakem oldum. O tarihten bu yana uluslararası hakemliği sürdürmekteyim.

Bir de konu dışı olsa da bir konuyu daha eklemek isterim: Hakemlik lisans numaram F-2. Kahra-

1979 İstanbul Üniversitesi Simultanesi.

Arvit'in Türkiye'de katıldığı ilk turnuva.

1976 Varşova Polonya Krstev-Yug, Arvit, Bronstain, Gunev Bg.

man Olgaç F-1. Oysa federasyon üyesi olarak benim ısrarlı önerimle, Kahraman Olgaç benden 4-5 sene sonra uluslararası hakem yapıldı. Doğru sıralama 1. İsmet Arvit, 2. Jirayr Çakır, 3. Kahraman Olgaç olmalıydı. Türkiye Satranç Federasyonu'nun bu hatayı düzeltmesini hala beklemekteyim.

Peki, TSF'deki görevleriniz?

1982-1991 yılları arasında TSF'de hakemlerden sorumlu başkan, 1991-2000 yılları arası Merkez Hakem Kurulu başkanı olarak görev yaptım. Türkiye'de hakemlik müessesesini kurarak ilk "Satranç Hakemliği Yönetmeliği"ni hazırladım.

1982-2000 yılları arasında 7 TSF Başkanı ile çalıştım. (Jirayr Çakır, Emekli General Muzaffer Özsöy, Hayri Özbilen, Uluğ Nutku, Celil Layiktez, Kahraman Olgaç ve Emrehan Halıcı.) MEB Satranç Kurulu'nda Gürol Terim ve Kahraman Olgaç ile birlikte görev yaptım. İstanbul Satranç Derneği Başkanlığı yaptım. İspanyol Açılışı-Marshall Hücumu adlı satranç kitabının tercümesini gerçekleştirdim.

Onca çalışma, onlarca turnuva... Zor bir soru: Görev yaptığınız turnuvalardan onunu sayalım desem?

*Dönemin TSF Başkanı Celil Layiktez ile.
(1991 Türkiye Ustalar Birinciliği, İstanbul Satranç Derneği, Tepebaşı)*

*Devlete bağlanan TSF'nin ilk Başkanı
Kahraman Olgaç ile.*

1991 Kıbrıs Hakemlik Kursu

Başhakem olarak 400'ün üzerinde turnuvada görev aldım. 18 Türkiye Birinciliğinde, 18 MEB tarafından düzenlenen ilkokul, ortaokul, lise ve üniversiteler şampiyonalarında, 4 kez Balkanlar şampiyonalarında (ikisinde başhakem olarak 1993 Ankara, 1994 Varna, Bulgaristan), 1990 Novi-Sad Yugoslavya Olimpiyatı ilk masalar, 1998 Elista, Kalmukya Rusya Olimpiyatı sektör hakemliği ve 2000 İstanbul Olimpiyatı bayanlar 1. masa hakemi olarak görevde bulundum. Çanakkale Troya Satranç Turnuvası'nın ilk 11 yıl organizasyonunu ve başhakemliğini, FMV Işık Okulları Satranç Turnuvası'nın organizasyonunu ve başhakemliğini yaptım.

9. Dünya Şampiyonu Karpov'un tercümanlığını ve verdiği simutanenin hakemliğini yaptım.

Bütün bunlara ek olarak hakemliğimizin temelinde de sizin emeğiniz var. Biraz da bunlardan söz eder misiniz?

Milli Eğitim Bakanlığı ve Türkiye Satranç Federasyonu'nun düzenlediği hakemlik kurslarında FIDE Hakemler Başkanı Kazichin'in imzalayarak bana hediye ettiği "Satranç Kuralları", Bulgaristan Satranç Federasyonu'nun "Satranç Kodeksi", SSCB Satranç Federasyonu'nun "Satrançta Hakemlik" kitaplarından da yararlanarak satranç eğitim kursları verdim. Tanıdığınız pek çok uluslararası hakemin de içinde olduğu yüzlerce hakem yetiştirdim.

1984-2000 yılları arasında Kıbrıs'ta da hakem, oyuncu ve antrenör yetiştirdim. Kıbrıs Cumhurbaşkanı Sayın Rauf Denktaş tarafından kabul edildim.

Eğitimlerde her bir hakem adayına, satranç hakemlerinin sadece kuralları uygulayan kişiler değil, aynı zamanda birer eğitimci de olmaları gerektiği fikrini aşılamaya çalıştım.

O dönem yetiştirdiğim hakemlerden pek çoğu uluslararası hakem olma başarısını gösterdiler. Özellikle Tahsin Aktar'ı burada anmak isterim, kendisini beğeniyle takip ettim, hakemliğe çok emek verdi.

Cerrahpaşa Tıp Fakültesi satranç takımı 1989 İstanbul Ligi birincisi Mehmet Bayramiçli, İsmet Arvit, Prof. Dr. Akdoğan Erözbeke, Dr. Ateş Ülker

Ön sıra: Solda başta Ahmet Haznedaroğlu, sağ başta İsmet Arvit, Arka sıra Özgür Solakoğlu ve Müslim Ersoy (Türkiye Birinciliği Yarı Final, Kastamonu).

Peki, sizin yetiştirdiklerinizden sonraki hakemlerle ilgili neler demek istersiniz?

2000 sonrasında Türkiye geneli turnuvalarda aktif olarak görev almadığım için hakemleri genel olarak değerlendirme fırsatım olmadı, tanıdıklarım içerisinde Ahmet Uçtu, Hakan Özgür, Bilge İbrahim Özel'i beğenirim.

Sizinle de birlikte çalışma fırsatımız olmadı ama ilk kadın uluslararası hakemimiz olduğunuzu biliyorum. Ayrıca bir tarihte görme engellilerle ilgili bir konuda takılmıştım ve konuyu en üst düzeyli hakemlerimizden birine danıştığım da Fatma Yılmaz'a sor diyerek bana sizi adres göstermişti. Böylece görme engellilerdeki çabanızdan haberdar oldum o günden sonra da bu alan-

1990 Karpov soruları yanıtlıyor, İsmet Arvit tercüme ediyor.

daki çabanızı da takdirle takip ediyorum.

Gelelim antrenörlüğünüze?

Bulgaristan'da Rusçuk-Dunav Takımı'nda başantrenör olarak genç, bayan ve erkek takımını çalıştırdım. Dunav, Rusçuk şehrinin ünlü spor kulübüdür. Bulgaristan Spor Genel Müdürlüğü'nün verdiği antrenörlük belgem bulunmaktadır. Sofya'daki Türkiye Büyükelçiliği tarafından doğruluğu tasdik edilmiştir.

Marmara ve İstanbul Kültür Üniversite'sinde satranç eğitmeni olarak görev aldım. Türkiye Üniversiteler Birinciliğinde Marmara Üniversitesi ile bireysel ve takım olarak Kadınlarda üst üste iki yıl ikinci, İstanbul Kültür Üniversitesi ile bireysel ve takım olarak yine Kadınlar kategorisinde üst üste iki yıl şampiyonluk yaşadık. Bireysel çalışmalarımda öğrencilerimden Yaş Gruplarında Melodi Dinçel dört yıl İstanbul birincisi, Türkiye üçüncüsü, Türkiye ikincisi ve Türkiye şampiyonu oldu. Timur Özdemir Yaş Gruplarında üç defa İstanbul şampiyonu oldu, Dünya Amatörler Satranç Şampiyonası'nda dünya ikincisi oldu.

Oyunculuk, hakemlik, antrenörlük, eğitmenlik... Satrancın her alanında emeğiniz var.

Bunca emek verdiğiniz satrancın beğendiğiniz oyuncuları kimler?

Fischer, Tal, Keres. Aktif Oyunculardan: Caruana, Giri, Harikrishna diyebilirim ama burada saymadıklarım haksızlık olur. Şöyle ki:

Karacaali Bursa Hakemlik Kursu, Tahsin Aktar'ın hakemlik eğitimlerine başlangıç yılları, 1994.

60 senelik satranç hayatımda Steinitz, Lasker, Capablanca ve Carlsen dışında dünya şampiyonlarının tamamını görme fırsatı buldum. Bu nedenle sadece Türkiye'de değil dünyada da satranç geçmişimle kendimi ayrıcalıklı görürüm.

Fischer ve Tal bana ilham veren oyuncular olmuştur. 1962 Varna Satranç Olimpiyatı'nda onları izleme fırsatı buldum. Olimpiyat katılımcıları arasında kimler yoktu ki...

SSCB: Botvinnik, Spassky, Petrosian, Keres (Yedek: Geller, Tal)

ABD: Fischer, Benko, Evans;

Arjantin: Najdorf, Bolbochan, Pano

Hollanda: Euwe, Doner

Macaristan: Portish, Sabo, Bilek

Akkum-Mersin Gürol Terim, Kahraman Olgaç, İsmet Arvit, Mete Savacı hakem adayları ile bir arada.

1988 İstanbul Belediyesi Uluslararası Satranç Turnuvası Nemlioğlu, Mohr, Skembris, Geller, Arvit.

Çekoslovakya: Pahman, Filip, Hort

İzlanda: Olafsson

Türkiye: Nevzat Süer, Mübin Boysan, İsmet Akıncı, Orhan Günsav, Erdoğan Öztürk

Bu Olimpiyat aynı zamanda Türkiye'nin katıldığı ilk satranç olimpiyatıdır. Olimpiyatda Fischer'i ilk gördüğümde 19 yaşında zarif, rakiplerine saygılı, kendine aşırı güvenen, dünya medyasını peşinden koşturan bir görünüme sahipti.

Olimpiyatda izlediğim üç maçı hiç unutmadım; Fischer Najdorf'u Sicilya-Najdorf varyantında yirmi-dört hamlede adeta ezdi. Tal-Heht maçında Tal'in veziri, fili, atı boştaydı. Hech 40 dakika düşündükten sonra veziri aldı ve Tal parlak hamlelerle oyunu kazandı.

Bir de asrın Botvinnik-Fischer maçına tanık

oldum. Fischer, Grunfeld Açılışını seçerek Botvinnik'e sürpriz yaptı, kale oyunsonu Fischer'in bir piyon fazlasıyla ajurne oldu. Rus oyuncular moralleri bozuk bir şekilde salonu terk ettiler. Gazete haberlerinde o gece Rus oyuncuların otel odalarında lambalarının hiç sönmediği, olumsuz analizler yapıldığı ve Geller'in sabah saat 6'da kal-karak etüt beraberliği bulduğunu yazmaktaydı.

Keyifle yaşanan, satrançla dolu bir yaşam... Tanışma şansı bulduğunuz dünyanın satranç devleri... Onca büyük isim içinde dünyanın her daim 1 numarası sizce kim?

Bana göre dünyanın gelmiş geçmiş en büyük satranç oyuncusu Bobby Fischer'dir. Çünkü satrancı kitlelere sevdirek, yayılmasına ve popülerleşmesine büyük katkıda bulunmuştur.

Ve anılarınız...

Anılar çok.

1988 yılında İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin düzenlediği uluslararası turnuvaya Geller de katıldı. Turnuva Başkanlığı ve Geller'in tercümanlığını yaptım. İstanbul'un turistik yerlerindeki bir gezi sırasında nasıl çalıştığını sordum. Dedi ki: "Ben satranca çok ciddi bakarım. Ben bir profesyonelim ve her sabah saat 6 ile 10 arası satranç çalışırım. Varna Olimpiyatı'nda gazetelerde gördüğüm "Rus oyuncularının sabahladığı, Geller'in beraberlik bulduğu" haberi geldi aklıma.

Onca yıl satrancın içinde yer aldınız.

1982 Pula Yugoslavya FIDE temsilcisi Zimbabwe, İngiltere, Türkiye hakemleri ile bir arada

Satrancın önde gelen onlarca ismiyle ortaklaşa organizasyonlar düzenleyip, satranç aracılığıyla binlerce insanın hayatına dokundunuz. Bunca deneyiminize dayanarak satranççılara, ailelere, eğitimcilere, hakemlere, organizatörlere önerileriniz nelerdir? Herkes satranç oynamalı mı örneğin?

Herkes satranç oynamalı, çünkü satranç mantıklı düşünmeyi öğretir. Yaratıcılığı hayal gücünü geliştirir, karar verme yetisini güçlendirir, genç yaşta olmayanlarda satranç Alzheimer'a karşı çok etkilidir. Satrançta başarılı olmak için diksiyonu düzgün, satranç bilgisi, oyuncuya bilgi aktarma yeteneği yüksek olan bir antrenörle çalışmalı, başarının yolu çok çalışmaktan geçmektedir.

Söyleşimizin son sorusu olarak satranç dışı ilgi alanlarınız desem?

Müzik dinliyorum, dünya klasiklerini okuyorum. Satrançla tanışan birinin hobisi de hayatı da satranç oluyor bu nedenle de ben vakit buldukça hala satrançta oyun sonu çalışıyorum.

Bu güzel söyleşiyile bize sizi daha yakından tanıma fırsatı sağladığınız için tüm okuyucularımız adına çok teşekkür eder, satrançla dolu, nice sağlıklı yıllar dileriz.

Dostları Arvit'i anlatıyor:

1984 yılının Haziran ayıydı. 'İsmet Hoca' ile o sıra tanışmıştık. Ankara Beşevler MEB yerleşkesindeki spor salonunda yapılan Türkiye Şampiyonasında. Ben de o yarışmaya hakem olarak atanmıştım ve İsmet Hoca da başhakemdi. Hocam Kahraman Olgaç elimden tutarak "İsmet, bak bu çocuk hakem. İyi bir hakem olacak. Al bunu yanına." diyerek bir anlamda beni Hoca'ya 'emanet' etmişti.

İsmet ağabey bana kim olduğumu, mesleğimi, ne zaman hakem olduğumu, hocalarımın kimler olduğunu sordu. "Hocalarım Kahraman Olgaç, Mete Savacı, Fahri Nemlioğlu." dediğimde, "Hımm, güzel. Gel otur bakalım şuraya." dedi, Lütfi Hoca'nın (Yılmaz) yanındaki sandalyeyi göstererek. O yarışma bitinceye kadar da beni oradan hiç kaldırmadı. Nasıl bir hakemlik yaptığımı anlamamıştım.

Anatoli Karpov ile.

İsmet ağabey güler yüzlü görünse de kızdığı zaman yüzü kızarır, dudakları titrer. Kimi zaman hakemlerin hatalı tutumları kimi zaman da sporcu yakınlarının yüklenmeleri sırasında bunu gördüğüm anlar olmuştur. Ne güzel ki bizim iletişimimizde bu şekilde yüzünün kızardığını dudaklarının titredğini hiç görmedim!

Eşlendirme işleminin kartlarla yapıldığı dönemlerde, bu işi kimseye güvenmez kendisi yapardı. Hızlı düşünür, bir çırpıda kartları bir aşağı bir yukarı sürerek eşlendirmeyi tamamlardı. "O neden siyah, bu neden alt gruba kaydı?" diye sorsak da "Tamam tamam, sonra." demekle yetinirdi. Zaman dardı ve yapılacak daha pek çok iş vardı. "Madem eşlendirmeyi tek başına yapıyor, güvenmiyor kimseye, ben de eşlendirme kartlarını 'çalarım', yaparım eşlendirmeyi." diye düşündüğüm de oldu. Gece yarısı konukevinin lobisinde önümde eşlendirme kartlarıyla Mete Savacı'ya yakalanmıştım. "Aramızda kalsın bu." diyerek bana yardım da etmişti hocam. Sonra baktım ki İsmet ağabey de benim yaptığım eşlendirmenin aynısını yapmış. Bana göre 'tamamdı bu iş artık'.

Yazılı kaynakların olmadığı ya da bizim ulaşamadığımız dönemlerdi o zamanlar. Kuralların uygulamalarına ve açıklamalarına da gerek duyuyorduk. Boş bulduğum

her fırsatta İsmet ağabeyi sıkıştırmadan duramaz, mutlaka kural ve kafamdaki eşlendirmeye ilgili konulardaki soruların yanıtını öğrenmeye çalışırdım.

Turdan sonra, akşam saatlerinde, 'hakemler turnuvası' düzenlenirdi. Yıldırım demetlerinde beni de evire çevire yenerdi. Diğer hakemlerin de yardımıyla bir oyunu kazanmışsam eğer "Sil oradan bir 50 çay bakalım." diyerek onlarca çay borcumdan bir kısmını 'ödeşmiş' olurduk. Okullar Türkiye Şampiyonaları, Balkan şampiyonası, Türkiye şampiyonaları gibi pek çok yarışmada başhakem olarak yer aldığında ben de hakem olarak bulundum. Ama bu süreçte artık güvendiğini görmeye başlamıştım. Eşlendirme kartlarını önüme bırakıyordu, "Bu kategori senin." diyerek bir bakıma sektör emanet ediyordu. 'Ajurne' günlerinde zarfı bana bırakır, "Sakla bunu." derdi. Tabi, ertesi sabah ajurne masasını düzenlemek, hazır hale getirmek de boynumuzun borcuydu artık.

1991 yılında devlete bağlı bir federasyon olduktan sonra da İsmet ağabey uzun yıllar Merkez Hakem Kurulu Başkanı olarak görev yapmıştı. Ben de o kurulda bulundum uzunca bir süre. Bir de böyle bir çalışma geçmişimiz var İsmet ağabey ile. Toplantılarda birlikte olduk, çok keyifli anlar yaşadık. Birkaç hakem kursunda da asistanı gibi yanında bulundum. Sonraki kurslara da ben hoca olarak katılmaya başlamıştım.

Hocama sevgilerimi iletirken, satrançtan keyif alacağı daha nice sağlıklı, güzel günlerinin olmasını diliyorum.

IA Tahsin AKTAR

İsmet Arvit'i ilk İSD zamanlarından beri tanırım. Hani derler ya adam gibi adam, işte öyledir. Dürüst, karakterli ve sağlam, güvenebileceğiniz bir arkadaşımızdır. İsmet Bulgar göçmeni vatandaşlarımızdan, eski tip satranç hakemlerimizin ilki ve en kıdemlisidir. Yani hakem olmadan önce İsmet güçlü bir satranç oyuncusuydu. Bulgaristan'da Rus satranç alt yapısı ile büyümüştür. Eski Rus GM'lerden çoğunu şahsen tanır, Rusça da konuşur. Veselin Topalov arkadaşısıdır. "

Cem Pekün
Türkiye Emektarlar Şampiyonu

İsmet hocayı 14-20 yaş aralığında oynadığım Türkiye Şampiyonaları'nda tanıma fırsatı buldum. Oynadığım turnuvaların büyük çoğunluğunda hakemimiz İsmet Arvit idi. Güler yüzü ve hoş sohbeti ile hepimizin sevgisini ve saygısını kısa sürede kazanan Arvit, ilk yurtdışı turnuvası olan 1996 Dünya Yaş Grupları Şampiyonası'nda kabilemizde yer alarak bizlere destek olmuş ve heyecanımızı yenmemizde çok yardımcı olmuştu. Gittiğimiz turnuvalarda hocayı görünce içimiz rahatlar, mutlu olurduk. Çünkü o bize göre her zaman dikkatli ve disiplinli çalışırdı.

O zamanlar satranç çalışırken kitap, dergi, açılış ansiklopedileri bizim en çok yararlandığımız materyallerdi. Bilgisayarlar henüz hayatımızda bugün olduğu kadar etkin değildi. O nedenle satranç kitapları bizler için hazine gibiydi. İsmet hocanın bana armağan ettiği "İspanyol Açılışında Marshall Hücumu" kitabını hala saklarım.

Gözlerindeki ışıltı ve pozitif enerjinin hiç kaybolmasın hocam...

Fatma Koç
Türkiye Satranç Federasyonu
Milli Takımlar Direktörü

İsmet Arvit hem kişilik hem de donanım olarak üstün niteliklere sahip bir isimdir. Güçlü de bir oyuncudur ama daha çok hakem kimliği ile öne çıkmıştır. Benim tanıdığım ilk belgeli hakem ve eğitmendi. Üstelik onun belgeleri uluslararası nitelik taşıyordu. Bu yönüyle de Türkiye Satranç Federasyonu 1991'de devlete bağlandığında hem ilk hakem eğitmeni hem de ilk çalıştırıcı eğitmeni olmuştu. Kütahya'da 1993 yılında düzenlenen ilk çalıştırıcı eğitimi İsmet Arvit tarafından verilmişti. Bu düzenlemeye ben de katılmış ve böylece ilk eğitmen belgemi almıştım. O zamanlar bu belgenin adı "Öğretici Belgesi" idi. Hatırladığım kadarı ile katılanlar da zaten Türkiye Şampiyonalarında oynayan oyuncular.

Samimi ve güzel bir ortam vardı. Önce bir eğitim kampı yapılmış ardından da sınav olmuştuk. Arvit, sınavda bol bol problem

sormuş bizi epey terletmişti. Biz problemleri çözerken onun şakacı bakışını ve gülümsemesini hala hatırlıyorum. Tabii sınav başlarken "sorulardan endişe etmeyin ben hepinizin güçlü oyuncular olduğunu biliyorum ve soruları da buna göre hazırladım" demişti. Etrafımda heyecanlı bazı arkadaşların problemleri çözemeyip telaşlandıklarını hatırlıyorum.

İsmet Arvit bu organizasyonda çok başarılı idi, akademik donanımını konuşturdu ve bizlere yeni ve yararlı bilgiler aktardı. İsmet Arvit'i, İsmet Arvit yapan yalnızca satrançtaki donanımı ve kariyeri değildir. Hep sakin ve güler yüzlü kişiliği satranç kamuoyunda onu sevilen ve aranan bir isim yapmıştır. Onu tanıdığım süreç boyunca ne kızgın ne kaygılı ne de telaşlı gördüm. En stresli ortamlarda, tartışmalı anlarda bile sakinliğini korur yapıcı tavrını sürdürürdü. 1991 sonrasında İsmet Arvit Türkiye Satranç Federasyonunun çokça yararlanması gereken bir kişiydi.

İstanbul'da 2000 yılında düzenlenen Satranç Olimpiyatında önemli görev üstelendi. Gördüğüm kadarı ile yabancı hakemlerin çoğu onu tanıyordu. Hatta Romanya'nın ünlü kadın satranç ustası Elisabeta Polihroniade de bir bölüm başı başhakemi olarak görev almıştı. Tabii bu düzenlemede hakemlerin yarından fazlası Türk'tü. Onlardan biri de bendim. Polihroniade, İsmet Arvit'e "Ne olur benim bölümüme iyi bir hakem ver." demiş. Arvit de beni önermiş. Ben de böylece bu düzenlemede kadınlar bölümünde görev yapmıştım. Bu arada Arvit'in yüzünü de kara çıkarmadım. Ne var ki 1991 öncesinin pek çok değerli ismi gibi İsmet Arvit de Türkiye Satranç Federasyonu yöneticileri tarafından bir süre sonra gözden çıkarıldı. Satranççılar da güvenilir, rahatlatıcı bir hakemden mahrum kaldılar. Umarım artık kıdemli emektarlar kategorisinde kendisini görebiliriz. Nice sağlıklı güzel günler dilerim.

IA Mustafa Sabri Koçak

Sayın İsmet Arvit'i 1989 yılında, Milli Eğitim Bakanlığı Okullar Türkiye Birinciliği Final Turnuvasında tanıdım. 1991 yılında Gemlik Karacaali Satranç Hakem Yetiştirme Kursunda ilk hakem eğitimimi kendisinden aldım. Sonraki yıllarda başhakem olarak görev yaptığı birçok ulusal ve uluslararası turnuvada ben de hakemlik yaptım. Turnuva ortamında uzun sohbetlerimiz, karşılıklı paylaşımlarımız ve birlikte yaşadığımız anılarımız oldu. Bizler onu "Türkiye'nin hakem hocası" olarak tanıdık. 1980-2000 yılları arası dönemde yetişen satranç hakemlerinin büyük çoğunluğu ilk eğitimlerini Sayın İsmet Arvit'ten almıştır.

Alçak gönüllü, hoşsohbet ve açık sözlü olmasının yanı sıra sağlam bir irade ve güçlü bir hafızaya da sahiptir. Oyuncu, hakem ve yönetici olarak satrancımıza büyük kazanımlar sağlamıştır. Birçok önemli olayı bire bir yaşamış ve gelişmeleri yakından izleme olanağı bulmuştur. Bu nedenle de 1972 yılından günümüze kadar olan zaman diliminde satranç tarihimizin önemli tanıklarından biridir.

Uzun yıllar sağlıklı yaşaması ve anılarını yazması en büyük dileğimdir.

**IA Ahmet Haznedaroğlu
TSF Yönetim Kurulu Üyesi**

Sevgili İsmet Arvit yıllar önce satranca başladıktan sonra tanıdığım ilk hakemdir

İsmet abi hakemliğini her zaman, son derece güçlü, bilgili, kesinlikle doğru bildiğinden asla taviz vermeyen bir şekilde yürüttü. O bir şey söylediği zaman biz hep ona güvenirdik çünkü gerçekten insana çok güven veren bir kişiliği vardır.

İsmet ağabey ayrıca son derece sevecen, pozitif ve esprili bir kişiliğe sahiptir. Herkese eşit mesafede durur, saygılı ve çok dikkatli davranır. Kendisini bunca yıldır tanırım, ağzından tek bir kötü söz çıktığını duymadım.

Satranççı da çok sever, o sevgisi sayesinde hiçbir karşılık beklemeden birçok organizasyonda görev almış ve nice turnuvayı yönetmiştir.

Sevgili İsmet ağabeyim, benim örnek aldığımdan ender kişiliklerden biridir, ona çok selam ve sevgilerimi yolluyorum.

IM Can Arduman

SATRAŇ OYUNCUSU

TÜRK YENİDEN

BEYAZ PERDEDE!

Mavikale'nin bu sayısında, efsanevi satranç otomatı Türk'ü odağına alan bir başka filmi daha tanıtacağım: Satranç Oyuncusu

FİLMİN KÜNYESİ

Türkçe adı	Satranç Oyuncusu
Orijinal adı	Le Joueur d'Échecs
İngilizce adı	The Chess Player, The Devil Is an Empress
Yönetmen	Jean Dréville
Yapım yılı	1938
Yapımcı ülke	Fransa
Orijinal dil	Fransızca
Süresi	70 dakika
Eserin yazarı	Henry Dupuy-Mazuel
Oyuncular	Françoise Rosay, Conrad Veidt, Bernard Lancet, Micheline Francey, Paul Cambo, Jacques Grétilat, Jean Té-merson, Edmonde Guy, Delphin, Manuel Gary, Gaston Modot
IMDB Puanı	6.8

Prof. Dr. Ergin Çiftçi

Sporcu

erginciftci@gmail.com

Perde, siyah beyaz bir dünyaya açılır açılmaz seyirciyi bir satranç filmine hazırlar: Kamera sürmekte olan bir satranç maçının üstüne odaklanmıştır. Film yazıları akar, az sonra göreceğimiz kahramanlar tanıtılır ama kamera, aralarda o yarıda kalmış satranç maçını bir köşesinden göstermeyi sürdürür.

Vilnius, 1776: Kendimizi bir anda Baron von Kempelen'in atölyesinde görürüz. Hummalı bir çalışma içindedir. Alevler bir demir parçasını kızartana kadar yükselmiştir, ateşi körükleyen ile az sonra kızgın demiri dögecek olan ustalar, daha ilk bakışta, insani eylemler yapsalar da aslında bu işler için üretiltikleri aşikâr olan mekanik işçiler olduklarını gizleme gereği duymazlar.

İşi bitince iki cansız yardımcısını durduran adam uzun bir koridora yürür. Sütunların arasında içinde insanımsı varlıklar olduğunu haber veren beyaz örtülerle sarılmış cisimler ve üstlerinde onları harekete geçireceği anlaşılan kollar vardır. Eserleri arasında yürüyen, uzun boylu, dinç, yüzünde kararlı bir ifade okunan genç adam nihayet durur. Tavanda asılı kollardan birini çeker. Bu komutu alan dört otomatın harekete geçtiği görülür: Süngü takılı tüfekleriyle yürüyüşe geçen bu dört askeri, gerçeğinden ayırmak ilk bakışta güçtür.

Bir başka yerde, kar yağışı altında, önceki sahne- de başlayan tempoda uygun adım yürüyen gerçek askerleri görürüz. O askerleri sarayının penceresinden izleyen kadın, Baron von Kempelen'in askerlerini gördüğünü ima edecek biçimde, onları otomatlara benzetir. Rus İmparatoriçesi İkinci Katerina olduğu anlaşılan bu kadın da genç, dinç ve zinde görünümündedir. Aynı mekânı paylaştığı, şişman ve sol gözü siyah bir bere ile kapalı görünen adam, Baron von Kempelen'in adını duyar duymaz öfkelenir. Ancak bu öfkenin aslında ona değil, imparatoriçeye yaklaşan her erkeğe yönelik olduğu anlaşılır. Prens Potemkin adlı bu kıskanç adamın, imparatoriçenin resmi eşi olduğu, ancak tahtın varisi olan bir soylu olarak doğmadığı için, tahtı temsil eden ve bütün gücü elinde tutan eşinin gölgesinde kaldığı anlaşılır.

İmparatoriçe, Baron von Kempelen'in canlıları taklit eden otomatlar yapan bir Avusturyalı olduğunu, Avusturya Kraliçesi Maria Teresa'nın onu büyücülük yaptığı için idam ettirmesinden kendisinin kurtardığını ve Vilnius'ta yerleşmesine izin verdiğini söyler. İmparatoriçe, Vilnius'u da içeren Polonya'da kendi hâkimiyetlerine karşı bir ayaklanmanın yaklaşmakta olduğunu söyleyince Potemkin yine öfkelenir. Polonya Kralı Stanislas'ın, imparatoriçe'nin eski sevgililerinden biri olduğundan şüphelenmiştir. Onu, tıpkı sakallı Türkler gibi astracağını söyler.

İmparatoriçe, Baron von Kempelen'i huzuruna çağırır. Prens Potemkin, içeri giren Baron von Kempelen'e takılır: "Yaşayanlara benzeyen bebekleri yapan sen misin, bebeklerle oynamak için fazla büyük değil misin, gerçek boyda kadınlar da yapıyor musun?" Baron von Kempelen başlangıçta masum bir yanıt verse de karşısındakinin seviyesi düştükçe bu kışkırtıcı soruların

Satranç Oyuncusu filminin afişi.

büyük çoğunluğunu terbiyesini koruyarak yanıtsız bırakır. Araya giren imparatoriçe, Prens Potemkin'i gönderdikten sonra, baş başa kaldığı Kempelen'e Vilnius'ta durumun ne olduğunu sorar, özellikle, portresi isyancıların bayrağına nakşedilen "Polonyalı Jean D'arc, Sonia" ilgisini çekmektedir. İmparatoriçe, henüz iki yaşındayken Sonia'nın hayatını kendisinin güvence altına aldığını söyler. Ama geline bu noktada hem onu hem de kendi eliyle Albay rütbesi verdiği Boleslas'ı zamanında öldürtmediği için pişmanlık duyduğunu gizlemez. Baron von Kempelen de onları desteklemekte midir? Kempelen, bu milliyetçi isyanı desteklemediğini, ama Kontes Vorowska'ya ölüm döşegindeyken oğlu Boleslas ve evlat edindiği Sonia'ya bakacağı konusunda söz verdiğini söyler. İmparatoriçe, bir arada büyüyen iki genç arasında duygusal bir yakınlık olup olmadığını sorunca Baron von Kempelen birbirilerini yalnızca kardeş olarak sevdiklerini söyler, onların ortak ideali Polonya'nın bağımsızlığıdır. İmparatoriçe bu ideali son derece gülünç bulur, çünkü Sonia aslında bir Rus olarak doğmuştur! Bu yeni bilgi Baron von Kempelen'i gerçekten çok şaşırtır. Söylediğinin kuşkuyla hatta dehşetle karşılandığını gören imparatoriçe doğum belge-

Boleslas, Nikolaieff'i mat eden son hamlesini yapıyor.

lerini göstererek Sonia'nın bir Rus soylusu olduğunu kanıtlamak zorunda kalır.

Bu sırada, Vilnius'ta bulunan, Vorowski Şatosu'nda, Polonya'nın bağımsızlığı hayaliyle yanıp tutuşan bir grup insan bir araya gelmiştir. Coşkuyla bağımsızlık marşı söylenirken genç ve güzel Sonia piyano çalmakta, Boleslas, onun hemen yanında ayakta durmaktadır. Geride, Sonia'nın portresinin işlendiği bir bayrak asılı durmaktadır. Rus devriyesi şatonun önünden geçerken bile marşa devam edilir. Kendilerine kadar gelen marşı duymuş olan Prens Serge Oblomoff ve Binbaşı Nikolaieff komutasındaki Rus devriyesi, egemenliklerine meydan okuyan bu marşı duymaya artık alışmışlar gibi, bir tepki göstermek yerine yoldan geçmekte olan ve şüphelendikleri bir at arabasını durdururlar. Arabada bulunan genç ve güzel dansçı Wanda Zalewska, Kral Stanislas'ın isteğiyle, Baron von Kempelen'in kendisine benzeyen bir otomat yapabilmesi için ona modellik yapmak amacıyla kente geldiğini söyler.

Baron von Kempelen, Wanda'yı şatosunda karşılar, ancak yemekte onu ürperten bir konuk daha vardır: Kontes Vorowska! Baron von Kempelen, ölümün kendisi için bir anlam ifade etmediğini, iki yıl önce hayata veda eden kontesin kendisini bir yerde beklediğini söyler. Wanda, diğer otomatları da görmek istediğini söyleyince Baron

von Kempelen onu galerisine götürür. Burada bir ara Baron von Kempelen'i kaybeden Wanda, karşısında iki Kempelen görünce çok şaşırır. Bunlardan elbette biri canlıdır ama Wanda'nın ayırt edemeyeceği kadar benzemektedirler birbirlerine. Pek çok tamamlanmış ve yarıda bırakılmış olanlar içinde, bir de üstünde boş bir satranç tahatası bulunan bir masa başında oturan bir adamın olduğu bir taslak görünce Wanda merakla sorar. Baron von Kempelen, her zaman kazanacak bir satranç oyuncusu yapmak için çalıştığını ama bunun çok zor olduğunu söyler. Wanda, yanlışlıkla mekanik askerleri çalıştıran kola dokununca korkutucu bir saldırı altında kalır. Onları üstlerine çok yaklaştıktan sonra durduran Kempelen, mekanik askerlerin geleceğin ordusunu temsil ettiğini, bir gün gerçek insan kanı dökülmesinin son bulacağını ve geleceğin sahiplerinin daha iyi mühendis olanlar olacağını söyler. Wanda kendi otomatının taslağını da görür, ama bu dans eden ucube onu gerçekten korkutmuştur.

Prens Serge Oblomoff, Vorowski Şatosu'na, gelince Boleslas'ın Sonia'yı ondan kıskandığı ortaya çıkar. Kıskançlık nedensiz değildir: Sonia ve Prens Serge Oblomoff arasında duygusal bir yakınlığın yeşermekte olduğu anlaşılır. Tehlikeyi sezen Boleslas, Baron von Kempelen'in şatosuna gidererek Sonia'yı sevdiğini ve onunla evlenmek istediğini, onun bir Rus ile evlenmesine asla mü-

Baron von Kempelen, otomatlarıyla birlikte.

saade etmeyeceğini söyler. Baron von Kempelen ise Wanda'nın otomatını bitirmek üzeredir, son parça olan mekanik kalp üstünde çalışmaktadır. Onu da takınca, ortaya çıkan eser öylesine mükemmeldir ki Wanda otomatının kendisinden bile daha iyi dans ettiğini söyleyerek otomatın yaratıcısına hayranlığını gösterir.

Bu sırada, Binbaşı Nicolaieff, Wanda'nın dans gösterisi sırasında kavga çıkartmak için plan yapmaktadır. Polonyalılar'ın bir isyan çıkaracağı gün gibi ortadadır ve ilk harekete geçmesi gerekenin kendileri olduğunu düşünmektedir. Prens Serge Oblomoff, kendi bahtını da yakından ilgilendiren bu plandan habersiz, Worovski şatosunda Sonia'nın resmini yapmaktadır. Boleslas'a karşı bir sevgi besleyip beslemediğini sorar ona. Sonia, kardeşlik dışında bir duygu beslemediğini, günün birinde duyguları değişirse bunu ilk ona söyleyeceğini bildirir.

Polonyalı ve Rus askerlerin bir arada olduğu kulüpte Boleslas ile Binbaşı Nikolaieff arasında heyecanlı bir satranç maçı oynanmaktadır. Nikolaieff'in zor durumda olduğu şahının tahtanın ortasında olmasından anlaşılır, tereddüt içinde şahıyla bir rakip taşı alır, Boleslas sanki bunu bekliyormuş gibi düşünmeden yapar hamlesini: "Şah ve mat!" (Diyagram 1). Boleslas, Sonia'nın doğum günü kutlaması için kulüpten ayrılmaya

hazırlanırken yenilgiyi hazmedemeyen Nikolaieff hemen bir rövanş ister. Boleslas dostlarının kendisini beklediğini söyleyince Nikolaieff dostlarının hepsinin Polonyalı ama düşmanlarının hepsinin Rus olduğunu söyleyerek aslında kendisinden daha üst bir rütbede olan Boleslas'ı tahrik eder. Boleslas, Sonia için gecikeceğini bildiren bir mesaj yazarak rövanş teklifini kabul ettiğini gösterir. Rövanş maçı için rengi seçmesi için elinde gizlediği taşları rakibine uzatır. Nikolaieff yine beyaz taşları almayı başarmıştır. Maçın ilk hamleleri yapılmışken Nikolaieff'e dansçı Wanda'nın geldiği bildirilir. Nikolaieff onun için bir hazırlanma odası ayarlanması emrini verir. Kulübe giren Wanda'yı gören Boleslas onu selamlamak için ayağa kalkarken Nikolaieff hiç istifini bozamaz, hatta rahatsızlık verip vermediğini soran dansçıya bir miktar rahatsızlık verdiğini söyleyecek kadar da kaba davranır. Az sonra Boleslas'a şah çekince bu davranışında kendisini oyunun heyecanına kaptırmış olmasının da etkili olduğunu düşündürür. Ancak kısa süre sonra Nikolaieff'in istediğini alamadığı anlaşılır, bu oyunu da kaybettiğini kabul eder. Oyunu kazanan Boleslas, Wanda sahneye çıkınca izleyenlere katılır.

Her şey yolunda gibi görünürken Nikolaieff'in işaret etmesiyle Rus askerlerden biri Wanda'yı sahneden kucağına alıp götürür. Adamın niyetinin dostça olmadığını anlayan Wanda çılgık atın-

Baron von Kempelen, imparatoriçeye Türk'ün nasıl çalıştığını gösteriyor.

ca aralarında patlamaya çoktan hazır bir gerilim olan Polonyalı ve Rus askerler birbirine girer. Boleslas'ı gözüne kestirdiği anlaşılan Nikolaieff satrançta yenemediği rakibine karşı şimdi kılıç sallamaktadır.

Çatışmadan henüz habersiz olsa da Sonia'nın içine Boleslas'ın başının belada olduğu doğmuştur. Oblomoff ise bu fırsatta ona aşkını ilan etmeye hazırlanmaktadır. Ancak Sonia, tam da o an aslında içinde Boleslas'a karşı farklı duygular beslediğinin farkına varmıştır. Boleslas şatoya varınca Oblomoff'un yüzüne Rus egemenliğine karşı bağımsızlık savaşının başladığını ilan eder. Artık ayrı cephelerde savaşan iki ayrı ordunun subayları olduklarını anlayan Oblomoff için şatodan ayrılmaktan başka yapacak bir şey kalmamıştır.

Boleslas'ın önderliğindeki Polonyalılar özgürlükleri için bütün gücüyle çarpışsalar da savaşı kaybeden taraf olurlar. Baron von Kempelen, Vorowski şatosuna gelip Sonia'ya Boleslas'ın yaralanarak düştüğünün görüldüğünü ama hayatta olup olmadığının bilinmediğini, halen kayıp durumda olduğunu haber verir.

Şatoya galip ordunun mensubu olarak dönen Oblomoff, Sonia'ya kendisi ile birlikte Varşova'ya gelmesini önerir. Ancak Sonia, Boleslas'ı asla terk etmeyeceğini söyleyerek bu teklifi geri çevirir.

Ruslar, Boleslas'ı teslim edene yüklü bir para ödülü verileceğini ama onu saklama cüreti göstere-

cek olanların da kırbaçlanarak öldürüleceklerini duyururlar. Boleslas, yurtseverler tarafından yaralı olarak bulunmuş ve Baron von Kempelen'in evinde Sonia tarafından bakılmaktadır. Baron von Kempelen, durumun çok ciddi olduğunun farkındadır. Varlığı kendisine emanet edilen Boleslas için ne yapabileceğini düşünürken kendini satranç otomatının taslağının karşısında bulur. Sonra birden heyecanla koşmaya başlayarak Boleslas'ın saklandığı odaya gider. Sanki çok parlak bir buluş düşmüştür aklına! Boleslas'ın kafası ile tuhaf görünüşüyle aklımıza kazanan satranç otomatının kafasının üst üste oluşu canlanır aklında. Çözümü bulmuştur: Boleslas'ı satranç otomatının içinde saklayacaktır!

Boleslas, gerçekten otomatın içine girmeyi başarır. Ama hiç de rahat bir durumda değildir. Baron von Kempelen her gün en az iki saat bu şekilde kalması gerektiğini söyler. Çok kısa sürede yola koyulmayı kararlaşırsalar da Nikolaieff'in ziyareti planlarını sekteye uğratır. Kendisi de satranca düşkün olan Nikolaieff diğerleri arasında satranç otomatını görür görmez ilgilenir. Baron von Kempelen, onun son eseri olduğunu, üstünde on beş yıldır çalıştığını söyler. Nikolaieff onun gerçekten satranç oynayıp oynayamadığını sorar, oynayabildiğini öğrenince de hemen denemek ister. Baron von Kempelen, elbette deneyebileceğini ancak yeni boyandığı için dikkatli olmasını söyleyerek onu caydırmaya çalışır. Nikolaieff

İmparatoriçe, Türk'e karşı hamle yapıyor.

otomatın karşısına geçer ve ilk hamlesini yapar. Şaşkın bakışları altında, bir taraftan Baron von Kempelen tarafından boyanmaya devam eden otomat yavaş ve mekanik hareketlerle hamlesini yapar. Birkaç hamleden sonra, otomatı beğendiğini belli eden Nikolaieff, Wanda'nın otomatıyla birlikte bu satranç otomatını da kral Stanisla'sa götürmesini söyler. Baron von Kempelen buna sıcak bakmasa da Nikolaieff'in fikrini değiştiremez. Kral bir satranç ustasıdır ve bu otomatın onu eğlendireceği kuşkusuzdur.

Baron von Kempelen, Wanda, Sonia ve iki otomat Kral Stanislas'ın sarayında kabul edilir. Kral hayranı olduğu Wanda'nın otomatını beğenir ama satranç otomatı daha çok ilgisini çeker. Otomatın karşısına geçer ve hamlesini yapar, birkaç hamle içinde otomatın çok iyi satranç oynadığını keşfeder, kısa süre içinde kalesini kaybedince oyunu terk eder. Otomattan o kadar etkilenmiştir ki onu satın almak ister. Baron von Kempelen bunu kabul etmese de kralı ikna edebilecek gibi görünmemektedir. Tam bu sırada imdadına Nikolaieff yetişir. Otomatın zaten imparatoriçeye satılmış olduğunu, aynı gün Petersburg'a doğru yola çıkacağını, yolculuğa Oblomoff'un eşlik edeceğini söyler. Sömürge haldeki Polonya'nın kralı imparatoriçenin emrine elbette karşı koyamayacaktır.

Yolda verilen mola sırasında, Oblomoff ile aynı odaya konan otomatın içindeki Boleslas, acıya

daha fazla dayanamayarak otomattan dışarı çıkar ve teslim olduğunu söyler. Bu durumu şaşkınlıkla karşılayan Oblomoff ise onu hala dost olarak gördüğünü, kendisini üstlerine teslim etmeyeceğini ama Nikolaieff'in verdiği emirlerin anlamını böylece anlayabildiğini söyler. Gerçekten, otomatın sırrını daha ilk anda keşfettiği anlaşılan Nikolaieff, Boleslas'tan intikam almak için plan yapmış, onun satranç otomatı içinde canlı olarak ayağına kadar geleceğini imparatoriçeye söylemiştir. Bu haberi memnuniyetle karşılayan imparatoriçe, Nikolaieff'e, Baron von Kempelen'in şatosunu araştırma görevi verir.

İmparatoriçe, Baron von Kempelen ile karşılaşmasında Boleslas ve Sonia'nın akıbetini sorar. Kempelen her ikisinin de hayatta olmadığını söyleyince ona inanmadığını belli eder. Baron von Kempelen, bir mucize olup da geri gelseler onları affedip affetmeyeceğini sorar imparatoriçeye. Ancak majestelerinin davranışını önceden kestirmek mümkün görünmemektedir.

Otomat, meraklı bir kalabalığın şaşkın bakışları altında imparatoriçenin karşısına çıkar. Kempelen, otomatının yalnızca insan hareketlerini taklit etmekle kalmadığını, harekete geçmeden önce insanlar gibi düşündüğünü, hamlelerini hesaplayarak yaptığını duyurur. İmparatoriçe bir otomatın bunları yapabileceğinden kuşku duyduğunu itiraf eder. Otomatın içinde bir çocuğun saklanmadığından nasıl emin olacaktır. Baron von

Türk, hamlesini yapıyor.

Kempelen kendisine güvenilmesi için ısrar eder. Otomatın ön kapaklarını açarak içindeki mekanik aksamı gösterir, arka kapağı açıp bir şamdan tutarak arada herhangi yanıltıcı bir yapı olmadığını gösterir, hatta arkasını da göstererek gövde içinde bir insanın olamayacağını kanıtlar. Bir hile olmadığına ikna olmuş görünen imparatoriçe otomatın karşısına geçer, ama yine de Baron von Kempelen'den otomattan uzakta durmasını emreder. Renk kurası çekilir, ilk hamleyi Türk'ün yapacağı ilan edilir. Türk harekete geçer, mekanik bir ses çıkartarak hamlesini yapar, imparatoriçenin karşı hamlesi gecikmeden gelir.

Oyun sürerken, saraya yeni ulaşan önemli bir haber iletilir. Bunu herkese gür sesiyle duyuran Prens Potemkin olur: "Polonya bağımsızlık hareketi lideri olan Sonia adındaki kadın yakalanmıştır!" Bu haberi duyan Türk satranç tahtasındaki taşları eliyle süpürür atar! Bu küstah davranışı gören herkes şaşkınlık içindedir. Baron von Kempelen bunun daha önce hiç yaşanmadığını söyler. Majestelerine karşı yapılan bu saygısızlığın cezasız kalamayacağı açıktır. Prens Potemkin'in gözü ilk andan itibaren otomatı tutmamıştır, onu neden bir Türk gibi giydirmiştir ki? Potemkin otomatın bir çekiçe parçalanmasını önerir, yakılmasından, suda boğulmasına kadar çeşitli önerilerden sonra kurşuna dizilmesine karar verilir. İmparatoriçe, infaz gerçekleşene kadar, Türk'ü gözetim altında tutma görevini kendisini görür görmez etkilendiği genç Oblomoff'a verir.

Sarayda dans ve eğlence başlar. Bu kargaşada, Oblomoff, Boleslas'ı otomatın içinden çıkartır. İmparatoriçe, ele geçirilen Sonia'yı bir Rus soy-

lusu gibi giydirtir ve huzuruna kabul eder. Otomat, sarayın bahçesinde askerler tarafından kurşuna dizilince kar ile buluşan kan kendini hemen gösterir. Baron von Kempelen, yaralı halde otomattan dışarı çıkartılır. İmparatoriçeye, Boleslas ve Sonia'nın hayatlarının bağışlanmasını son dileği olarak bildirdikten sonra ruhunu teslim eder. Oblomoff, Boleslas ve Sonia'nın kaçışına yardım ettiğini imparatoriçeye itiraf etse de onun bunu umursamadığı, kendisiyle ilgilendiği anlaşılar.

Bunlar olurken, imparatoriçenin emriyle, Baron von Kempelen'in evini incelemeye giden Nikolaieff otomatlarla dolu salona girmiştir. Çevreyi araştırırken otomatları kontrol eden mekanizmayı da harekete geçirir. Süngülü ve kılıçlı asker otomatlar Nikolaieff'in çevresini sarar. Başlangıçta oldukça soğukkanlı görünen deneyimli asker Nikolaieff giderek durumun ciddiyetini kavrar. Kılıcını çekerek otomatlara karşı kendini savunur. Çok sayıda otomatı saf dışı bıraksa da pek çoğu tarafından ölümüne süngülenmekten kurtulamaz.

Sonia ve Boleslas sonunda kurtulmuştur. Vatandaşları için mücadeleyi sürdürecekleri mutlu bir gelecek onları beklemektedir. Perde iner.

Satranç Oyuncusu, Henry Dupuy-Mazuel'in aynı adlı romanından perdeye uyarlanmıştır. Bir önceki sayımızda, bu sayfalarda tanıttığımız 1927 yapımı sessiz sinema çekiminden sonra, bir başka Fransız yönetmen Jean Dréville, bu etkileyici romana 1938 yılında yeniden hayat veriyor. İlk film öylesine başarılı ki, yönetmenin bu kadar kısa sürede aynı öyküyü yeniden çekmeye cüret etmesini sinemaya sesin girmiş olmasına bağlıyorum. Kendisi de sessiz sinema döneminin önemli aktörlerinden olan ve Baron von Kempelen'i canlandıran Alman aktör Conrad Veidt, filmi tek başına sürüklüyor.

Aynı esere dayanmalarına rağmen iki film arasında önemli farklar var. İlk filmde Baron von Kempelen satranç otomatı yapma fikrini bir anda bulurken, ikinci filmde otomat hali hazırda yapım aşamasındadır. İlk filmde Nikolaieff otomat ile Kral Stanislas'ın huzurunda karşılaşırken ikinci filmde bu karşılaşma Baron von Kempelen'in şatosunda gerçekleşir. İkinci filmde imparatoriçe ilkine göre çok daha farklı bir karakterde ve filmin önemli rollerinden birini üstlenmiş olarak çıkar karşımıza. Bu farklılıkların, ilk filmi

elbette çok iyi analiz eden Jean Dréville'in kasıtlı olarak yaptığını düşünmeliyiz. Yönetmen, Polonya ve Rus savaşını sinema tarihinde unutulmayacak kadar başarılı bir düzeyde canlandıran ilk filmle hiçbir rekabete girmeden, Baron von Kempelen'in evindeki otomatların Nikolaieff'e karşı harekete geçiş sahnesinde halefine meydan okumaktan geri kalmıyor.

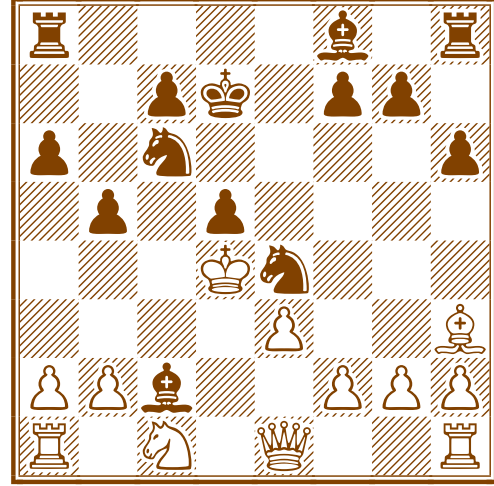
Wolfgang von Kempelen ve onun ünlü eseri Türk konusunu bir önceki sayımızda yeterince tartıştığımı düşünüyorum. Bununla birlikte, ikinci filmde Türk adına daha fazla saldırı yapıldığı açıkça görülüyor. Otomatın adının Türk olması bile Prens Potemkin'in ona karşı öfke duymasına neden oluyor. Potemkin adı, sinema tarihinde bir şaheser olarak kabul edilen, Sergei Eisenstein'in Potemkin Zırhlısı adlı filmini çağırıştırıyor. Satranç oyuncusu filminde görünen Prens Potemkin'in, sevgilisi hatta bazı kaynaklara göre resmi eşi olarak, İmparatoriçe (Çariçe) İkinci Katerina'nın yayımlacı politikalarını etkilediği biliniyor. Osmanlı Devleti'ni parçalayarak Rusya'nın egemenliği altında başkenti İstanbul'da bulunan yeni bir Bizans İmparatorluğu kurma hayali kuran, bu hayaline ulaşamasa da adı önemli bir savaş gemisine verilen Potemkin'in Rus tarihinde önemli bir asker olduğu görülüyor. Bu tarihi geçmiş, Potemkin'in Türk'e karşı önyargısını da anlamamızı kolaylaştırıyor.

Satranç Oyuncusu, izleyicisine yorum yapabileceği satranç konumları sunma açısından bir iddiası olmadığını peşinen itiraf etmekle birlikte bu açıdan ilkinden daha başarılı bir yapım olduğu izlenimi veriyor. En azından bu filmde Boleslas ile Nikolaieff arasındaki maçın seyrini görmek mümkün oluyor. Ancak en rahat görülebilen bu konumda da her iki tarafın şahının tehdit altında olduğu fark ediliyor (Diyagram 1).

Perde bir kez daha iniyor. Satranç Oyuncusu'nun bu sesli halinin tanıtımının yazılmasını tamamladıktan sonra, sessiz olanından öylesine etkilenmişken, daha yenisinin eskinin büyüsnü bozmasına nasıl izin verdiğimi soruyorum kendime. Baron von Kempelen ve efsanevi eseri Türk hakkında günümüze dek ne kadar çok okumuş ve izlemiş olduğumu düşünüyorum, bu son filmi, onların hepsinin oluşturduğu parazitlenmeden arındırarak değerlendiremeyeceğimi fark ediyorum. Bu sayı için bu filmi seçtiğim ana

FİLMDEN DİYAGRAMLAR

Diyagram 1

wKd4,Qe1,Nc1,Bh3,Ra1,h1,Pa2,b2,e3,f2,g2,h2/bKd7,Nc6,e4,-
Bc2,f8,Ra8,h8,Pa6,b5,c7,d5,f7,g7,h6

Binbaşı Nikolaieff - Boleslas Vorowski

Beyaz hamlededir.

1. ♔×d5 ♘f6#

Her iki tarafın da şahı tehdit altında olmasına karşın hamlede olan Nikolaieff oyunun matla sonlandığını kabul ediyor.

geri dönüyorum: Bu film satranç sinemasında o kadar önemli bir yer tutuyor ki onu görmezden gelmek olanaksız diye düşündüğümü, izlemekten kendimi alamadığımı ve yazmamın bunların doğal sonucu olduğunu... Kuşkusuz bu daha yeni filmin de en etkileyici kahramanı Baron von Kempelen. Bugüne kadar tanıdığım diğer Baron von Kempelen'ler arasında kendisine hemen bir yer buluyor. Onu elbette kendi otomat ikizinden ayırmakta güçlük çekmiyorum. Ama zihnimdeki Baron von Kempelen imgesini ebediyen bükmesine engel olamıyorum. Bütün benzerlerini sağa sola iterek en geriden geliyor. Ve zihnimde, asla silinmeyecek bir satranç karesine, hareketi öngöremez bir satranç taşı gibi gelip yerleşiyor.

Kaynaklar

- <https://www.imdb.com/title/tt003029/> (Erişim tarihi: 31.01.2021)

KAZANDIRAN STRATEJİ DEĞİŞİKLİĞİ

Kazanmanız için öncelikle kaybetmemeniz lazım! Sizlere bu sayıda 1984/85 Dünya Satranç Şampiyonluğu maçında 5-0 geriye düşen, bir maç daha kaybetse, diğer tüm ustaları tekrar yense bile bir daha üç sene unvan maçına çıkamayacak olan Garry Kasparov'un 5-0 gerideyken nasıl strateji değiştirdiğini ve yeni stratejisiyle sonunda şampiyonluğa ulaşmasının hikayesini yazdım.

İlker Pazarcıoğlu

ilkerpazarcioglu@gmail.com

1984/85 Dünya Satranç Şampiyonluğu maçında 5-0 geriye düşen, bir maç daha kaybetse, diğer tüm ustaları tekrar yense bile bir daha üç sene unvan maçına çıkamayacak olan Garry Kasparov, 5-0 gerideyken strateji değiştiriyor ve yeni stratejisiyle geriden gelerek kazanıyor.

Bu sıradışı hikayeden, gerektiği zaman strateji değiştirmenin oyunu kazanmaya nasıl götürdüğü konusunda hem satranç sporcuları hem de velileri için kazanımlar, öğretiler çıkacaktır diye umuyorum.

Kuşkusuz satranç deyince pek çok insanın aklına Karpov – Kasparov maçları gelir. Bu durum, isimler arasındaki benzerliğin yarattığı fonetik uyumdan kaynaklanabileceği gibi uzun yıllar karşı karşıya gelmeleri ve ikili olarak uzun süre satranç dünyasının zirvesinde kalmalarından da kaynaklanmış olabilir.

Karpov ve Kasparov arasında 1984 yılında gerçekleşen ilk dünya şampiyonluğu mücadelesi belki de satranç

tarihinin en tartışmalı dünya şampiyonluğu maçı olmuştur. Karpov, 1975 yılında efsanevi Amerikalı Bobby Fischer'in unvan maçına çıkmamasıyla dünya şampiyonu olmuş ve unvanını da iki kere korumuştur. Genç Kasparov ise çok hızlı yükselmışti ve henüz 21 yaşındayken kendini unvan maçında bulmuştu. Maçta beraberlikler sayılmayacak ve altı galibiyete ulaşan şampiyon olacaktı.

Karpov çok iyi başladı ve ilk dokuz maçta dört galibiyet alarak 4-0'lık skoru yakaladı. Karpov kendi amaçları doğrultusunda planına mükemmel bir şekilde uyuyor ve 6-0'lık bir zaferle hem genç Kasparov'a iyi bir ders vermek istiyor hem de unvan maçına çıkmadığı için on yıl önce şampiyonluğu aldığı Fischer'in Taimanov ve Larsen gibi dünya klasmanında oyunculara yaptığı gibi 6-0 net bir skorla kazanmak istiyordu. Karpov'un kazanması için sadece 2 oyun daha alması yeterliydi. Kasparov'un aşağılayıcı bir şekilde turnuva yenilmesine sadece iki oyun vardı.

Kasparov maçlarda agresif oyun tarzıyla oynuyordu. Duygusal ve risk almaya hazır karakterini satranç tahtasına yansıtıyordu, birinci hamleden itibaren en saldırgan varyantları seçiyordu. Bu estetik ve satrançseverler için seyir zevki yüksek tarzı, aynı zamanda onun oyununu tahmin edilebilir yapıyordu. Yaşam onun için her zaman yeni şeyler keşfetmekti. Keşiflerini de satranç tahtasındaki agresif oyun stiliyle gerçekleştirmeyi seviyordu. Kasparov sürekli sabırsızca atak oynarken Karpov sağlam pozisyonel oyun

tarzıyla karşılıyor ve sağduyulu pozisyonel tarzı Kasparov'a geçit vermiyordu. Kasparov Karpov'u kesinlikle küçümsemişti ve ağır şekilde cezalandırılmasına çok az kalmıştı.

Eğer strateji değişikliği yapılacaksa Kasparov için o zaman kesinlikle gelmişti. Kasparov bu durumda umutsuzluğa kapılmak yerine kendini uzun bir yıpratma mücadelesine hazırladığını söylüyor. Yaptığı strateji değişikliği ise kazanmaya oynamaktansa kaybetmemeye yani beraberliğe oynamaktı! Kazanmak yerine beraberliğe oynama stratejisi Kasparov'a ne getirecekti?

1. Zaman kazanacaktı. Nasıl kazanacağını bu zamanda öğrenecekti.
2. Öz güveni, özsaygısı ve maç deneyimi artacaktı. Daha güçlü olacaktı.
3. Karpov da kazanamayarak psikolojik olarak yıpranacaktı. Maçta ibre tersine dönecekti.

Tabii Kasparov burada bu stratejiyi oluştururken öncesinde Karpov'un 1978'deki Kortchnoi ile olan unvan maçında da maça iyi başladığını, on yedinci oyunda durumun 4-1 olduğunu ancak zaman geçtikçe yorulduğunu ve otuz ikinci oyunda 6-5 ile maçı kazandığını biliyordu ve stratejisinin temelinde bu analiz yatıyordu. İyi stratejinin temelinde her zaman iyi analiz vardır.

En iyiler, en iyi performanslarını, her şey yolunda giderken değil, üzerlerindeki baskıya "rağmen" gösterirler. Kasparov da bu durumda maçın sonucunu düşünmekten ziyade hep bir sonraki oyunun berabere olması için yapması

gereken teknik hazırlığa odaklandı. Hep bir sonraki adımda beraberlik, beraberlik, beraberlik. Böylelikle Karpov'un dördüncü galibiyeti üzerinden on yedi maç geçti ve hepsi de beraberlikle sonuçlandı. Kasparov'un yeni stratejisi işe yaramıştı, artık kaybetmiyordu.

Karşılaşma aylar boyunca devam etti ve bir dünya şampiyonası açısından tüm rekorları kırdı. Kasparov ekibiyle beraber o kadar derin analizlerle Karpov'un oyununu incelemişti adeta Karpovlaşmaya başlamıştı. Zirveye Çıkan Yol isimli kitabında o süreci şöyle anlatıyor:

"Yüzlerce saat süren oyun ve hazırlıklar sırasında, kendi oyunuma ve zihnime de bakabilmiştim. Kariyerimin o noktasına kadar, her şey kolay olmuş, kazanmak işlerin doğal akışı haline gelmişti. Şimdi ters giden bir şeyi bulup düzeltmek için kararlarımı nasıl verdiğime odaklanmak zorundaydım. İşe yarıyordu ancak yirmi

yedinci oyunu kaybedip 5-0 geriye düştüğümde maçı kurtarmak için yeterince öğrenemiyordum gibi geldi. Bir kez daha kaybedersem, bir kere daha unvan şansımı denemek için üç uzun yıl beklemem gerekecekti."

Ama işte o bir maçı kaybetmedi! Kazanamıyordu da ancak strateji değişikliği Karpov için işleri zorlaştırmaya başlamıştı. Karpov'un takımında huzursuzluklar baş gösteriyordu. Karpov Kasparov'u bir türlü yenemiyordu ve maç onun için iyice yıpratıcı olmuştu. Kasparov bulmacayı çözmeye adım adım yaklaşırken, Karpov karmaşık varyantların labirentlerinde kaybolmaya başlamıştı. Hem psikolojik olarak bir türlü son darbeyi vuramamanın getirdiği stres hem de fiziksel olarak rakibinden on yaş daha büyük olmasının getirdiği dezavantaj belirgin bir şekilde ortaya çıkmaya başlamıştı.

Sonunda 32. oyunu Kasparov kazandı ve durumu 5-1 yaptı. Şeytanın bacağını kırmıştı. Beş hafta daha oyunlar beraberlikle sonuçlandı ancak Kasparov daha fazla kazanma şansı yaratıyordu. Oyunlarda beşinci aya girilmişti ve Karpov'un yorgunluğu belirgin biçimde ortaya çıkıyordu. Karpov bu şampiyona sırasında 10 kg kaybetmiştir.

Kasparov kırk altıncı kazanmaya çok yaklaşmış ve kırk yedinci oyunu ezici bir şekilde kazandı.

Tam o sırada enteresan bir şey oldu ve organizatörler maça birkaç gün ara verdi. Daha önce benzeri görülmemiş bu karara rağmen Kasparov kırk sekizinci oyunu da kazanarak art arda iki oyun kazanmış oldu ve durum 5-3'e geldi. İvme

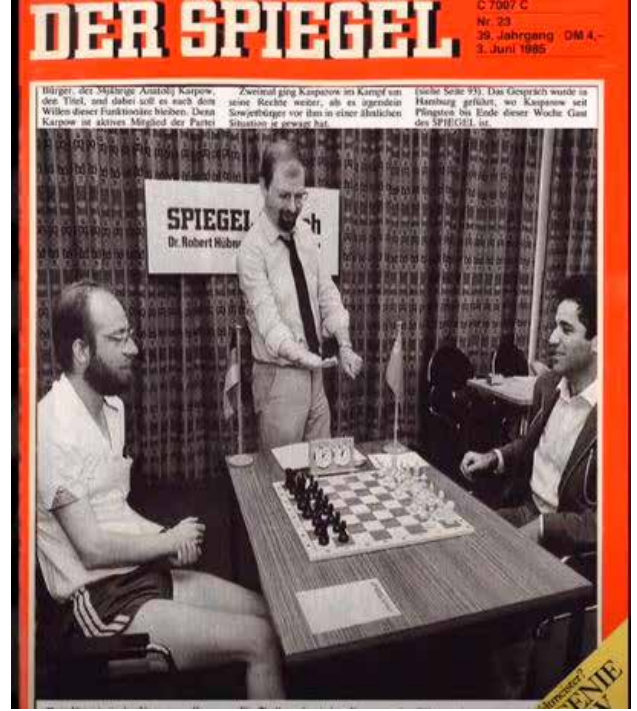

Kasparov'un tarafındaydı. Strateji değişikliği işe yaramıştı. Kasparov zaman kazanmış ve daha iyi oynarken, Karpov da özgüvenini kaybetmişti.

Ama 15 Şubat 1985'te Uluslararası Satranç Federasyonu Başkanı Florencio Campomanes, Sovyet spor otoritelerinin baskısına cevap veremeyerek maçın iptal edildiğini açıklamak için bir basın toplantısı düzenledi. Sovyetler Haydar Aliyev'in kanatları altındaki Kasparov'un değil Karpov'un kazanmasını istiyorlardı. Beş ay kırk sekiz gün, binlerce oyun ve hazırlık saatinden sonra maç kazananı belli olmadan sona erdi. Kasparov basın toplantısında hakkının yendiğini yüksek sesle savundu ve karara itiraz etti. Sovyetler Birliği tarihinde ilk kez bir sporcu, sisteme karşı başkaldırıyordu.

Kasparov bu olaydan sonra zaferinin çalındığını basında dillendirmeye devam etmiştir ve Sovyet sosyalist sisteminin kapitalist propaganda organı olarak gördüğü ve kabul edemeyeceği Der Spiegel dergisine röportaj vermiştir. Bu da bir sonraki maça diskalifiye olabileceği riskini ortaya çıkarmış ve Karpov bu dönemde Kasparov'un diskalifiye edileceği beklentisiyle antrenmanları bırakmıştır. Ancak Sovyetlerde, Mikhail Gorbacov'un yönetime gelmesiyle oluşan değişiklik Kasparov'un işine yaramış, Kasparov diskalifiye edilmemiş ve maçın tekrar yapılmasına karar verilmiştir.

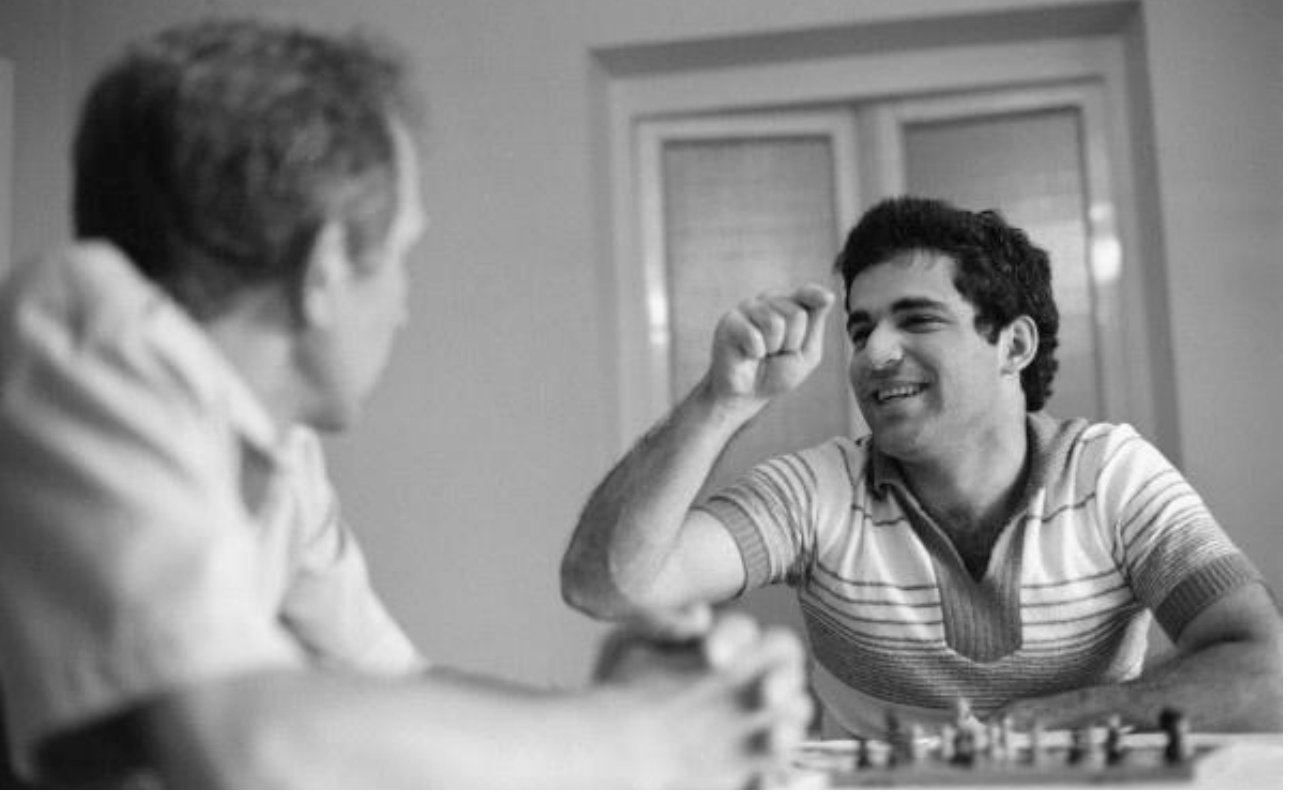
Tabii bu yıpratıcı süreçten Kasparov çok şey öğrendi. Rakibini incelerken aynı zamanda kendi karar verme, düşünme yöntemlerinin derinine inebilmişti. Aşırı özgüveni nedeniyle saldırgan oynuyor, Karpov da Kasparov'un verdiği açıklardan sağduyulu sakın oyun tarzıyla yararlanıyor-

du. Karpov Kasparov'un oyununu, Kasparov'un onu anladığından daha iyi anlıyor, dahası Kasparov'un kendi oyununu anladığından daha iyi anlıyordu.

İkinci maça hazırlanmaya başladığında Kasparov 21 yaşında heyecanlı bir gençten ziyade, yorucu maratondan deneyimlenerek çıkmış sağduyu sahibi olgun bir oyuncuydu. Çok sıkı bir program yapmıştı. Hatalarını çok iyi analiz ediyor, her gün ayırması gereken zamanın ve enerjinin %100'ünü ayırıyordu. Günde 12 saat antrenmanları boyun-

ca sürekli yeni şeyler öğrenmek için kendini zorluyor ve bunu etkili bir şekilde yapıyordu.

İkinci Kasparov - Karpov maçı ilk maçtan yaklaşık yedi ay sonra 1985 yılında 24 oyunluk bir sınırlama getirilerek organize edildi. 12,5 puana ulaşan ilk oyuncu şampiyonluğa ulaşmış olacaktı. 12-12 beraberlik durumunda ise son şampiyon olan Karpov unvanını koruyacaktı.

Kasparov bu sefer çok daha kendine güvenli, kazanacağına emindi. Antrenman kalitesi çok iyiy-

di, belli eğitim konularına haftada belli zamanları ayırıyordu ve büyük bir disiplinle programına uyuyordu. Psikolojik olarak da kendini çok güçlü hissediyordu ve kazanacağına inanıyordu. Daha fazla fikri olduğuna inanıyor ve fiziksel olarak da daha iyi hazırlandığını düşünüyordu.

Kasparov maça yeni bir sistemle başladı ve ilk oyunu kazanarak durumu 1-0 yaptı. Karpov başta oyuna odaklanamamıştı. İki beraberlikten sonra toparlandı ve üst üste iki galibiyet alarak

skoru 2-3 yaptı. Daha sonraki oyunlarda son maça gelinene kadar Kasparov iki, Karpov ise bir galibiyet alabildi. Böylece skor Kasparov lehine 12-11 oldu. Karpov'un unvanını koruyabilmesi için bu oyunu alarak 12-12 beraberliği sağlaması gerekiyordu.

Son oyunda Karpov oyunu kazanmak için saldırgan bir strateji izledi ve önemli saldırı şansları yakaladı

Ancak kritik noktada (Maçın 24. hamlesi) tereddüt etti ve fırsatı kaçırdı. Konu öldürücü hamle yapmaya geldiğinde, Karpov itiyatlı doğasına uygun oynamıştı ama bu son oyunu kazanması gerektiği için kendi yarattığı “ya hep ya hiç” durumuna uymuyordu. Kişisel tarzıyla oyun stratejisi çatışmıştı ve bu yüzden tereddüt ederek yoldan

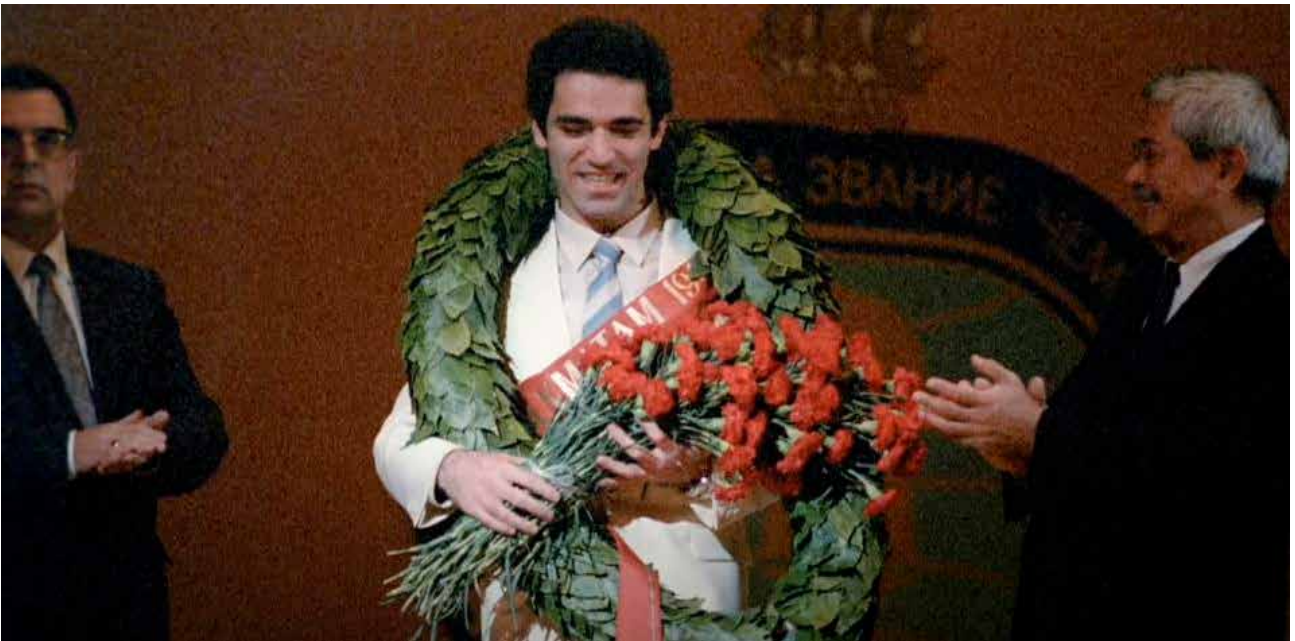
sapmıştı.

Ama burada bir parantez açayım: Karpov da hatalarından ders almayı bilen world-class bir oyuncudur ve bu oyundan aldığı en önemli ders neredeyse tüm kariyeri boyunca 1.e4 hamlesini yapmayı bırakmasıdır.

Kasparov 28. ve 32. hamlelerde 2 piyon fedası yaparak oyunu karmaşık bir hale soktu ve Karpov 37. hamlede büyük bir hata yaparak bir taş kaybetti ve birkaç hamle sonra terk etti. Böylece maçı

13-11 kazanan Kasparov, Karpov'un on yıllık Dünya Şampiyonluğuna son verdi ve 22 yaşında Dünya Satranç Şampiyonu olarak tarihteki en genç Dünya Şampiyonu oldu. Bu rekor aradan geçen otuz altı yıla rağmen hala kırılmamıştır.

Bu sayıda 5-0 geriden gelinerek kazanılan bir dünya şampiyonluğu hikayesini sizler için anlatmaya çalıştım. Gerektiği yerde ve zamanda stratejiyi değiştirebilmek ve zorluklar karşısında yılmadan, hep yapılması gereken bir sonraki adıma odaklanmak şampiyonları sıradan sporculardan ayırıyor. Yazılarımla ilgili her türlü eleştiri ve öneri için bana ilkerpazarcioglu@gmail.com adresimden ulaşabilirsiniz. Bir sonraki sayıda görüşmek dileğiyle.

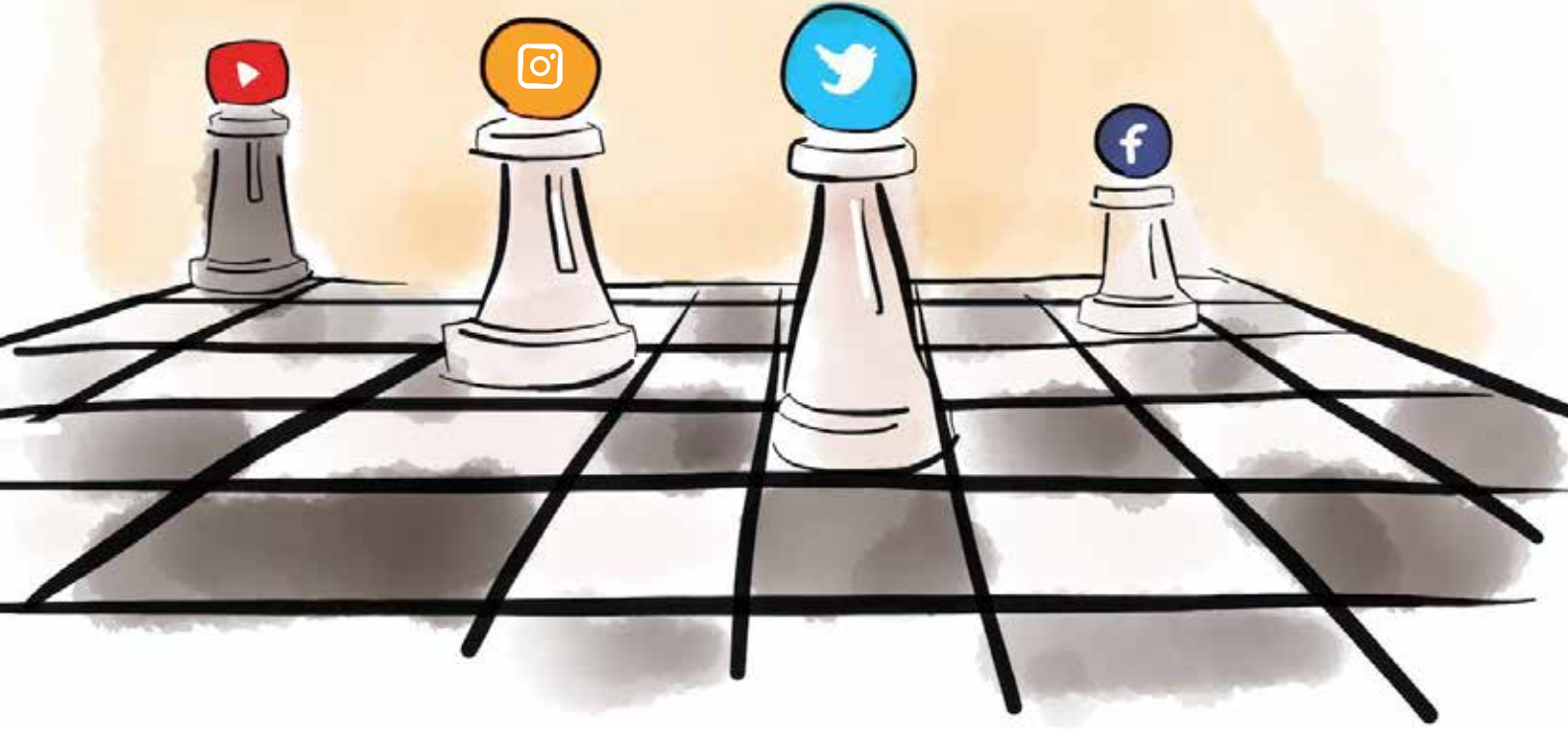
Satranç Market

www.tsfmarket.com.tr

Bizi takip edin

www.tsf.org.tr

TurkiyeSatrancFederasyonu @turkishchess @turkishchess TurkishChess turkiyesatrancfederasyonu

Çocuklarımız oynasın, Türkiye kazansın.

Türkiye'nin geleceği çocuklarımızın zihinsel gelişimi için satrancı destekliyoruz.
Türkiye'nin Bankası, Türkiye Satranç Federasyonu ana sponsoru.

TÜRKİYE **BANKASI**
Türkiye'nin Bankası